TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

115'inci Birleşim
24 Temmuz 2026 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**285**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**289**
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	**294,378**
A) KANUN TEKLİFLERİ	*294:377,378:391*
1.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ile 104 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3764) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281)	294:377,378:391

Sayfa

2.- Niğde Milletvekili Cevahir Uzkurt ve Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü ile 109 Milletvekilinin Yükseköğretim Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3755) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) 377

IV.- OYLAMALAR **378**

1.- (S. Sayısı: 281) Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması 378:391

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.08'de açılarak yedi oturum yaptı.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli'nin yerel sorunlarına,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, Hatay şehir planlamasına ve TOKİ konutlarına,

Erzurum Milletvekili Kamil Aydın, 23 Temmuz Erzurum Kongresi'nin 107'nci yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, Karasu sahilindeki vatandaşların evleriyle ilgili yürütülen sürece,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, vakıf ve dernek kurarak halkın duygularıyla oynayanlara,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Genel Kurula gelecek olan öğrenci affına ilişkin düzenlemeye,

Ankara Milletvekili Yüksel Arslan, kamu mühendislerine,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Sağlık Bakanının açıklamasına,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, elli iki yıl önce Kıbrıs'ta yaşananlara,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, en düşük emekli maaşına,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Akçakale'de yapılacak çevre yolunun güzergâhına,

Erzurum Milletvekili Fatma Öncü, Erzurum Kongresi'nin yıl dönümüne,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, elli bir yıl önce vefat eden Nurettin Topçu'ya,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, 23 Temmuz 1919 Erzurum Kongresi'nin 107'nci yıl dönümüne,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Doktor Sadık Ahmet'in katledilişinin 31'inci yılına,

Bursa Milletvekili Refik Özen, 13-17 Temmuz tarihlerinde Washington'a gerçekleştirdikleri resmî ziyarete,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, uyuşturucuyla mücadeleye,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Novorossiysk açıklarında saldırıya uğrayan kuru yük gemisine,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, hastanelerdeki randevu sistemine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, POMEM alımlarına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, kalp hastaları için hayati öneme sahip olan ilaçların SGK geri ödeme kapsamında olmamasına,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, Anayasa Mahkemesinin Sivas katliamına ilişkin kararına,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Millî Savunma Komisyonu olarak "terörsüz Türkiye" süreci öncesinde başlamış oldukları çalışmalara,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız;

Er şehit ailelerinin ve er gazilerin taleplerine,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, Türkiye'deki tüm küçük esnafın ortak feryadına,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, basketbol antrenörlüğü eğitim süreçlerine,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Senir suyu anlaşmasına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, PTT'ye,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Halfeti Devlet Hastanesinde tedavi altına alınan bir yurttaşa, Kültür ve Turizm Bakanlığına seslenmek istediğine,

Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ, PTT işçilerine,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, emeklilere ve emekçilere,

Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp, Bitlis'in merkez ve ilçe köylerinde afet mağdurları için inşa edilen konutlara,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Bakan Şimşek'in "Faiz dışı fazla verdik." açıklamasına,

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, Doktor Sadık Ahmet'in vefat yıl dönümüne,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, plastik atık ithalatının sonuçlarına,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, COP31 İklim Konferansı için EXPO alanında yürütülen yeni kamulaştırma çalışmalarına,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Gülistan Doku soruşturmasına ve gündeme taşınan iddialar için yapılan açıklamalara, Mersin sahillerindeki mikroplastik ve nanoplastik kirliliğine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Recep Tayyip Erdoğan'ın S-400'leri aldıktan sonra kullandığı ifadelere ve Genel Kurulda görüşülmekte olan torba yasanın içerisinde yer alan Akkuyu Nükleer Santrali'yle ilgili hükümlere,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, 24 Temmuz 1923'te imza altına alınan Lozan Barış Anlaşması'na, "terörsüz Türkiye" idealine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, 24'üncü Munzur Kültür ve Doğa Festivali'ne, tarım krizine, ülkedeki madencilik anlayışına, sürdürülen ekonomik programa,

Ankara Milletvekili Murat Emir, yüz yedi yıl önce toplanan Erzurum Kongresi'ne, Lozan'ın 103'üncü yıl dönümüne, Merkez Bankasının açıkladığı faiz politikasına, davet usulüyle getirilen 1,5 milyar liralık ihaleye, vakıf üniversitelerinin yaptığı zamma,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Erzurum Kongresi'nin 107'nci yılına, Hatay'ın ana vatana katılışının 87'nci yıl dönümüne ve 6 Şubatta Hatay için tüm kurumların seferber olduğuna, küresel barışı sağlama yönünde diplomatik çabaları sürdürdüklerine ve terörsüz Türkiye'ye,

Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi, cezaevindeki Mehmet Şirin Çelik'e,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, akaryakıta dün yapılan zamma,

Mardin Milletvekili George Aslan, Midyat Belediyesi tarafından pazarcı esnafına uygulanan işgaliye ücretine yapılan zamma,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, suça sürüklenen çocuğa daha çok ceza verilmesine yönelik teklife,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Akkaya Barajı'na,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, Trabzon'un yeni tesisleriyle ilgili Ankara'da gerçekleştirilen toplantıya,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Bitlis İl Sağlık Müdürü Şaban Ergene'ye tahsisli makam aracının karıştığı kazayla ilgili iddialara,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, fındık taban fiyatına,

Van Milletvekili Gülderen Varli, cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerine,

Mersin Milletvekili Ali Bozan, küçük esnafın Meclisten beklentisine,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, Havran Demirtepe Altın Madeni Projesi'ne "ÇED Olumlu" raporu verilmesine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir'in beklediği yatırımlara,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 23/7/2026 tarihinde İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya ve 19 milletvekili tarafından, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tanınmaması, maruz kaldığı izolasyon ve ambargolar ile Kıbrıs Türk halkının yaşadığı ekonomik sıkıntıların ele alınması ve Kıbrıs Türkünün hak ve menfaatlerinin korunması doğrultusunda atılması gereken adımların değerlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 22/7/2026 tarihinde Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 milletvekili tarafından, Lozan Barış Antlaşması'nın düşmanca tutumlarla ülke aleyhine fiilî olarak değiştirilmesine yönelik girişimlerin tespit edilmesi, antlaşmayla kazanılmış haklarımızın muhafaza edilmesi ve uygulamada yaşanan eksikliklerin giderilmesi adına atılması gereken adımların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 23/7/2026 tarihinde Van Milletvekili Sinan Çiftyürek ve arkadaşları tarafından, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 23/7/2026 tarihinde Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul ve arkadaşları tarafından, Karadeniz'deki güvenlik krizinin, Türk denizcilerine ve ticari gemilere yönelik risklerin, uluslararası hukuk çerçevesinde alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 23 Temmuz 2026 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Konya Milletvekili Orhan Erdem, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Konya Milletvekili Orhan Erdem'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez;

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ile 104 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3764) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 281) görüşmelerine devam edilerek 14’üncü maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2’nci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Niğde Milletvekili Cevahir Uzkurt ve Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü ile 109 Milletvekilinin Yükseköğretim Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3755) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 282) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun’un ve Karadeniz’in yaylalarındaki vatandaşların elektriğe ulaşma mücadelesine,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Komisyonun katıldığı önergelere oylamaya geçince “ret” oyu verilmesine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve usul tartışması açılmasını talep ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın tutumuna yönelik usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan;

Ankara Milletvekili Murat Emir’in Başkanlığın tutumunun aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Grup Başkan Vekillerine ayrı ayrı teşekkür ettiğine ve Grup Başkan Vekilleriyle aldıkları karara,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 24 Temmuz 2026 Cuma günü saat 14.00’te toplanmak üzere 22.47’de birleşime son verildi.

Celal ADAN
Başkan Vekili

Müzeyyen ŞEVKİN
Adana
Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ
Mersin
Kâtip Üye

Rıdvan UZ
Çanakkale
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR No: 184

24.07.2026 Cuma

Milletvekili Teklifi

1.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın; Çocuk Bakanlığı Kurulması Kanun Teklifi (2/3781) (İnsan Haklarını İnceleme; Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:23.07.2026)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, kamu kurum ve kuruluşlarının kullandığı taşınmazlara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/46425) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir üniversitenin mezuniyet töreninde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/46426) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

3.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, TÜİK tarafından açıklanan enflasyon verilerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/46427) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ankara'da düzenlenecek olan NATO Zirvesi öncesinde gözaltına alınan ve tutuklanan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46428) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

5.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan bir raporda yer alan iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46429) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

6.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, bir komedyen hakkında gösterisinde kullandığı ifadeler nedeniyle soruşturma açılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46430) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ilgili görülen davalarda bazı sanık ve tanıklar tarafından gerçeğe aykırı ifade verildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46431) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infaz koşullarında değişiklik yapılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46432) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

9.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, Dumlu 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46433) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, IŞİD terör örgütüne yönelik operasyonda ölen bir kişiyle ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46434) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir komedyen hakkında gösterisinde kullandığı ifadeler nedeniyle soruşturma açılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46435) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

12.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, tutuklu bulunan CHP Uşak İl Başkanı'nın sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46436) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

13.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, noterlerin atanma usulüne ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46437) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

14.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Harran Üniversitesi bünyesinde hukuk fakültesi kurulması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46438) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa T Tipi 1 ve 2 nolu kapalı cezaevlerindeki yoğunluğun neden olduğu sorunlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46439) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

16.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyiğit'in, Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46440) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Yalova'da devlet korumasına alınan yabancı uyruklu bir çocuğun akıbetine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46441) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

18.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, 2016 yılından bu yana sosyal yardım alan kişi sayısına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46442) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çocuk hakları alanında yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46443) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

20.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 30 Haziran 2026 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde faaliyet gösteren bir maden ocağında bir işçinin iş kazası sebebiyle hayatını kaybetmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46444) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

21.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Darıca ilçesinde faaliyet gösteren bir işletmenin yeşil alanı ve yaya yolunu işgal etmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46445) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

22.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesinde bulunan Akpıyar Deresi'ne kanalizasyon suyu deşarj edildiği iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46446) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

23.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Bozova ilçesindeki TOKİ konutlarına atanan site yöneticisine ve sitenin yapacağı personel alımlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46447) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, yurt dışında yaşayan Türk vatandaşları için yapılacak TOKİ projelerinin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46448) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

25.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Merkez ilçesine bağlı bir köyde gerçekleştirilen ağaç kesimlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46449) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Avrupa ve BM İşkenceyi Önleme Komiteleri tarafından ülkemiz hakkında hazırlanan bir rapora ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46450) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Türk vatandaşlarının uluslararası kuruluşlarda daha fazla yer alması ve konsolosluk hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46451) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

28.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli ilinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46452) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

29.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Gazipaşa ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46453) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

30.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 30 Haziran 2026 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde faaliyet gösteren bir maden ocağında bir işçinin iş kazası sebebiyle hayatını kaybetmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46454) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

31.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde hizmet veren bir doğal gaz dağıtım şirketi şubesinin kapatılması nedeniyle yaşanan mağduriyete ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46455) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

32.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, KYK yurtlarında ve özel yurtlarda hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46456) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

33.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, 2021 yılından bu yana KYK yurtlarında ve özel yurtlarda hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46457) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

34.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, KYK yurtlarında hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46458) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

35.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, bir öğretim üyesinin mobbinge maruz kaldığı iddiasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46459) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, ücret karşılığında çalışanlar hakkında uygulanan vergi ve yasal kesintilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46460) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

37.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, son 5 yılda karşılıksız çıkan çeklere dair verilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46461) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

38.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, özelleştirme kapsamına alınan sağlık alanı ve tesislere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46462) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

39.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatiflerince sağlanan kredilerin limitlerinin güncellenmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46463) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

40.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bir soru önergesine verilen yanıta ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46464) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Yalova'da devlet korumasına alınan yabancı uyruklu bir çocuğun akıbetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46465) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

42.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, IŞİD terör örgütüne yönelik operasyonda ölen bir kişiyle ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46466) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

43.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Emet Belediyesi tarafından iptal edilen bir ihaleye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46467) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

44.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, elektronik sigara ve tütün ürünü kaçakçılığı ile mücadeleye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46468) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cevaplanmayan yazılı soru önergelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46469) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

46.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün mali verilerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46470) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

47.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, denklik başvuruları için YÖK tarafından talep edilen bazı belgelerin temininde yaşanan sorunlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46471) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

48.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, okullarda tütün ve nikotin bağımlılığı ile mücadele kapsamında yürütülen eğitim faaliyetlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46472) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

49.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, İzmir'in Foça ilçesindeki bir lisede bir öğretmenin Türk Bayrağına saygısızlık yaptığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46473) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

50.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesindeki bir lisenin müdürüyle ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46474) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

51.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, İstanbul'da bir siyasi partinin etkinliği için okul binası kullanıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46475) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

52.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir üniversitenin mezuniyet töreninde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46476) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

53.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, proje okullarına yapılan öğretmen ve yönetici atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46477) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

54.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Şırnak Üniversitesi tarafından yayımlanan bir kadro ilanına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46478) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

55.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 2025-2026 eğitim-öğretim yılı sonu itibarıyla Şanlıurfa'nın Harran ve Akçakale ilçelerinde ortaokuldan mezun olan öğrenci sayısı ile LGS'ye başvuru yapan öğrenci sayısına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46479) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

56.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, tutuklu oldukları için sınavlara katılamayan iki üniversite öğrencisinin okul kayıtlarının silinmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46480) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

57.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, çocuklarda ve gençlerde sigara bağımlılığının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46481) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

58.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, artan intihar vakalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46482) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

59.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, ülkemizde antidepresan ilaçların kullanımında yaşanan artışa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46483) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

60.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir'de imar planında sağlık alanı olarak yer alan bazı taşınmazların özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46484) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

61.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, TÜİK tarafından açıklanan 2025 yılı ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerinde Edirne iliyle ilgili verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46485) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

62.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, bir milletvekilinin sahibi olduğu ilaç şirketinden aşı temin edildiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46486) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

63.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'da faaliyet gösteren işletmelere sağlanan teşvik ve destek programlarına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46487) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

64.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesine bağlı Tellikaya Mahallesi'ndeki meralara hafriyat dökülmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46488) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

65.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Merkez ilçesine bağlı bir köyde gerçekleştirilen ağaç kesimlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46489) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

66.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, çocuklara tütün ürünü satışı yapan işletmelerin denetimine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46490) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

67.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, Ovaakça-Konaklı Otoyolu yapım işine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46491) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.2026)

68.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havalimanından Ankara ve Almanya'ya yapılan sefer sayılarının artırılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46492) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

69.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'da bulunan Moran Köprüsü'nün yenilenmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46493) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

70.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, mülkiyeti TCDD ve TDİ'ye ait bazı limanların işletme sürelerinin uzatılmasına yönelik düzenlemeye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46494) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

71.- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne'nin Enez ilçesindeki karayolu projelerinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46495) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

72.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, BTK tarafından verilen bazı erişim engeli kararlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/46496) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2026)

24 Temmuz 2026 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Ertuğrul KAYA (Gaziantep)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 115'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ile 104 milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Samsun Milletvekili Ersan Aksu ve İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ile 104 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3764) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281)[1]

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun teklifi olarak görüşülen 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 13'üncü maddesi kabul edilmişti.

Şimdi, birinci bölümdeki kalan maddeler üzerinde işlemlere devam edeceğiz.

14'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Mehmet Atmaca	Elif Esen
Mersin	Bursa	İstanbul
Selçuk Özdağ	Necmettin Çalışkan	
Muğla	Hatay	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

[1] *281 S. Sayılı Basmayazı 21/7/2026 tarihli 112'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.*

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, dün gece yaşananlarla ilgili bir birkaç cümle ekleyerek başlamak istiyorum. Ben üzüntülerimi iletmek istiyorum çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinde, evet, İç Tüzük'ün bir maddesinden kaynaklı olarak komisyon bir hak kullanımında bulunmuş olsa da etik ve ahlaki düşündüğümüzde bunun doğru olmadığını, iktidar sırasındaki bu işle ilgili tecrübeli yöneticiler ve vekiller tarafından da bizlerle benzer düşünüldüğünü ben düşünmek istiyorum. Çünkü şuna üzüldüm... Evet, bir iktidar temsilcisi, Komisyon Başkanı muhalefetten gelen bir önerge hakkında haklı olduğunu düşünüp "Katılıyoruz Sayın Başkan." diye yanıtlar ama "Katılıyoruz Sayın Başkan."dan sonra milletvekillerinin oyu da onunla senkronize bir şekilde gelir ve o katılımı destekler. Dün şunu gördük: Ne yazık ki bazı milletvekilleri olumlu oy kullanırken bazı milletvekillerinin eli havada kaldı ve olumsuz oy kullandı. Bu aslında uygulamaya iktidar milletvekilleri tarafından da ne kadar hazırlıksız bir şekilde yakalanıldığının kanıtıydı. Ben üzüldüm, keşke burada demokratik usulle işler yürüyebilse ve muhalefet de yapıcı önerilerini, yanlışları ve eksikleri, tespitlerini iletebilse. Şimdi, ben tam da o maddenin konuşmacısıydım YENİ YOL Grubu olarak. Değinmek istediğim önemli konular var fakat şu anda 14'üncü madde üzerine söz almış bulunuyorum YENİ YOL Grubu adına ve partim DEVA Partisi adına.

Madde 14'te kamu alımları ve mütekabiliyet esasına dayanan bir öneri var fakat bizim endişelerimiz var. Şöyle: "Kanun metnine eklenen bu kanun ve diğer kanunlar" şeklindeki savunma sanayisinden yap-işlet-devret projelerine kadar ucu açık bir ifadeyle tüm kamu alım rejiminde değişiklik yapma takdirinin Cumhurbaşkanına devredilmesi Anayasa'nın 7'nci maddesinde yer alan yasama yetkisinin devredilemezliği kuralı bağlamında nasıl savunulmaktadır bu maddede? Bu, birinci şerhimiz.

Yine, kamu ihalelerinde yerli ve yabancı şirketler lehine ülke veya ürün bazında tanınacak hak ve avantajların doğrudan kanuni sınırları içinde belirlenmesi yerine idari kararlara bırakılması, ulusal ve uluslararası pazardaki ihale şeffaflığını ve rekabet ortamını ne yönde etkileyecek? Yine endişelerimiz var.

Madde 12'ye gelecek olursak, madde 12 de şöyle ifade ediliyor: Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletmesi belgesi almış özel konaklama tesislerine 2026 yılı Mayıs-Aralık döneminde sigorta primi desteği getiriliyor fakat her sigortalı için günlük 116 lira 67 kuruşla otuz günlük çalışma için yaklaşık 3.500 lira ödenecek ve bu tutar İşsizlik Fonu'ndan karşılanacak. İşte, biz bu noktada kalıyoruz. Sanayici ya da turizmci İşsizlik Fonu'ndan niçin desteklenir? Turizm sektörünün desteklenmesine elbette karşı değiliz, turizm yüz binlerce çalışanın geçim kapısı. Ancak bu maddeyi değerlendirirken temel sorumuz şu: Düzenleme gerçekten kimi koruyor? Bu düzenleme turizm çalışanını mı koruyor, yoksa işletmenin prim yükünü mü hafifletiyor? Neden mi? Çünkü maddede ilave istihdam şartı yok, çalışanın belirli bir süre istihdam edilmesi ya da sezon sonunda işten çıkarılmaması yönünde bir güvence de yok. Desteğin, çalışanın ücretine ve çalışma şartlarına yansıtılması da öngörülmüyor. İşveren mevcut çalışanları için destekten yararlanabilecek, sezon sona erdiğinde ise bu düzenleme işçiye ilave bir istihdam güvencesi sağlamayacak. İşsiz kalan çalışan son üç yılda altı yüz gün prim ödeme ve son yüz yirmi gün hizmet akdine tabi olma şartlarını karşılayamazsa işsizlik ödeneği de alamayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Peki, soruyoruz: O zaman neden bu destek İşsizlik Fonu'ndan karşılanıyor? Bizim itirazımız, yine, belirttiğim gibi, turizmin desteklenmesine değil desteğin kaynağına ve koşulsuzluğuna. Bu desteği genel bütçeden karşılayın, işçiyi ve gelirini koruyacak bir anlayışla ilave istihdam, işten çıkarmama şartı ve kayıtlı çalışma koşullarına bağlayın. İşçiye bir gün daha çalışma güvencesi vermeden, işçinin de katkısıyla oluşan Fon üzerinden işletme primi ödemek sosyal politika değildir sayın iktidar yetkilileri.

Bu arada, bugün Meclisimizde bir değişiklik oldu, CHP Grubunda bir değişim var. Ben, yeni oluşumu, daha doğrusu, yeni oluşan 2 grubu şimdiden hayırlı olsun dileklerimle kutlamak istiyorum diyeyim; hayırlı olsun hem Meclisimize, hem kendilerine.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmek olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Toktaş	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Burak Dalgın
Bursa	Bursa	Balıkesir
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Turhan Çömez	Mehmet Akalın
İstanbul	Balıkesir	Edirne

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Semra Dinçer	Ali Karaoba	Nermin Yıldırım Kara
Ankara	Uşak	Hatay
Yüksel Mansur Kılınç	Orhan Sarıbal	Faik Öztrak
İstanbul	Bursa	Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin 14'üncü maddesi kamu ihalelerinde Cumhurbaşkanına ülke ve sektör bazında çok geniş bir yetki vermektedir. Maddeye göre, bazı yabancı firmalar karşılıklılık şartıyla Türkiye'de "yerli istekli" statüsünden yararlanabileceklerdir. Gerekçe olarak da Türk firmalarının yabancı ülkelerdeki ihalelere daha kolay girmesi gösterilmektedir. Burada önce şu sorulara cevap verilmesi gerekiyor: Hangi ülke, hangi sektör, hangi ürün ve hangi şart? Teklifte bu soruların cevabı bulunmamaktadır. Bir ülkenin Türk firmalarına gerçekten eşit şartlar sağladığı acaba nasıl tespit edilecektir? Yalnızca mevzuata mı

bakılacak, yoksa ihale uygulamaları da incelenecek midir? Türk firmalarının kâğıt üzerinde ihaleye katılması yeterli mi sayılacaktır, yoksa fiilen sözleşme kazınabilmesi de aranacak mıdır? Bunların hiçbiri açıklanmıyor. Üstelik Cumhurbaşkanına yetki veriliyor fakat ölçüt verilmiyor. Yabancı firmaya yerli statüsü tanınıyor, yerli üretici üzerindeki maliyet hesaplanmıyor. Pazar açılıyor, karşılığında Türk firmasının ne kazandığı ortaya konulmuyor. Düzenlemenin en ciddi sorunu tam olarak da budur.

Muhterem milletvekilleri, kamu ihalelerinde yerli isteklilere sağlanan avantaj Türk sanayicisinin rekabet kapasitesini koruyan önemli araçlardan bir tanesidir. Siz bu aracı ülke ve sektör bazında kaldırma yetkisini tek bir makama verirken hangi verilerin esas alınacağını anlatmak zorundasınız. Türkiye'de bundan acaba kaç firma etkilenecektir? Hangi sektörlerde istihdam kaybı oluşacaktır? Kamu alımlarında yabancı firma payı ne kadar artacaktır? Yerli tedarik zinciri üzerinde acaba nasıl bir sonuç doğuracaktır? Bu sorulara ilişkin tek bir kapsamlı etki analizi maalesef Genel Kurula sunulmuş değildir. Üstelik, dünya, kamu alımlarını sanayi politikasının aracı hâline getirmekteyken, Avrupa Birliği stratejik sektörlerde yerli kapasitesini güçlendiriyorken, Amerika üretim şartlarını yabancılar için ağırlaştırıyorken, Çin kendi şirketlerini kamu kaynaklarıyla destekliyorken Türkiye ise kendi kamu ihalelerini hangi şartlarla açacağını kanunda yazmadan yürütmeye geniş bir yetki alanı bırakıyor. Karşılıklılık diplomatik görüşmelere göre şekillenen bir pazarlık alanına dönüşmemelidir. Karşılıklılık varsa bunun ekonomik sonucu ölçülmeli, vergilendirilmeli ve kamuoyuna açıklanmalıdır. Bu nedenle düzenlemeye en az 4 güvence getirilmelidir: Ülke ve sektör kriterleri kanunda gösterilmeli, karar öncesinde zorunlu etki analizi hazırlanmalı, uygulama süreli olmalı ve sonuçlar her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmalıdır. Teklifin genelinde temel sorun da burada ortaya çıkmaktadır. Yürütmeye geniş yetkiler veriliyor, Meclisin denetim araçları dar tutuluyor. Farklı alanlara ilişkin hükümler torba teklif içinde hızla görüşülüyor, ilgili ihtisas komisyonları etkisiz bırakılıyor. İYİ Parti olarak Türk firmalarının yurt dışı pazarlara açılmasını destekliyoruz ancak bunun bedeli Türkiye'deki yerli üreticinin kamu ihalelerindeki güvencesini kaybetmesi olamaz. Bu sebeplerle, kanun teklifinin 14'üncü maddesini desteklemediğimizi ifade etmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, ben Bursa Milletvekiliyim. Bursa, Türkiye'nin en önemli sanayi kentlerinden bir tanesidir hatta entegre sanayi anlamında 1'incisi de diyebiliriz. Özellikle tekstil, otomotiv, makine sektörleri Bursa'da entegre sektörlerdir ve çok ciddi anlamda istihdam deposudur fakat günümüzde sanayicimiz âdeta can çekişmektedir, bunun farkında mısınız acaba? AK PARTİ'li Bursa milletvekili dostlarımız da bu sanayicilerle tanışırlar, görüşürler ve bu sorunları da mutlaka dinliyorlardır ama sanayicimizin bu sorunlarını sağır bir şekilde duymazlıktan gelmek gerçekten içimizi acıtmaktadır.

Yine, İnegöl Türkiye'de mobilya sektörünün önemli üretim merkezlerindendir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - İnegöl, Türkiye'de mobilya sektörünün çok önemli üretim merkezlerindendir, yıllık ihracatı 1,5 milyar doların üzerindedir. İnegöl'de çok itibar ettiğim, gerçekten İnegöl mobilyasının Türkiye'de tanıtımında önemli rol oynayan Saloni Mobilyanın sahibi değerli dostum Haluk Özbek şunu ifade etti, dedi ki: "Bu gidişle ben marka değerim olduğu hâlde İnegöl mobilyasının çok ciddi sıkıntıda olduğunu görüyorum ve maalesef, yüz yıllık İnegöl mobilyası bu mantıkla, bu anlayışla bitme noktasına gelmiştir."

O yüzden sanayicinin ciddi anlamda desteklenmesi ülkemizin ciddi menfaatine olacaktır diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik Öztrak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14'üncü maddedeki değişiklik önergemizle ilgili söz aldım ama bugün önemli bir gün, ben bugünle ilgili olarak bir konuşma yapmak istiyorum.

Bugün, milletimizin emperyalizme karşı verdiği kurtuluş mücadelesini diplomasi zaferiyle taçlandıran Lozan Antlaşması'nın imzalandığı günün 103'üncü yıl dönümü. Türk milletine karşı yıllardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması'yla tamamlandığı sanılmış büyük bir suikastın sonuçsuz kaldığının belgesi olan Lozan; aynı zamanda ülkemizin tapu senedidir, savaş meydanlarındaki zaferimizin hukuki mührüdür. Bir büyük dünya savaşından çıkan yokluklar içindeki ulusun her aşamasında milletin iradesine, millet iradesinin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisine dayanarak kazandığı zafer, kurduğu cumhuriyet eşsizdir. Dünyanın pek çok yerinde meclisleri devletler kurarken ülkemizde devleti Millet Meclisi kurmuştur. Fakat kurtuluş bir sürecin sonunu değil, bir başlangıcı ifade eder. Cumhuriyetimizin kurucuları, savaş meydanlarında kazanılan zaferlerin ekonomik, sosyal, kültürel zaferlerle sürdürülmedikçe kalıcı olmayacağını biliyordu. Bu yüzden, zaman kaybetmeden ülkemizi çağdaş medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarmak için mücadelenin ikinci aşamasına geçtiler. Egemenliği saraylardan aldılar, milletimizin tertemiz sinesine emanet ettiler. Asrı yıla sığdıran devrimleri tek tek hayata geçirdiler. Atatürk Cumhuriyet Halk Partisinin 4'üncü Büyük Kurultayının açılış konuşmasında bu yılları şöyle anlattı: "Uçurumun kenarında yıkık bir ülke, türlü düşmanlarla kanlı boğuşmalar, yıllarca süren savaş, ondan sonra içeride ve dışarıda saygıyla tanınan yeni vatan, yeni sosyete, yeni devlet ve bunları başarmak için arasız devrimler. İşte Türk genel devriminin bir kısa diyemi." Türkiye Cumhuriyeti, çağdaş medeniyetlerin üzerine çıkmayı hedefleyen insanların inançlarına, kökenlerine, tercihlerine saygı duyan, yönetimde aklı ve bilimi kendine yol gösterici kabul eden ve kimsesizlerin kimsesi olarak tüm yurttaşlarını kucaklayan, kurucu anlayışın temelleri üzerinde bina edilen yıkılmaz bir kaledir. Bizler için her zaman yükseltilmesi gereken en mukaddes bir emanettir.

Bu vesileyle, sözlerimi bitirirken milletimizin Büyük Önder'i, Cumhuriyetimizin ve Cumhuriyet Halk Partimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, Lozan Antlaşması'nın mimarı İsmet İnönü'yü ve Kurtuluş Savaşı'mızın tüm kahramanlarını bir kere daha saygıyla, rahmetle ve minnetle anıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Öztrak.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Toktaş	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
Bursa	Bursa	İstanbul
Mehmet Akalın	Turhan Çömez	Burak Dalgın
Edirne	Balıkesir	Balıkesir
	Yüksel Arslan	
	Ankara	

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Semra Dinçer	Hasan Öztürkmen	Orhan Sarıbal
Ankara	Gaziantep	Bursa
Yüksel Mansur Kılınç		Ali Karaoba
İstanbul		Uşak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 15'inci maddeyle ilgili söz aldım ama ben bugün toplumun kanayan yarası engellilerle ilgili görüşlerimi bildirmek istiyorum.

Sosyal devlet olmanın gerçek ölçüsü en güçlüye ne sunduğumuz değil, en fazla desteğe ihtiyaç duyan vatandaşımızın elinden ne kadar tuttuğumuzdur. Bugün burada sadece sosyal yardım meselesini konuşmayacağım, asıl üzerinde durmak istediğim konu, engelli bir evladını ömür boyunca sırtında taşıyan annenin, babanın ve ailesinin yükünü devlet olarak ne kadar paylaşabiliyoruz? Çünkü engellilik bir ay süren, bir yıl süren geçici bir durum değil, çoğu zaman ömür boyu devam eden bir hayat gerçeğidir.

Bugün ülkemizde evde bakım yardımı hane gelirine göre değerlendirilmektedir. Gelir sınırı birkaç yüz lira aşıldığında ağır engelli bireyin bakım ihtiyacı hiç değişmemesine rağmen destek kesiliyor. Soruyorum: Engelli bireyin ilaca ihtiyacı azalıyor mu? Bakım ihtiyacı ortadan mı kalkıyor? Refakat, özel eğitime, yardımcı cihaza olan ihtiyacı son mu buluyor? Hayır. Ama sistem engelli bireyin ihtiyacını değil, çoğu zaman hanenin gelir hesabını esas alıyor. Üstelik vatandaşımızdan gelen şikâyetler bununla da sınırlı değil. Evdeki birkaç eşya, buzdolabındaki birkaç gıda ürünü, komşunun ya da hayırseverin yaptığı bir yardım; bunlar bazen ailenin ekonomik durumu hakkında ölçü kabul edilebiliyor. Engelli bir insanın onuru, evindeki eşyayla, dolabındaki yiyecekle ölçülebilir mi?

Değerli milletvekilleri, bir de Avrupa'daki uygulamalara bakalım: Belçika, Hollanda, Danimarka, İsviçre ve Norveç'te devlet "Bu ailenin geliri ne kadar?" sorusundan önce "Bu engelli bireyin bağımsız yaşayabilmesi için neye ihtiyacı var?" sorusunu sorar. Bu ülkedeki kişisel bakım desteği, evde bakım hizmetleri, iş koçluğu, ulaşım desteği, konut uyarlamaları ve destekli istihdam birlikte yürütülmektedir. Örneğin, Belçika'da engelli bireylere aylık temel bakım desteğinin yanında, bakım ihtiyacına göre yıllık 10 bin avrodan 9 bin avronun üzerine kadar ulaşılabilen kişisel destek bütçeleri sağlanabiliyor. Bizde ise çoğu zaman birkaç yüz liralık gelir artışı nedeniyle yardım kesiliyor. Bir tarafta engelli bireyin hayatını kolaylaştıran anlayış, diğer tarafta engelli bireyin yardımını kesmeye gerekçe arayan bir sistem. İşte, aramızdaki temel fark bu.

Diğer yandan, otizm ve Down sendromlu vatandaşlarımızın yaşadığı sorunlar ise bunun da ötesinde; yıllarca eğitim alıyorlar, EKPSS'ye hazırlanıyorlar, başarılı da olanlar var ama aileler diyor ki: "Çocuklarımız yerleşemiyor, yerleşen bile uygun kadro bulamıyor. İşe başlayamıyor ya da çalışamıyor." Hiç bugüne kadar da KPSS'yle bu şekilde başlayan bu tip hastalar görülmedi. Avrupa'da ise devletin temel yaklaşımı şudur: Bu bireyin nasıl çalıştırılabileceğidir. Bizde ise ne yazık ki çoğu zaman şu anlayış hâkim oluyor: "Bu birey çalışabilir mi?" İşte sosyal devlet anlayışı arasındaki fark tam da budur. Biz, engelli vatandaşlarımızın yardım bekleyen insanlar değil, üreten, çalışan, toplum içinde onuruyla yaşayan bireyler olmasını istiyoruz çünkü sosyal devletin görevi insanları ömür boyu yardımına muhtaç bırakmak değil onlara kendi ayakları üzerinde durabilecekleri şartlar oluşturmaktır.

Gelin, engelli vatandaşlarımızın sesine kulak verelim. Gelin, Avrupa'daki başarılı örnekleri inceleyelim ve gelin, engelli bireyleri prosedürlerle yoran değil hayatlarını kolaylaştıran bir sistemi hep birlikte inşa edelim. Bu kanadı kırık annelerin, babaların dertlerine derman olalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde Ankara Milletvekili Sayın Semra Dinçer.

Buyurunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüden 5 milyon 100 bin emeklinin hayatını doğrudan ilgilendiren bir düzenlemeyi konuşuyoruz. İktidar bunu bir müjde gibi sunuyor, bir iyileştirme gibi anlatıyor, ben önce size gerçeği anlatacağım, kararı sizler ve izleyen emeklilerimiz versin; bir müjde mi yoksa bir itiraf mı?

Bu kanun teklifiyle en düşük emekli aylığı 20.000 liradan 23.552 liraya çıkarılıyor. Kulağa bir zam gibi geliyor, değil mi? Ama öyle değil çünkü emeklimizin bir ömür boyu alın teriyle ödediği primlerle hak ettiği kök aylığında tek bir kuruş bile değişmiyor yani emekliye zam yapmıyorsunuz, zam yapmış gibi gözüküyorsunuz. Üstelik yine bu kanun teklifiyle devletin, Sosyal Güvenlik Kurumuna her ay verdiği yüzde 25'lik katkı payını da 1 Ağustostan itibaren kaldırıyorsunuz. Devletin sosyal güvenlik sistemine katkı yapması gelir dağılımı adaletsizliğini azaltmaya yönelik bir araçtı ama AKP iktidarı bir yandan emekliye küçücük bir zam veriyor gibi yapıyor, öbür yandan da sistemin kendi finansmanını ortadan kaldırarak emekli aylıklarını ve sağlık harcamalarını baskı altına alıyor yani anayasal bir hak olan sosyal güvenlik hakkının kesintiye uğramaması için mali olarak devreye girmesi devletin sorumluluğu olmaktan resmen çıkartılıyor.

Bugün emekliye cüzi bir ücret veriyorsunuz ama öte yandan yarın emekli aylıklarının ve emeklinin sağlık harcamalarının altındaki zemini kendi elinizle emeklilerden geri alıyorsunuz. Şimdi rakamlara bakalım çünkü rakamlar yalan söylemez. TÜRK-İŞ'in açıkladığı haziran ayı verilerine göre 4 kişilik bir ailenin sadece sofrasını doyurabilmesi için gereken açlık sınırı 35.759 lira. Siz emekliye 23.552 lirayı reva görüyorsunuz yani verdiğiniz bu maaş emekliyi açlık sınırının 12.200 lira altında bırakıyor. Emekli daha sofraya oturmadan siz onu açlığa mahkûm ediyorsunuz. Bu emekli kira ödeyemiyor, bu emekliyi evladına, torununa muhtaç bırakıyorsunuz; ilacını yarıya bölmeye, faturasını taksitlendirmeye, markette eline aldığını rafa geri koymaya mecbur ediyorsunuz. Emekliye zam değil, sefalet ücreti veriyorsunuz.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak defalarca bu kürsüden en düşük emekli aylığı en azından asgari ücret seviyesine yani 28.075 liraya çıkarılsın dedik ama ne yazık ki nafile. Emekliye yeni bir hak vermeyi bırakın, önünüze koyduğunuz en asgari, en makul talebi bile reddediyorsunuz. Enflasyonu bahane ediyorsunuz ama açıkladığınız yüzde 17,76'lık oran emeklinin kirasını, ilacını, doğal gazını, elektriğini gerçekten karşılıyor mu? Emekli resmî rakamların çok üzerinde bir hayat pahalılığıyla her gün mücadele etmek zorunda kalıyor. Bunu siz biliyorsunuz, biliyorsunuz ama bu kürsüyü televizyonlardan izleyen emekli bunun acısını çekiyor, siz sadece bilmekle kalıyorsunuz. Emekli sizden sadaka istemiyor, alın terinin karşılığını istiyor, bir ömür bu ülkeye verdiği emeğinin hakkını istiyor, onurlu bir yaşamı dilenmeden, borçlanmadan, evladına muhtaç olmadan sürdürmeyi istiyor. Bu kanun teklifi bu hâliyle emekliye yapılmış bir hakarettir, onları yok saymaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu adaletsizliğe ortak olmuyoruz, bu düzenlemeyi kabul etmiyoruz. Emekliyi açlığa, sefalet zammına mahkûm eden bu anlayışı bu Genel Kurul kürsüsünden bir kere daha reddettiğimi belirtiyorum.

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz. "MADDE 15- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafının son cümlesinden önce gelmek üzere aşağıdaki cümleler, (2) numaralı fıkrasının (c) bendine 'motor silindir hacmi,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'çekiş sistemi,' ibaresi ve fıkraya (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

'(II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan mallar (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca (L) sınıfında olup içten yanmalı motoru olanlar ile (L) sınıfında olup elektrik motor gücü 4 kW'ın altında olanlar ve (T) sınıfında olan araçlar hariç) için nispi vergi oranı üzerinden hesaplanacak vergi tutarı, asgari maktu vergi tutarı olan; (L) sınıfı araçlar için 30.000 Türk Lirası, diğerleri için 100.000 Türk Lirasından az olamaz. Bu tutarlar her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerleme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Hesaplanan tutarların 100 Türk Lirasını aşmayan kesirleri dikkate alınmaz.'

'ç) (II) sayılı listenin 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan mallar için (1) numaralı fıkrada yer alan tutarları veya yeniden değerleme oranı uygulamak suretiyle belirlenmiş olan tutarları on katına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde kalmak şartıyla; farklı matrah grupları oluşturmak suretiyle asgari maktu vergi tutarlarını farklılaştırmaya, motor gücü, motor silindir hacmi, çekiş sistemi, menzili, batarya kapasitesi, cinsi, sınıfı, üst yapı gövde tanımı, emisyon türü ve değeri, istiap haddi ile yolcu ve yük taşıma kapasitesi itibarıyla farklı asgari maktu vergi tutarları belirlemeye,'"

Abdulhamit Gül	Hasan Ekici	Erol Keleş
Gaziantep	Konya	Elâzığ
Osman Sağlam	Yusuf Ziya Yılmaz	Fatma Serap Ekmekci
Karaman	Samsun	Kastamonu

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar grubunun yer aldığı 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan taşıtlar için nispi vergilendirme uygulanmakta olup, maddeyle kanuna ekli diğer listelerde yer alan maktu vergi uygulamasının sayılan taşıt grubu için de uygulanması amaçlanmaktadır. Maddeyle Karayolları Trafik Kanunu uyarınca belirlenen araç sınıflarından (T) sınıfında olanlar asgari maktu verginin dışında tutulmaktadır. (L) sınıfında olanlardan ise elektrik motor gücü 4 kW'ın altında olanlar ile içten yanmalı motoru olanlar asgari maktu verginin dışında tutulmaktadır. (L) sınıfında olup elektrik motor gücü 4 kW ve üzeri olanlar ile 87.03 G.T.İ.P. numarasında yer alan diğer taşıtlar ise asgari maktu vergi kapsamına alınmaktadır. Ayrıca Cumhurbaşkanına maddede belirlenen tutarları veya bu tutarların yeniden değerleme suretiyle artırılmasıyla bulunan tutarlarını farklılaştırma kriteri de belirtilmek suretiyle on katına kadar artırma, sıfıra kadar indirme yetkisi verilmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere 4 önerge vardır.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Mehmet Zeki İrmez
Van	İstanbul	Şırnak

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Hasan Toktaş	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Selcan Taşcı
Bursa	Bursa	Tekirdağ
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu		Mehmet Akalın
İstanbul		Edirne

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Semra Dinçer	Faik Öztrak	Yüksel Mansur Kılınç
Ankara	Tekirdağ	İstanbul
Hasan Öztürkmen		Orhan Sarıbal
Gaziantep		Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Abdulhamit Gül	Hasan Ekici	Erol Keleş
Gaziantep	Konya	Elâzığ
Osman Sağlam	Yusuf Ziya Yılmaz	Fatma Serap Ekmekci
Karaman	Samsun	Kastamonu

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Takdire bırakıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Zeki İrmez.

Buyurun Sayın İrmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesindeki Sinema Genel Müdürlüğü sanatın ve sinemanın gelişimi için çalışması gereken bir kurum olmaktan çıkmış; âdeta bir sansür merkezine, iktidarın ideolojik ve politik dayatmalarını fonlama müdürlüğüne dönüşmüştür. Destek sağlanan projelere bakıldığında tablo

nettir. İstisnai olarak birkaç filme destek verilmiş olması bu hakikati değiştirmez. Meselenin en can alıcı noktası ise bağımsız sinemacıların kendi ülkesinde destek göremediği için uluslararası fonlardan da mahrum kalmasıdır. İktidar bu durumu bir koz olarak kullanmaktadır. Dolayısıyla, kanun teklifinin 16'ncı maddesiyle getirilen medya hizmet sağlayıcıları ile dijital platformların net satışlarından yapılmak istenen yüzde 2'lik kesinti sanata değil yalnızca iktidarın ideolojik hegemonyasına hizmet edecektir. Bizler bu kesintinin sanata, bağımsız ve özgür sinemaya aktarılacağından emin olsak inanın ki bu teklife "evet" deriz ancak biliyoruz ki tahayyül edilen ve hedeflenen bunun tam tersi.

Sayın milletvekilleri, faili meçhul cinayetler bu ülkenin köklü bir sorunudur. 90'larda zirveye ulaşan bu durum bugün biçim değiştirerek sürmektedir. Yeni Adalet Bakanı ise geçmişini unutturmak istercesine kurduğu Daire Başkanlığı üzerinden bu dosyaları yeniden gündeme taşımaktadır. İktidar ve medyası ise kamuoyundaki bu cinayetler sanki bu dönemde yaşanmamış, dosyaların kapatılmasında iktidarın sorumluluğu yokmuş ve yürütülen süreçler birer kahramanlık örneğiymiş gibi yoğun bir algı ve propaganda yapıyor.

Şimdi sizlere Şırnak'ta son yıllarda yaşanan failleri ve arkasındaki karanlık ilişkileri açığa çıkarılmayan 2 dosyadan, 3 cinayetten bahsetmek istiyorum. Ocak 2020'de Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinin Kovankaya köyünde yaşayan Süryani yurttaşlarımız Hürmüz ve Şimuni Diril çifti ortadan kayboldu. Şimuni Diril'in cansız bedeni yetmiş gün sonra bulundu ancak Hürmüz Diril'den altı yılı aşkın süredir maalesef hiçbir iz yok. Dosyadaki tek tutuklu sanık 70 yaşındaki Apro Diril. Şimuni Diril'in ölümünden yalnızca bu kişinin sorumlu tutulması hayatın olağan akışına elbette ki aykırıdır. Diğer şüphelilerin "Ben devletin adamıyım." sözleri ve arkasındaki ilişkiler görmezden gelinmekte, aile avukatının ek soruşturma talepleri reddedilmektedir. Soruşturma tek bir faile sıkıştırılarak gerçek bağlantılar karartılmak istenmekte. Hürmüz Diril'in bedeni hâlâ bulunamamış, aile altı yıldır yasını bile tutamamıştır.

Bir diğer dosya Temer Temel. Şırnak Beytüşşebap'ın Setkar köyünde yaşayan Temer Temel 7 Mayıs 2023'te evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu maalesef yaşamını yitirdi. Yirmi dört saat askerî gözetim altındaki köyde işlenen bu cinayette ciddi ihmaller yaşanmaktadır. İddianameye göre sanıklar saldırıyı 2022'den beri planlamış ve silah temin etmiştir ancak duruşma hâkimliği sanıkları delil yetersizliğinden tahliye etmiştir. Şu ana kadar tek bir tutuklunun bulunmadığı dosya faili meçhul bırakılmak istenmektedir. Kolluk ve yargı makamları bu cinayetlerin de üstünü örtmekten vazgeçmeli, adalet talebi bir an önce karşılanmalıdır. Gerek Diril çifti gerekse Temer Temel dosyası bölgede yıllardır uygulanan özel konseptin ve cezasızlık politikalarının birer somut sonucudur. Bu iki dosyanın ve benzeri tüm vakaların ortak noktası açıktır: Failler ya bilinçli olarak yakalanmamakta ya da olay tek bir kişinin üzerine yıkılarak arkasındaki karanlık ağlar gizlenmek istenmekte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Gülistan Doku dosyasında bugün ortaya çıkan detaylar nasıl ki başından beri biliniyor ama görmezden geliniyorsa bu dosyalarda da aynı akıbet yaşatılmak istenmektedir.

Buradan açıkça soruyoruz: Temer Temel'in katili ve katilleri kimlerdir? Şimuni Diril'in katili ve katilleri kimlerdir? Hürmüz Diril nerededir? Bu cinayetlerde kimler sorumludur? Faillere kimler yardım etmiştir? Hakikatin ve faillerin bir an önce açığa çıkarılmasını talep ediyor, Meclisi ve adli makamları göreve çağırıyoruz diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddeyle ilgili çekincelerimizi de 4'üncü maddeyi konuşurken uzun uzun ifade etmiştik dolayısıyla başka bir konudan bahsetmek istiyorum bugün.

Bu fotoğraf Tekirdağ Kapaklı'dan bir tatlıcının fotoğrafı. Ben de gittikçe uğrarım, çok işinin ehli, Antep işi yapan ustaları da vardır. Şimdi, küçücük bir dükkân burası. 4 milyon lira vergi farkı çıkarmış Maliyemiz. Neden? Bu 2 masa, 2 sandalye yüzünden. Demiş ki: "Sen 'Perakende satış yapıyorum.' diyorsun ama beni kandırıyorsun." Değil de, diyelim ki öyle. Elbette, vatandaş da kurallara uyacak, uymak zorunda. Perakende satış yapılan yerde masa, sandalye olmaması gerekiyorsa elbette koymayacak; burası tamam. Vergiden kaçmak için suistimale başvuran varsa ki var, devlet de "Yok artık, bu kadar uzun boylu değil." diyecek, peşine düşecek elbette, burası da tamam. Ama tamam olmayan, neden mesela Çinli BYD'ye var artık da, Trendyol'a var da, Kalyon'a, Limak'a, Koline, Makyol'a var artık da, bu teklifte de var işte, Rus yatırımcılara var artık da, bizim küçük esnafa, yerli esnafa, bu çok ağır ekonomik şartlarda ayakta kalmaya, kepenk kapatmamaya, evine ekmek götürmeye çalışan, bunu yaparken de çok ama çok zorlanan esnafa gelince yok artık; işte, burası tamam değil, burası hâlden anlamamak. Esnafa diyorsunuz ki: "Vergi farkını ödemen yetmez, bir o kadar da ceza ödeyeceksiniz." Vergide her şeyden önce aranması gereken adalet değil midir arkadaşlar? Vergi bedelinin gelir, servet, harcama düzeyiyle orantılı olması gerekmez mi? Öyleyse, küçük esnafa 2 masa için aslan kesilen idarenin aynı tavizsiz tutumu devleti milyon dolarlarca dolandıranlara karşı da takınıyor olması gerekmez mi? BYD'ye tanınan vergi muafiyeti yüzünden kaybedilen 500 milyon doları küçük esnafın sırtından mı çıkaracaksınız şimdi? 5'li çeteden silinen 200 milyar doları küçük esnaftan mı çıkaracaksınız? Ben kimse kayrılsın demiyorum, hâlden anlayın diyorum. Vergide tavanın muhatabı kim olacak, hayatın gerçeklerine uygun şekilde belirleyin diyorum. Belki bir cana, belki bir aileye mal olacak adımları pervasızca atmayın, vebal almayın. Hukuk, zulme araç değil, adaleti tesis içindir diyorum.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, üniversite sınav sonuçları açıklandı ama tek soruluk bir büyük sınav daha var, öğrencilerle birlikte aileler de girecek buna: Üniversiteye yerleşen gençler nerede barınacaklar? Bu soruyu, sorunu çözmekle sorumlu olanlar yıllardır doğru cevabı seçeneklerin arasına koymayı başaramadıkları için çok canı yandı bizim gençlerimizin. "Yurt" adı altında terör örgütlerinin inlerine mecbur bırakıldılar mesela yıllarca. Yoksunluk bu defa kaç gencin geleceğine mal olacak, var mı buna kafa yoran? Bir gencin daha Aydın'da asansör cinayetinde can veren Zeren'le, Zonguldak'ta yurt odasında ölü bulunan Tuğçe Naz'la, Mardin'de yurt odasında ölü bulunan Muhammed'le, Burdur'da kaldığı yurdun 6'ncı katından düştüğü söylenen Zehra'yla, Van'da güle oynaya çıktığı yurduna bir daha hiç dönemeyen Rojin'le aynı kaderi paylaşmaması için ne yapmalı, var mı buna kafa yoran? Anayasa'nın 58'inci maddesi açıkça diyor ki: "Devlet, istiklalin ve cumhuriyetin emanet edildiği gençlerin yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri almakla yükümlüdür." Bu bir rica değil görevdir. Peki, yatacak yeri dahi olmayan genç, gelişimini nerede, nasıl sağlayabilir? İstanbul'da KYK yatak kapasitesi 50 bin civarında, başvuran öğrenci sayısı 100 binler; en az yarısı en baştan açıkta, yerleşme imkân ve ihtimalleri yok. Ne yapacak bu çocuklar, nereye sığınacaklar? Okulunu bitirebilmek için -çok acıdır, çok trajiktir bu- fuhşa boyun eğen kız çocuklarından -tıp fakültesi öğrencileri var böyle- haberi var mı buradaki arkadaşlarımızın acaba? Sığınacak yer bulamadıkları için kirli yapıların kucağına düşen binlerce gencin dramından haberleri var mı? İster istemez düşünüyor insan: Deprem bölgesinde çok kısa sürede şehirler inşa edebilen, yollar, köprüler yapabilen ya da yaptığını iddia eden devlet ihtiyaç kadar yurdu nasıl yapamaz? Neden yapmaz? Kârlı mı değil?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - İyi de bir ülkenin en büyük kârı, en büyük kazancı bilgi ve erdemle donanmış bir gençlik değil midir? Böyle almaz mı aslında geleceğini garantiye? Gençlere kulak verin, yurt kapasitesini ihtiyaç kadar artırın, kira denetimini istisnasız yapın; burs ve öğrenim kredilerini gerçekçi, ihtiyaç karşılayabilecek seviyeye çıkarın ve en önemlisi, bunların gençlere lütfunuz olmadığını, anayasal göreviniz olduğunu anlayın, görevinizi yapın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Yüksel Mansur Kılınç.

Buyurun Sayın Kılınç. (CHP sıralarından alkışlar)

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir yandan yasa görüşmeleri yapıyoruz ama bugün bir güncel gelişme de Cumhuriyet Halk Partisinde, Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerinin yani grubumuzun üyesi milletvekillerinin bir çoğunun istifasıyla oluşan yeni bir parti süreci.

Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye'de cumhuriyetin kurucusudur. Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye demokrasisinin öncüsüdür. Cumhuriyet Halk Partisi ülkemizde her zaman geleceğin umudu ve güvencesi olmuştur. Bugün partimizde yaşanan ayrışmaya ayrı ayrı adlar konabilmektedir. Cumhuriyet Halk Partisinde kalmayı tercih eden arkadaşların da kullandığı kavramlar, ayrılan arkadaşlarımızın da kullandığı kavramlar, artık her şey medyada ve sosyal medyada gereksiz bir biçimde tartışıldığı için oradan da fazlasıyla konan adlar var ama ben bu sürece, arkadaşlarımızın ayrılma sürecine "ayrışma ve arayış" demeyi tercih ediyorum. Arkadaşlarımız genç ve dinamikler, "Cumhuriyet Halk Partisini iktidara taşıyalım." derken Cumhuriyet Halk Partisinin büyük bir gövde olduğunu sanıyorum yeteri kadar göremediler, hızlı koştular. Evet, doğru, milletvekillerimizin bir kısmı da bu koşuya katıldı, hızlı koştular. Evet, doğru, partililerimizin de bir kısmı bu koşuya, hızlı koşuya hızlıca gittiler ama Cumhuriyet Halk Partisi en sonda kalan Cumhuriyet Halk Partiliyi de düşünmek, dağılmamak ve toparlamak zorundadır. Bugün bir ayrışma ve atmosfer olarak bir dağılma içinde olabiliriz ama biz Türkiye'nin geleceğinin güvencesiyiz, Türkiye'nin yarınlarının umuduyuz, Türkiye demokrasisinin güvencesiyiz. Onun için, bize düşen görev, bugün bize düşen görev, hızla toparlanmayı sağlamak, umudu yeniden diriltmek, halkın umudu olabilmeyi yeniden gerçekleştirebilmek ve geleceğin güvencesi olabilmeyi gerçekleştirebilmektir. Onun için diyorum ki: Yaşasın cumhuriyet, yaşasın Cumhuriyet Halk Partisi.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki diğer önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Dizi veya sinema filmlerini yayınlayan ya da erişime sunan koşullu erişim sağlayan medya hizmeti sağlayıcı kuruluşlar ile internet platform işletmecilerine mali yükümlülük getirilmesine ilişkin düzenlemenin yeniden değerlendirilmesi amacıyla teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önergeler doğrultusunda 16'ncı madde teklif metninden çıkarılmıştır. Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için bundan sonra maddeler üzerinde önerge işlemlerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numaraları üzerinden devam edecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

17'nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Semra Dinçer (Ankara) Orhan Sarıbal (Bursa) Ali Karaoba (Uşak)

İnan Akgün Alp (Kars) Yüksel Mansur Kılınç (İstanbul)

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Uşak Milletvekili Ali Karaoba.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı ve Uşaklı hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ, 2024'ü Emekliler Yılı ilan etti ve o günden bu yana emeklilerin iki yakası bir araya gelmez oldu! Bakın, açlık sınırı asgari ücretin üzerinde, emekli maaşının çok üzerinde ve biz zamla birlikte 23.552 liraya yükseltmek için burada konuşuyoruz. Aslında bu teklifi yapanların sokağa çıktığında, alışveriş yaptığında simit-çay alırken, simit-çay hesabı yaparken bile bu rakamdan utanmaları gerekir ama maalesef değiştirecek bir şey yok. Siz yandaş şirketlerden, doymak bilmeyen bürokratlardan, vergilerimizi çalan çetelerden, yap-işlet-devret modellerinizden emekliliğe sıra getiremiyorsunuz ve para yetiştiremiyorsunuz. Bu kürsüde ve Komisyonda onlarca defa söyledik, kendiniz ve yandaşlarınız lüks ve şatafat içinde yaşarken emeklinin sürünmesini devam ettiriyorsunuz. Emekliler için verdiğimiz tüm önergeleri burada reddediyor, aslında anlamadan, sokağa çıkmadan el kaldırıp "hayır" diyorsunuz.

Bakın, engellilerle de ilgili emekli sorunları çok ortada. Ekim 2008'den önceki Sosyal Güvenlik Kurumu girişli engelli yurttaşlarımız açık ve net bir şekilde vergi indirimli esaslı emeklilik hakkıyla sisteme dâhil edilmişlerdi; hayatlarını, gelecek planlarını bunun üzerine yaparken, maç oynanırken kural değişti ve bunu kaldırdılar. Oyun devam ederken bu kuralın değişmesiyle mağdur olan engelli vatandaşlarımız bir gecede kendi iradeleri dışında çalışma gücü kaybı gibi bambaşka bir ağır ve daha belirsiz bir sistem içerisinde kenara itildiler. Bu sistemde sorun yaşayan yüz binlerce engelli vatandaşımızın yanındayız.

Staj ve çıraklık mağduru vatandaşlarımızın da emeklilik sorunları ortada. Herkes burada söyledi, her partiden her vekil dile getirdi neredeyse. Staj ve çıraklık mağdurları meslek lisesi çıraklık eğitimi veya MESEM süreçlerinde adlarına Sosyal Güvenlik Kurumu tescili yapılıp kart verilmesine rağmen bu ilk çalışmanın emeklilikte sigorta başlangıcı sayılmaması bence büyük bir handikaptır.

Bugün açlığa mahkûm ettiğiniz emekliler bir aylık maaşlarıyla büyükşehirde kirasını ödeyemiyor, torununa harçlık veremiyor, evine et alamıyor, balık alamıyor, kendi ülkesinde seyahat etmeyi boş verin kahveye gittiğinde "Acaba bir arkadaşıma çay ısmarlayabilir miyim?" kaygısını yaşıyor.

Emeklilerimizin yanındayız, sadece emeklilerimizin değil atama sözü verip tutmadığınız öğretmen adaylarımızın, engelli vatandaşlarımızın, kadro sözü verdiğiniz taşeron işçilerinin, PTT taşeronlarının, staj ve çıraklık mağdurluğu yaşayan tüm vatandaşlarımızın yanındayız.

Değerli arkadaşlar, yirmi altı yıllık kadın doğum uzmanıyım. Sağlık Bakanlığı son dönem sezaryen oranlarına bakarak bazı kadın doğumcu meslektaşlarımızı cezalandırıp altı ay kursa gönderiyor ve bu altı ay da ne maaş veriyorlar ve eğitim planlaması içerisinde normal doğumu öğreteceklerini dile getiriyorlar. Bakın, 2000 yılında Etlik Doğumevine TUS'ta derece yapan insanların girdiği bir kadroyla gelinebiliyordu, şu an boş kalıyor. Çocuk ve kadın doğum kadroları boş kalırken cezayla bunu nasıl çözeceğinizi düşünüyorsunuz? Sosyal medyada gezen bir tabir var: "Neştere kelepçe vurursanız, neştere kelepçe takarsanız makası kader tutar." diyor arkadaşlar. Hekimlerin yakasından elinizi çekin!

Bakın, Türk jinekoloji derneklerinin ortak açıklamaları var, bunlara kulak verin. Bunları dinlemeden alınan kararların boşa düşeceğini düşünüyoruz. Normal doğum teşvik edilmelidir ancak sezaryeni kriminalize ederseniz çok ciddi sıkıntılar yaşanır. Tıbbi karar bireyseldir ve hekim bağımsızlığı mutlaka korunmalıdır. Malpraktis oranlarının bu kadar arttığı ortamda hekimleri zorla normal doğuma teşvik etmek akıl tutulmasıdır. Hasta özerkliği, hukuku mutlaka güvence altına alınmalıdır. Madem böyle, Sağlık Bakanlığı bütün sigorta primlerini ve tazminatları ödeme konusunda destek olmalıdır. Sezaryen oranı tek başına bir yaptırım gerekçesi olamaz.

Bakın, siz kapıda beklerken, taşrada çalışırken ve özel hastanelere bu kadar peşkeş çekilmişken, devlet hastanesinde defansif tıbba sebep olup, özel hastanelere vatandaşın gitmesine sebep olup sonra da "Sezaryen oranları yüksek." diye kursa alırsanız bu ülkede hiçbir kadın doğumcu bulamazsınız. Hekimlerin, kadın doğumcuların özellikle, lütfen yakasından elinizi çekin! Kimin nasıl doğum yapacağına karışmayı bırakın. Bu toplum mutlaka bunun hesabını ilk sandıkta, ilk genel seçimde size verdirecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresinin "ilga edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hasan Toktaş	Yüksel Selçuk Türkoğlu	Burak Dalgın
Bursa	Bursa	Balıkesir
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Mehmet Akalın	Turhan Çömez
İstanbul	Edirne	Balıkesir
Ömer Karakaş		Metin Ergun
Aydın		Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) - Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, teklifin 17'nci maddesiyle Sosyal Güvenlik Kurumuna hazine tarafından yapılan bütçe transferlerinin muhasebeleştirilme yönteminde bir değişiklik yapılmak istenmektedir, özü budur. Böylece mevcut sistemde devlet katkısı ve açık finansmanı olarak izlenen iki ayrı transfer kalemi tek başlık altında birleştirilecektir. İlk bakışta teknik görünen bu değişiklik, muhtemel sonuçları ve kamu mali yönetiminin temel ilkeleri bakımından oldukça önemlidir çünkü kamu maliyesinde güvenin temeli şeffaflıktır, şeffaflığın temeliyse doğru ve karşılaştırılabilir verilerdir.

Demokratik ülkelerde kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığı vatandaşlardan gizlenmemelidir, gizlenemez. Parlamentolar da denetim görevini ancak açık ve güvenilir veriler üzerinden yerine getirebilir ve getirebilmektedir. Bu nedenle, bütçe yönetim sisteminde yapılan her değişikliği yalnızca muhasebe tekniği açısından değil, hesap verebilirlik açısından da ele almak gerekmektedir. Ne yazık ki mevcut iktidar, uzun yıllardır kamu yönetimini bilerek ve isteyerek şeffaflıktan uzaklaştırmıştır, vatandaşın kamusal bilgiye erişimini zorlaştırmıştır, Parlamentonun denetim imkânı da çok daraltılmıştır. Kamuoyu ise gerçek mali tabloya ulaşmakta güçlük çekmektedir.

Muhterem milletvekilleri, düzenlemeye yönelik temel itirazımız da tam olarak bu noktadadır. Söz konusu değişiklik, bütçeden SGK'ye aktarılan kaynağın büyüklüğünü değiştirmemektedir, bu kaynağın muhasebe kalemleri arasında nasıl izlendiğini değiştirmektedir; asıl sorun da burada başlamaktadır. Geçmiş yıllarda devlet katkısı uygulaması nedeniyle SGK'nin mali açıkları olduğundan daha düşük gösterilebilmiştir. Bu durum, kurumun mali yapısına ilişkin yanıltıcı değerlendirmelerin yapılmasına zemin hazırlamıştır. Bugün de aynı risk devam etmektedir.

Nitekim, 2026 yılı bütçesinde SGK'ye merkezî yönetim bütçesinden 2 trilyon 328 milyar lira aktarılmıştır; buna rağmen, kurum açığının yalnızca 44 milyar lira olarak gösterilmesi, mevcut raporlama yönteminin şeffaflığı açısından güven vermemektedir. Bu nedenle, geçmiş yıllara ait verilerin de yeni sisteme göre geriye dönük olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Aksi hâlde, yıllara göre sağlıklı karşılaştırma yapmak mümkün olmayacak, akademik çalışmalar için sağlıklı veri üretilemeyecektir, ekonomik ve mali analizler anlamını yitirecektir; en önemlisi de SGK açıklarının hangi ölçüde bütçe transferleriyle finanse edildiği, kamuoyu tarafından sağlıklı biçimde izlenemeyecektir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemi hâlihazırda ciddi mali baskılar altındadır. Kayıt dışı istihdam devam etmektedir. Prim gelirleri gider artışını karşılamamaktadır. Aktif sigortalı ile emekli arasındaki denge giderek bozulmaktadır. Nüfusun yaşlanması sistem üzerindeki yükü hızla artırmaktadır. Mali tabloların hazırlanış biçimini değiştirerek tüm bu yapısal sorunları çözemezsiniz, çözemeyiz. Çözüm, kayıt dışı istihdamı azaltmaktır; çözüm, üretimi ve nitelikli istihdamı artırmaktır; çözüm, prim tabanını genişletmektir; çözüm, sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengesini güçlendirmektir ve bütün bunları yaparken toplum karşısında şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışını hâkim kılmaktır. Bilinmelidir ki güçlü demokrasiler güçlü kurumlarla ayakta durabilirler, güçlü kurumlar ise şeffaflıkla güven kazanabilirler.

Bu duygu ve düşüncelerle, konuşmama son verirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 18 ila 34'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde, YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada pek çok kötü yasa çıktı ama bunun kadar kapsamlı, aynı anda eline makineli tüfek alıp herkesi tarayan, aynı anda birçok kuruma, konuya, şahsa zarar veren herhâlde başka bir yasa olmadı.

Bakın, bu yasada ne oldu? Bu yasanın özü üç şeyden ibaret; birincisi, Ruslara af; ikincisi, Siber Güvenlik Yasası, insanların özgürlük alanının daraltılması; üçüncüsü ise emeklilere verilen 23.552 liralık zam ama bunu biraz daha yakından inceleyecek olursak bütününde şunu görürüz: Vatandaşımız evinde, oturma odasında, çekyatın üzerinde televizyon seyrediyor; sen özel abonesin, yüzde 2 vergi zammı geldi, yani kanepede film seyreden vatandaş sinema sektörüne vergi ödeyecek.

Yatak odasındasınız, yatak odasındaki bir adamın gece ikide ani polis baskınıyla dijital materyallerine el koymak üzere Siber Güvenlik Yasası çıktı.

Çalışıyorsun PTT'de, ondan sonra kamu hüviyetini kaybediyorsun; şantaj yoluyla ya imzalarsın, özel sektör mantığıyla çalışmaya devam edersin ya da iş güvenceni kaybedeceksin.

Çalışıyorsun, işsiz kaldın, beklersin ki kamuya emanet verdiğin İşsizlik Fonu'ndan maaş almak ama bunu sana vermediği gibi belgeli turizm sektöründe çalışan beş yıldızlı otel patronlarına o işçinin alın teri katkı olarak verilecek, KOSGEB, çalışan, imalat sektörüne destek olarak verilecek.

Aday sürücüsün, sen trafik kuralını ihlal ettin, polisin radar tuzağına düştün; belgen iptal edilecek, yeniden sürücü kursuna gideceksin, psikiyatrik tedavi almak üzere yeniden işlemleri başlatacaksın.

Özel otomobil sahibisin, şimdiye kadar çeşit çeşit MTV vergileri ödüyordun, şimdi bir de aracın çekiş kabiliyeti üzerinden yeni bir vergi geldi.

Uçakta seyahat ediyorsun, ani bir taleple zorunlu iniş, havadaki adam da sıkıntıda, ani uçağın indirilebilecek.

Gemide seyahat eden adama ceza; neymiş? Gemicilik örf ve âdetlerine aykırı davranışta bulunanlara ceza. Yani, herhâlde şu var arkadaşlar, diyecekler ki: "Bu gemicilik sektöründe herkes mayoyla çalışır; sen uzun bir pijama giydin, haşema giydin." Bu bile örf ve âdetlere aykırı çünkü tanım belirsiz. Uçakta da gemide de özel arabanda da her yerde rezilsin. Çalışıyorsan rezilsin, işsizsen gene rezilsin.

Başka? Öğretmenlik... Özel öğretmen yasası çıktı. Bu yasa, özel okullardaki öğretmenlere diyor ki: "Ey öğretmen, sen kanser hastasısın, tedavi olsan bile düzelme imkânın yok. Boşuna para harcayıp seni tedavi ederek masraf etmeyelim." Ölüme terk et! İşte, burada söylenen şu: Akademi kuruldu, herkes Akademiden mezun olduktan sonra öğretmen olacaktı. Özel okuldaki öğretmene diyor ki: "Senin ilelebet görev alma imkânın zaten yok, onun için Akademiye de gelmene gerek yok." Bugün 500 binin üzerinde öğretmen adayı atanmayı bekliyor. Her yıl en az 100 bin sadece eğitim fakültesi mezunu var, aldığın sayı 10 bin. Yapacağınız en iyi iş, fakülteleri kapatmak. İnsanların duygusuyla oynayarak "Öğretmen olacağım." diye gidip boşuna orada zaman kaybetmelerini engelleyeceksiniz.

Değerli milletvekilleri, başka neler var? Depremzede vatandaşsan yandın; evin sit alanındaysa -ki eski, köhne, tarihî yapı- devlet sana haksızlık yapmışsa bile hakkını aramak için dilekçe veriyorsan ücret karşılığı dilekçe vereceksin. Devlet hiçbir dönem bugünkü kadar acziyete düşürülmemişti.

Tabii, burada Plan ve Bütçe Komisyonu açısından da ilginç bir durum var. Plan ve Bütçe Komisyonu artık "herkonulog" uzmanı oldu, her konu var! Adalet Bakanlığını ilgilendiren işler var, Ulaştırma Bakanlığı var. Ulaştırma Bakanlığında 1'e 100 ceza imkânı... Söyledikleri şu: Rüşveti teşvik yasası; memur rüşvet alabilsin diye makas geniş tutulmuş ve böyle bir işleme ceza tutanağı düzenleyeceği zaman da kimliği belli olmasın diye de şifreli numarayla, sicil numarasıyla ceza yazacak; anlamak hiçbir şekilde mümkün değil.

Bunun dışında, kurumlara de söylediği var: BTK artık fesholdu, Siber Güvenlik Başkanlığı oldu. Bu ülke bu yasadan sonra siber güvenlik cumhuriyetine döndü. Her yasada kısıtlama, daraltma, engelleme, yasak, yasak, yasak, nereye kadar gidecek, mümkün değil.

Yasadan başka nasibini alanlar da var, belediyeler var. Zaten aldıkları gelir ancak personel maaşını karşılayabiliyordu; emlak vergileriyle, başka şeylerle sürekli geliri kısıldı; bugün, şimdi "aydınlatma vergisi" denilerek belediyelerin geliri biraz daha kısılıyor çünkü belli ki AK PARTİ'li arkadaşlar gelecek dönemde olmayacaklarını, hiçbir şekilde belediyeleri kazanamayacaklarını aynelyakin müşahede ettiler, onun için belediyeleri her geçen gün daraltmaya devam ediyorlar.

Başka ne var biliyor musunuz? Başka; devletin kökünden sarsılma yasası var. Sayıştay, bugüne kadar Sayıştay savcısı belli aşamalardan geçip on yıl kamuda yönetici, genel müdür, daire başkanı olarak görev yaptıktan sonra bu görevi üstlenecekti, şimdi AK PARTİ ilçe başkanlığı ya da gençlik kolu başkanlığı yaptıysa pekâlâ bir süre sonra karşımıza Sayıştay savcısı, denetçisi olarak çıkabilecek. Zaten Sayıştayın yetki alanları her geçen gün daraltılıyor, bugün de Sayıştayda görev yapacak kişilerin ünvanı... Biliyorsunuz, partide ilçe başkanlığı yapmışsa getir bakan yardımcılığına, milletvekili yapmaya uygun görmediğin adamı götürüyorsun bakan yardımcısı yapıyorsun; bu, asla doğru bir şey değil. Evet, burası siyasi bir konumdur ama hiç olmazsa bürokrasinin diğer alanlarını böyle sarsmayın.

Tabii, bir de yerli malı yurdun malı, herkes bunu tüketmeli. Bugüne kadar yerli malı denildiğinde ülkemizin doğusunda, batısında üretilen ürünler kastediliyordu, şimdi Almanya'daki Hans'ın ürettiği ürünler yerli malı olacak; bununla ilgili de yasa çıktı, söyleyecek bir şey bulamıyoruz. Onun için burada hepsinden de öte emekliliklerle ilgili durum yani insan şu yasada 23.552 lira...

Ben şunu sormak istiyorum: AK PARTİ'li arkadaşlar, gerçekten sizin vicdanınız sızlamıyor mu? O zaman vicdan kalmamış, ondan sızlamıyordur. Gönül huzuru içerisinde bu yasaya "evet" oyu verecek misiniz? Ve her altı ayda bir Meclisin en önemli ana gündem maddesi olarak şu emekli maaşlarını güncelleyelim, birleştirelim; önce 20 bin, şimdi 23 bin, muhtemelen yılbaşında da 25.000 liraya fiksleyip bırakma derdindesiniz. Mademki burada bir sorun var, mademki bunun bir güncellenmesi, yenilenmesi gerekiyor; evet, bugün bir fırsat var, şunu sistematiğe, kurala bağlayalım, buradaki sorun çözülsün, bundan sonrası için hiç olmazsa yeniden, her seferinde "Bu emekli maaşını nasıl düzelteceğiz?" diye konuşmayalım. Biliyorsunuz ki bu emeklilerin maaşını AK PARTİ bozdu, hemen her fırsatta çıkardığı her yasayla emeklilerin maaşını tırpanlandı.

Ey AK PARTİ'li emekli amca, burada senin hakkını savunuyoruz; görüyorsun, bu arkadaşların hiç umurunda bile değil! Bugün verecekleri maaş 23.552; işte onun için de "Muhalefeti nasıl sustururuz?" iktidar ve muhalefet arasında, komisyon sıraları arasında âdeta Meclisi yalancılığa alet ederek önce "Kabul ediyoruz." elini kaldır, üç saniye sonra "Yok, kabul etmiyoruz." elini indir; böyle bir sirke benzer oyunla ne yazık ki karşı karşıya bırakılıyor.

Yasada başka sorunlar da var; bir tanesi havacılıkla ilgili. Bazıları uzaktan bakınca "Evet, ceza gelmiş." diyecek; onda bile Türkiye'nin en büyük uçuş şirketi ile kasabadaki bir zirai ilaçlama yapan adam aynı cezalara maruz kalacak. Yani, şu yasaları yaparken insan biraz dikkat eder. Burada Meclis meşgul ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Burada yasama uzmanları var, Komisyon üyeleri var, yazışmaları var, Resmî Gazete'ye gidecek, Anayasa Mahkemesine gidecek yani buradaki iş basit bir gazetede yayınlatılacak haberden ibaret değil. Onun için de buraya getirilen bütün tekliflerin bu ciddiyet içerisinde olması lazım. Yapılan her yasanın neyi eksik neyi fazla, onların ortaya çıkarılması lazım ve başta söylediğim gibi, bu yasa teklifi makineli tüfek gibi herkesi tarayan, aynı anda birçok kesime zarar verebilen bir yasa teklifi ne yazık ki. Bu yasa teklifi bugün Mecliste, temenni ediyorum ki, bu yasa teklifinin bu hâlini gören iktidar mensubu arkadaşlar "Pardon." derler; bu olumsuzluklara, bu ülkenin hakkının bu kadar çiğnenmesine "Yok." derler. Evet, siber güvenlikle emniyet devleti oluyoruz, geriye dönük, bizim kendi halkımıza vermediğimiz hakları Ruslara veriyoruz ama hepsinden de önemlisi emeklilerimizi mağdur ediyoruz. Bu açıdan bu yasa teklifi bütünüyle gözden geçirilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun Sayın Kavuncu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ayın 24'ü, maalesef, biz Meclisin ne programından ne planından, önümüzdeki hafta ne yapılacağından ne konuşulacağından, hangi kanun maddeleri üzerinde görüşüleceğinden haberdar değiliz. Bir yasa konuşuluyor, önemli bir yasa, daha adı üzerinde bir mutabakat yok, bir grup diyor ki "kök yasa" bir başka grup "çerçeve yasa" diyor. İçeriği nedir, nasıl bir şey önümüze gelecek? Bununla ilgili de hiçbir malumatımız yok. Meclisin geldiği hâl bu arkadaşlar.

Gelelim kanun maddelerine, kanun teklifine; 6 farklı komisyonu ilgilendiren, 22 farklı kanunda, 2 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapan bir paket geldi önümüze. Kaliteli iş yapma hedefinden uzaklaştı Meclis, alakalı alakasız hemen her yasayı Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderiyorsunuz. Kanun maddelerine baktığımızda birbiriyle hiç alakası olmayan birçok kanun maddesini, kanun teklifini görüyoruz. Getirdiğiniz kanun maddeleri, aslında, arkadaşlar, sizin son yirmi beş yılda uyguladığınız politikaların yarattığı tahrifatın bir itirafı. Mesela, sürekli liyakatten bahsediyorsunuz zira farkındasınız, liyakati bu ülkede mahvettiniz.

Kanun maddelerine bakacak olursak 18'inci madde var, önemli bir madde, emekli aylıklarına dair düzenleme yapılıyor burada; bunu, büyük bir lütuf ve nimet gibi, en düşük emekli aylığını 20 bin liradan 23.552 liraya yükseltmişsiniz yani 3.552 lira artış yapmışsınız. Dün de ifade edildi, günlük 120 lira daha fazla para harcayabilecek hâle getirmişsiniz emekliyi. Vallahi, sağ olun, çok teşekkür ediyordur herhâlde emekliler. Emekliler bu 3.552 lirayla şunları artık yapmaktan vazgeçerler herhâlde: Ulus'taki otel odalarında hayatlarını idame ettirmekten vazgeçecek bir miktar galiba ya da torununa harçlık verebilecek duruma geldi emekli ya da 70 yaşına gelmesine rağmen çalışmak zorunda olan emeklinin sorunu bu verilecek parayla çözülecektir! Ayın önemli bir kısmında karnını tam doyuramayan emeklinin sorununun bu 3.552 lirayla çözüleceğini iddia etmek tam bir dünyadan kopma hâli, Türkiye'yi artık görmeme, tanımama hâlidir. Türkiye'yi zaten şükür ve lütuf ekonomisine çevirdiniz. Hani gençlere diyorsunuz ya "Çıkar telefonunu, göster." diye, emekliye de "23.552 lira neyinize yetmiyor?" diyeceksiniz pek yakında. Türkiye gibi zengin, potansiyeli, refahı paylaşabilecek bir ülkede siz insanları yoksulluğu paylaşabilecek hâle getirdiniz.

Bakın, emekliler öğrencilere evlerinin odasını kiraya veriyor; öğrenciler yurtlarda barınamadığı için, yurt ücretlerini, özel yurt ücretlerini karşılayamadığı için, kiralık evlerin ücretlerini karşılayamadığı için emeklilerimizin bir göz odasına kira karşılığı yerleşiyor, emekli de verdiğiniz parayla geçinemediği için bu öğrencileri evine almak zorunda kalıyor.

Geçtiğimiz aylarda Birleşik Emekliler Sendikasını ziyaret ettim, bir eylem yapıyorlardı ve dediler ki: "İktidarın vekilleri gelsin, bu emekli aylığıyla geçinsinler." Dedim ki: Bir yıl geçinebilirler mi? "O kadar insafsız değiliz, sadece bir ay geçinebileceklerini bize göstersinler, bütün bu iddialarımızdan vazgeçeceğiz." Bilmiyorum, bu sizler için herhangi bir anlam ifade ediyor mu?

Değerli arkadaşlar, bakın, gidin turistik yörelerimize, gelişmiş ülkelerin emeklileri, Japon'u, Fransız'ı, Alman'ı ve Rus'u geziyorlar; emekli olmuşlar, artık hayatlarının keyfini sürüyorlar ama asrın liderinin ülkesinde bizim insanımız için asıl sıkıntı ömrünün bir kısmını tamamladıktan sonra başlıyor. Emekli olduktan sonra bizim insanımız, "Asrın lideri." diyorsunuz ya, onun ülkesinde büyük sıkıntılara gark oluyor. Sizin döneminizde en düşük memur emeklisinin en düşük memur maaşına oranı yüzde 96'dan yüzde 43'e geldi; işte sizin ayarınız bu.

Bakın, biz diyoruz ki: "Gelin, en düşük emekli maaşını asgari ücret kadar yapın yani bu yaptığınız yüzde 17,5'luk zammı yüzde 40'a tamamlayın; bunu SSK ve BAĞ-KUR emeklileri için de yapın." Ya, ilk altı ayda 1,5 trilyon faizi ödüyorsunuz, diyorsunuz ki: "Merkezî yönetim bütçesi aylık gerçekleşmeleri üzerine olumlu gidişat var." Bütün bunları yapabiliyorsunuz, 5,1 milyon emeklimizi mağdur etmeyin, azıcık vicdanınız olsun. Tabii, sizin döneminizde bir bürokrat, SGK Genel Müdürü çıktı, dedi ki: "Fazla yaşıyorlar." Herhâlde yaklaşımınız, zihniyetiniz bu, yoksa böyle bir ücreti reva görecek bir anlayışı, inanın, ben anlamakta güçlük çekiyorum.

Gelelim 28'inci maddeye. 28'inci maddede ifade edilen hususların çok boyutlu olarak ele alınması önem arz ediyor. İktidar diyor ki: "Siber güvenliği güçlendiriyoruz." Biz de diyoruz ki "Elbette güçlendirelim, zira çok önemli." Bugün önümüze getirilen düzenlemeyle BTK'nin bilgi birikimi, teknik altyapısı, veri merkezleri, personeli, sözleşmeleri ve yetkilileri yeni kurulan Siber Güvenlik Başkanlığına devrediliyor. Burada problem yok ama peki, nasıl arkadaşlar? Kimlerin devredileceğine kim karar verecek, hangi kritere göre, neye göre karar verecek? Hangi personel kalacak, hangisi gidecek? Hangi altyapının nasıl kullanılacağını kim denetleyecek? Bunların hiçbiri net ve şeffaf değil. Bir kurumun görevlerinin etkin ve kesintisiz sürdürülebilmesi için yıllar içinde oluşan kurumsal bilgi birikiminin, uzman insan kaynağının ve kurumsal hafızanın da heba edilmemesi gerekir. Aldığımız bilgilere göre, personelin görev yeri ve çalışma düzeniyle ilgili belirsizlikler aylardır devam ediyor. Bu durum elbette ki çalışanların da motivasyonunu ve kurumsal aidiyetini yok etme noktasına getirmiş.

Bakın, kanun diyor ki: "Uygun görülen personel yeni Başkanlığa geçirilecek." Kim bu uygun görülen personel, ne demek bu? "Uygun görülen personel..." Kime göre uygun, hangi ölçüte göre uygun? Liyakat nerede? Objektif kriter nerede? Performans değerlendirmesi var mı? Yok. Bunların hiçbiri belli değil. Böyle belirsiz ifadeler maalesef kamu yönetiminde liyakat tartışmalarını da çok daha fazla büyütüyor. Devlet kadroları kişilere göre değil kurallara göre şekillenmelidir arkadaşlar. Uygun görülen personel aktarılacakmış. Kişiye göre ve bir iki kişinin iki dudağının arasına sıkıştırılmış bir uygulama.

Türkiye'nin güçlü bir siber güvenlik sistemine ihtiyacı var mı? Elbette var. Hele de verilerimizin çalındığının iddia edildiği bir yerde elbette ki siber güvenliğe ihtiyaç var. Bakın, abes olan nedir biliyor musunuz? Yıl 2026, biz hâlen Siber Güvenlik Kurumunun yapılanmasını tartışıyoruz. Bakın, dünya neyi tartışıyor? Dünya şu anda otonom bir yapay zekâ ajanının belirlenen sınırları aşarak internete çıktığını ve "Hugging Face" denilen gerçek sistemlere nasıl eriştiğini tartışıyor yani kötü

niyetle kullanılan bir yapay zekâdan falan bahsetmiyorum, yapay zekâda geliştirilmiş bir otonom ajan bugün siber güvenliği, her türlü güvenlik duvarını delebiliyor. Biz hâlen BTK'den Siber Güvenlik Başkanlığına nasıl kaydırılma yapılacak, ne olacak, bunu konuşuyoruz. Çin, 29 ülkeyle bir araya geldi ve Dünya Yapay Zekâ İş Birliği Örgütünü kuruyor, biz bisiklete binen bir valinin kıyafetini tartışıyoruz arkadaşlar. Elbette ki siber güvenlik önemli ama bunun bu kadar geç, 2026 yılında konuşuluyor olması...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Valilerin sosyal medya kullanımlarını tartıştık, bisikletle alakası yok.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Sizin söylediğinize bir şey söylemiyorum. Tartıştı mı ülke? Tartıştı. Gereksiz miydi? Gereksizdi. Helal olsun o Valiye, örnek oldu, bisiklete bindi.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Helal olsun sana ki...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Tartışılacak hiçbir şey yok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Helal olsun sana ki, işte o zihniyetteki valiler...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Konuyu anlamından koparmayın, size yönelik bir ifade de yok!

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Senin gibi insanlar iktidar olursa, senin gibi insanlar karar verici olursa o zihniyetteki valiler öyle gezer.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Size yönelik bir ifadede yok, işinize bakın, ne söylediğim gayet net.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Neyse... Şimdi birkaç çift laf edeceğim ama yeri değil.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Bu nedenle diyoruz ki siber güvenliği güçlendirelim ama hukuk devletini zayıflatmayalım; kurumları güçlendirelim ama denge ve denetim mekanizmalarını da ortadan kaldırmayalım. Devleti büyütmek başka şeydir, devleti güçlendirmek bambaşka şeydir. Biz güçlü, şeffaf, hesap verebilir bir devlet anlayışını savunuyor, bu maddeye de bu gerçeklerden dolayı karşı çıkıyoruz.

Ayrıca, kamu hizmetlerinde aksama yaşanmaması ve yetişmiş devlet kadrolarının küstürülmemesi için de konunun takipçisi olacağımızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Baki Ersoy.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletinin tüm fertlerini en içten dileklerimle selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz teklifin ikinci bölümünde yer alan düzenlemeler sosyal güvenlikten eğitime, enerjiden ulaştırmaya, siber güvenlikten kamu yönetimine kadar birçok alanda ihtiyaç duyulan hukuki güncellemeleri içermektedir. Cumhur İttifakı olarak devletimizin kurumsal kapasitesini güçlendiren, vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştıran ve kamu hizmetlerinin etkinliğini artıran her düzenlemeyi desteklemeyi sürdürüyoruz.

Değerli milletvekilleri, teklifin en önemli başlıklarından biri, en düşük emekli aylığının 20 bin liradan 23.552 liraya yükseltilmesidir. Emeklilerimiz bu ülkeye uzun yıllar emek vermiş, alın teri dökmüş kıymetli büyüklerimizdir. Ekonomik şartların gerektirdiği ölçüde onların refah seviyesini koruyacak adımların atılması sosyal devlet anlayışının doğal bir gereğidir. Cumhur İttifakı olarak bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da emeklilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Diğer yandan, enerji alanında yapılan düzenlemeyle nükleer enerji yatırımlarının finansmanına ilişkin önemli bir kolaylık sağlanmaktadır. Ülkemizin artan enerji ihtiyacını güvenli, sürdürülebilir ve yerli kaynaklarla karşılayabilmesi için nükleer enerji stratejik bir öneme sahiptir. Bu alandaki yatırımların önünü açacak finansal düzenlemeler Türkiye'nin enerji arz güvenliğine ve dışa bağımlılığın azaltılmasına katkı sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifte eğitim alanına yönelik önemli düzenlemeler de bulunmaktadır. Özel öğretim kurumlarında uygulanacak idari yaptırımların Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi, yaptırımlarda hukuki öngörülebilirliği güçlendirecektir. Aynı zamanda, özel eğitim kurumlarında görev alacak eğitim personeline ilişkin şartların Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla uyumlu hâle getirilmesi de eğitim kalitesinin korunması açısından isabetli bir adımdır. Eğitimin her kademesinde nitelik ve liyakat esasından taviz verilmemesi gerektiğine inanıyoruz.

Öte yandan, siber güvenlik alanında yapılan düzenlemeler günümüz dünyasının ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Dijitalleşmenin hız kazandığı, siber tehditlerin her geçen gün arttığı bir dönemde internet altyapısının yönetimi, kritik veri sistemlerinin korunması ve ilgili yetkilerin tek elde toplanması ülkemizin dijital güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır. Siber Güvenlik Başkanlığının kurumsal kapasitesini güçlendireceği ve düzenlemelerin, Türkiye'nin dijital egemenliğine önemli katkılar sağlayacağı kanaatindeyiz.

Değerli milletvekilleri, teklifte yer alan kamu yönetimine ilişkin düzenlemeler de dikkat çekmektedir. Sayıştay savcılarının atanma şartlarının daha objektif kriterlere bağlanması, il ve bölge müdürü kadrolarına atanacak personelde hizmet sürelerinin artırılması ve Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda ulaştırma alanındaki idari para cezalarının kanuni zemine kavuşturulması hukuk devleti ilkesini güçlendiren düzenlemelerdir. Hukuki belirliliğin artırılması idarenin işlem ve uygulamalarında vatandaşlarımız açısından güven unsurunu da pekiştirecektir. Diğer yandan, genel aydınlatma giderlerine ilişkin merkezî destek mekanizmasının devam ettirilmesi özellikle belediyelerimizin temel kamu hizmetlerini aksatmadan sürdürebilmesi açısından önem arz etmektedir. Kamu maliyesindeki denge gözetilirken yerel hizmetlerin de kesintisiz devam etmesini sağlayacak bu yaklaşımı olumlu olarak değerlendiriyoruz.

Öte yandan, PTT personeline yönelik düzenlemeler de uzun süredir beklenen bir ihtiyaca cevap vermektedir. Personelin statü karmaşasının giderilmesi, özlük haklarının korunması ve geçiş sürecinin hukuki güvence altında yürütülmesi çalışma barışına katkı sağlayacaktır. Kamu personel rejiminde adalet ve hakkaniyet anlayışının korunması her zaman önceliğimiz olmuştur. Cumhur İttifakı olarak güçlü devlet, güçlü ekonomi ve güçlü Türkiye hedefi doğrultusunda milletimizin refahını artıracak, devletimizin kurumsal yapısını güçlendirecek ve ülkemizin geleceğine katkı sunacak her düzenlemeyi desteklemeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde seçim bölgem olan Kayseri'miz adına son derece kıymetli bulduğum bir projeye kısaca değinmek istiyorum. Kayseri Valiliğimizin koordinasyonunda, Erciyes Üniversitemizin bilimsel öncülüğünde ve MÜSİAD Kayseri Şubemizin katkılarıyla hayata geçirilen "Kayseri Şehir Endeksleri Projesi (KAŞE)" adı altında Kayseri'mizin

kalkınmasına ışık tutacak çok önemli bir proje ortaya koymuştur. Kayseri'miz organize sanayi bölgeleri, ihracat gücü, girişimci insanı ve köklü üretim kültürüyle ülkemizin en önemli sanayi merkezlerinden biridir. Mobilyadan metale, tekstilden gıdaya, makinadan elektroniğe kadar birçok sektörde Türkiye ekonomisine değer üretmektedir. Ancak, KAŞE Faz-1 sonuçları bizlere kişi başına düşen gelir, yüksek teknoloji üretimi, AR-GE kapasitesi, patent sayısı, üniversite-sanayi iş birliği, nitelikli istihdam ve beyin göçü gibi alanlarda yeni bir sıçramaya ihtiyaç duyduğumuzu da açıkça göstermiştir. KAŞE Faz-2 ise yalnızca mevcut durumu tespit etmekle kalmamış uygulanabilir politika önerileri geliştirerek Kayseri'mizin geleceğine yön verecek stratejik bir yol haritası ortaya koymuştur. Sanayide dijital dönüşüm, yeşil dönüşüm, yüksek teknolojili üretim, girişimcilik ekosistemi, lojistik altyapı, mesleki eğitim ve veri temelli şehir yönetimi gibi birçok alanda somut çözüm önerileri sunulmuştur. Bu yönüyle KAŞE, yalnızca Kayseri'miz için değil Türkiye'deki tüm şehirler için örnek alınabilecek güçlü bir kalkınma modelidir. Bu noktada emeği geçen herkese tek tek teşekkür ediyorum. Çünkü Türkiye Yüzyılı hedefine ulaşmanın yolu güçlü şehirlerden, güçlü sanayiden, güçlü üniversitelerden ve nitelikli insan kaynağından geçmektedir. Biz inanıyoruz ki güçlü şehirler güçlü Türkiye'yi, güçlü Türkiye ise güçlü Türkiye Yüzyılı'nı inşa edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, bugün ülkemizin üretim gücünün temel taşlarından biri olan tekstil sektörünün yaşadığı sıkıntıları ve özellikle Kayseri'mizde oluşan tabloyu Gazi Meclisimizin dikkatine sunmak istiyorum. TEKSİF Sendikası Kayseri Şube Başkanımız Sayın Yavuz Canbaz tarafından tarafımıza iletilen bilgi notunda, yüksek finansman maliyetleri, krediye erişimde yaşanan zorluklar, enerji ve işçilik giderlerindeki artış ile ihracat pazarlarında yaşanan daralmanın, üreticimizi her geçen gün daha fazla zorladığı açık bir şekilde ifade edilmektedir. Tekstil sektörü, üretimi, ihracatı ve istihdamıyla ülke ekonomimizin lokomotif sektörlerinden biridir. Kayseri'mizde faaliyet gösteren Orta Anadolu, Karsu, Lüks Kadife ve Çetinkaya gibi köklü kuruluşlarımızda yaşanan bu daralma, sadece bu işletmeleri değil tedarik zinciriyle birlikte binlerce aileyi ve şehrimizin ekonomik hayatını doğrudan etkileme riski taşımaktadır. Üretim yapan işletmelerimizin ayakta kalabilmesi için ihracatçılarımıza finansman erişiminin kolaylaştırılması, EXIMBANK ve benzeri destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, istihdam teşviklerimizin günümüz şartlarına göre güncellenmesi ve üretimi önceleyen ekonomik tedbirlerin hızla hayata geçirilmesi bu manada büyük bir önem arz etmektedir. Üreten işletmelerimizi korumak sadece fabrikalarımızı değil alın terini, istihdamı, ihracatı ve ülkemizin geleceğini de korumaktadır. Bu vesileyle, sektörün sahadaki sorunlarını bize aktarın kıymetli Sendika Başkanımız Yavuz Canbaz Beyefendi'ye teşekkür ediyor, ilgili bakanlıklarımızın ve tüm paydaşlarımızın bu haklı çağrıya gerekli hassasiyeti göstereceğine inanıyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Milliyetçi Hareket Partisi olarak söz konusu teklifi olumlu değerlendiriyor, destekliyor, vatanımıza ve milletimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ersoy.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Gülderen Varli.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLDEREN VARLİ (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve bizi izleyen tüm halklarımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Evinde, iş yerinde, cezaevinde, hasta yatağında ya da geçim derdinde adalet ve çözüm bekleyen halkın sesi yine duyulmadı. Bu yasayla aslında emekliye "Sen sus, bekle." emekçiye "Sen hiç konuşma." gence "Sen umut etme." kadına "Zaten sen yalnızsın." çiftçiye "Katlan." deniliyor ve

doğaya da zaten yok edilecek bir biçimde yaklaşılıyor. Yani halkın derdi dışında torba yasada yok yok aslında. Meclisin görevi, sorunları torbaya gizlemek değil halkın derdine çözüm üretmektir. Gerçek gündem dışarıda kaldıkça bu torbadan adalet değil yalnızca erteleme çıkıyor. Yaklaşık 20 farklı kanun değişikliği öngören 34 maddelik bu teklifte PTT emekçilerinden ehliyet iptallerine, siber güvenlikten emekli maaşlarına, trafik cezalarından birbiriyle ilgisi olmayan pek çok düzenlemeye kadar her şey tek bir torbaya doldurulmuş. Neden? Çünkü Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemeleri yeniden yasalaştırmak, yürütmenin anayasal sınırlarını aşan işlerine Meclis eliyle kılıf hazırlamak isteniliyor.

Değerli milletvekilleri, bakın, bu 34 maddenin içinde nedense halkın gerçek dertleri, yoksulluk ve açlık yok. Ama ne var? Milyonlarca emekliyi yine sefalete mahkûm eden madde var. Bu teklifte en düşük emekli aylığının 20.000'den 23.552 liraya çıkarıldığı yetmiyormuş gibi bu bir müjde, bu bir lütuf olarak sunuluyor. Sokağın gerçeği, halkın gerçeği bu değil. BES-AR'ın Haziran 2026 verilerine göre 4 kişilik bir memur ailenin açlık sınırı 48 bin, yoksulluk sınırı ise 119 binin üstündedir. TÜRK-İŞ'in Haziran 2026 verilerine göre bu ülkede açlık sınırı 35 bin, yoksulluk sınırı ise 116 binin üstündedir.

Şimdi, bu teklifte, yıllardır emek vermiş 5 milyon emekliye açlık sınırının yarısına denk düşen rakam dahi reva görülmüyor. Üstüne emekliye "Bekle, biraz daha sabret." denilerek sokağın gerçeğinden kaçınılıyor. Çıkın sokağın gerçeğini, emekliye verilen durumu görün; sokağın gerçeği bu değil. Bugün emeklilerin yaklaşık yüzde 60'ı açlık sınırının altında bir hayatla geçirmeye çalışıyor.

Soruyoruz: Artış oranını neye göre belirliyorsunuz, talimatla verilen TÜİK'in yüzde 17,76'lık sahte altı aylık enflasyonuna göre mi? Emekli pazara gittiğinde, kirasını ödediğinde, doğal gaz faturasına baktığında yüzde 17'lik enflasyonu mu yaşıyor? Bu teklifte, emeklilerin maaşlarını, gerçek yaşam maliyetleriyle değil kendi siyasi müdahalelerinizle belirlediğiniz bir sefalet sınırına hapsediyorsunuz. Geçinemeyen 60 yaş üstünde binlerce yurttaş ya iş arıyor ya da güvencesiz ve ağır işlerde çalışarak iş cinayetlerinde yaşamını yitiriyor. İŞKUR verilerine göre 60 yaş ve üzerindeki işsiz sayısı 2025 Haziran ayına göre son bir yılda yüzde 19 artmış ve bu artışın yıldan yıla yükseldiği belirtiliyor, emeklinin aldığı maaş ise eriyip gidiyor. Emekçinin emeğinin karşılığı yıldan yıla azalırken politikalar ve yasalar böyle geliyor ve bütçe tercihiniz emekliden, emekçiden yana değil kamusal kaynakları aktardığınız vergi aflarından ve büyük sermaye gruplarından yanadır.

Bu, İşsizlik Sigortası Fonu'nda da çok net görünüyor. İşçinin emeğinden, ücretinden kesilen primlerle oluşturulan bu Fon'u turizm sektöründeki patronlara sigorta primi desteği olarak peşkeş çekiyorsunuz. Haziran 2026 itibarıyla bu ülkede her 100 işçiden yalnızca 15'i işsizlik ödeneği alabiliyor. İşsizlik Fonu, işsizlerin değil patronların fonu hâline gelmiştir. 2023-2025 yılları arasında toplam 547 milyar liralık İşsizlik Fonu giderinin tam 298 milyar lirası sermayeye aktarılırken işçilere yapılan işsizlik ödemesi sadece 151 milyar lira olmuş. Sermaye işçinin fonundan yüzde 54 pay alırken işçinin kendisine sadece yüzde 27 pay düşüyor. İşçinin alın teriyle büyüyen fon, işsizleri değil patronları finanse etmek için kullanılıyor. Bakın, bu, açıkça bir emek hırsızlığıdır.

Yılların kamu kurumu PTT bünyesinde çalışan emekçileri 657 ve 399 sayılı Kanunların onlara sağladığı güvencelerden koparak "idari hizmet sözleşmesi" adı altında esnek ve köleci bir çalışma düzenine zorluyorsunuz. Bu sözleşmeyi kabul etmeyen personeli ise "istihdam fazlası" diyerek başka kurumlara sürgün etmenin yollarını arıyorsunuz. Çalışanları salt performans hedefleri üzerinden değerlendirip iş yükünü artıran bu sömürü sistemini asla kabul etmeyeceğiz. Bu düzenleme, AKP döneminde özelleştirme rekoru kırılmasını sağlayan diğer kamu kurumlarının satışında olduğu gibi PTT'yi de özelleştirme sürecinin ön hazırlığıdır.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bu torba yasanın içinde kültürü ve ekolojiyi de bir ranta çevirme gayreti var. Sit alanları, tarihî yapılarımızı korumak için koruma kanunlarıyla itiraz etmek isteyen yurttaşların önüne ekonomik bir duvar örülüyor. Yeniden değerlendirme başvuruları da ücrete tabi tutulacak; gerçek kişilerden 12.500, tüzel kişilerden ise 25.000 lira "hizmet bedeli" adı altında para alınacakmış yani parayı veren sermayenin, maden şirketlerinin tarihî alanları talan etmesine yasal bir rüşvet mekanizması kuruluyor; bunu da bu iktidar yapıyor.

Yetmiyor tabii, aynı yasa teklifinde nükleer santral yatırımı yapan bu şirketlere 2025 yılına kadar devasa KDV ve damga vergisi muafiyetini de getiriyorsunuz hatta Cumhurbaşkanına bu süreyi 2050 yılına kadar uzatma yetkisi veriyorsunuz. Çernobil ve Fukuşima felaketleri ortadayken doğayı katleden şirketlere vergi kıyağı çekiliyor, kendi doğasını savunan yoksul ise para cezasıyla karşı karşıya kalıyor.

Ve son olarak siber güvenlik... Bu yasa teklifiyle açıkça bir dijital gözetim toplumu inşa ediyorsunuz. "Siber Güvenlik Başkanlığı" adı altında kurulan yapı internet altyapısına doğrudan müdahale edecek, gecikmesinde sakıncalı bulunan hâl kılıfıyla yargı kararı bile olmaksızın iki saat içinde internet sitelerini kapatabilecek, erişimi engelleyecek yetkilerle donatılıyor. Bu, güvenliği sağlamak değil gazetecilerin, sivil toplumun, kadın örgütlerinin ve toplumsal muhalefetin sesini dijital alanda tamamen kısmak, onları ifşa etmek ve susturmaktır. Hatta hızınızı almayarak seçilmişlerin dahi sosyal medya hesaplarını kapatıyorsunuz.

Bizler DEM PARTİ olarak bu teklifi reddediyoruz çünkü bu torbanın içinde yoksulun tenceresi; emekçinin, insanca bir yaşam isteyen emeklinin, işsiz gençlerin, engellilerin, kadınların talepleri ve gündemi yoktur. Bu, halkın gündemi değil; bu halkın gündemi geçimdir, kiradır, markettir, elektrik faturasıdır, işsizliktir, nitelikli eğitimdir, gençlerin geleceğidir, kadınların güvenli yaşam hakkıdır ama önümüze gelen bu teklif, bu sorunların hiçbirine gerçek bir çözüm üretmiyor. Bu teklif, yandaş sermayeye vergi muafiyeti veren, turizm patronlarına İşsizlik Fonu'nu kıyak çeken; PTT emekçisine güvencesizliği, milyonlarca emekliyi sefalete reva gören dayatmalardır.

Bizler, sermayenin değil emeğin ve onurlu bir yaşamın savunucusu olmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Varli.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Kadim Durmaz.

Buyurun Sayın Durmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin ikinci bölümü üzerine Atatürk'ün "iki büyük emanetimden biri" dediği Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bölümde milyonlarca insanımızın sofrasını, sağlığını ve geleceğini doğrudan ilgilendiren iki temel düzenleme bulunmaktadır; devletin Sosyal Güvenlik Kurumuna yaptığı zorunlu katkının kaldırılması ve en düşük emekli aylığının 23.552 liraya çıkarılması.

Değerli milletvekilleri, bu teklifte, devletin tahsil edilen sigorta primlerinin dörtte 1'i oranında Sosyal Güvenlik Kurumuna yapmak zorunda olduğu katkı kaldırılmaktadır. Bundan sonra devletin yalnızca Sosyal Güvenlik Kurumunun finansman açığını karşılayacağı söylenmektedir. Bu, teknik bir muhasebe değişikliği değildir; bu, sosyal devletin sosyal güvenlik sisteminden adım adım çekilmesinin adıdır. Mevcut düzenlemede Sosyal Güvenlik Kurumu açık verse de vermese de devletin katkısı kanuni bir zorunluluktur, teklifte bu zorunluluk oradan kaldırılmaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumunun

geliri azaldığında devlet katkı payı yapmayabilecek. Sistemin açığını azaltmanın en kolay yolu da emekli aylıklarını, sağlık giderlerini ve sosyal güvenlik harcamalarını baskı altında tutmak olacaktır. Anayasa'nın 60'ıncı maddesi açıktır: Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir ve devlet bu güvenliği sağlayacak tedbirleri almakla yükümlüdür. Devletin sosyal güvenlik sistemine mali katkısı bir lütuf değil anayasal sorumluluktur. Bu sorumluluğu kaldırmak sosyal hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

Bir taraftan SGK'ye yapılan zorunlu devlet katkısını kaldırıyorsunuz, diğer taraftan "En düşük emekli aylığını artırıyoruz." diyorsunuz. Peki, ne kadar artırıyorsunuz? 20.000 liralık en düşük emekli aylığını 23.552 liraya çıkarıyorsunuz yani emeklinin yılın ilk altı ayında enflasyon karşısında kaybettiği parayı kısmen geri veriyorsunuz. Bunun adına "zam" değil ancak "kaybın telafisi" denebilir. Bunun içinde refah payı yoktur, gerçek bir iyileşme de yoktur; 20.000 lira daha emeklinin cebine girmeden erimiştir, açıklanan enflasyon nedeniyle 3.552 lirası da kaybolmuştur. Teklif edilen artış da yalnızca bu kaybı yerine koyabilmiştir. Emeklinin alım gücü artmamış, yalnızca olduğu yerde sayması amaçlanmıştır. Bugün en düşük emekli aylığı alanların sayısının 5,1 milyona çıkması bekleniyor. Bu ülkede milyonlarca emeklinin aynı düşük aylıkta buluşması, sosyal devlet politikasının başarısı değil yirmi beş yıldır ülkeyi yöneten AK PARTİ iktidarıyla emeklilik sisteminin çöküşünün ilanıdır. Yaklaşık 17 milyon emeklinin tamamına yakını açlık sınırının altında yaşamaktadır. Emekli pazara çıkarken tane hesabı yaparken, kasap dükkânının döneminden geçemezken; kirasını, faturasını, ilacını alamıyorken; torununa harçlık veremiyorken emekli bugün torunundan borç alacak duruma geldiyse yirmi beş yıllık AK PARTİ iktidarının hepimizin baba bildiği devleti getirdiği nokta işte budur. Bir ömür çalışmış insanlar emeklilik döneminde dinlenmek yerine yeniden iş aramak zorunda bırakılmaktadır. Yıllarca bu ülkeye vergi ve prim ödeyen emeklilerimiz bugün sosyal yardım bekleyen insanlar hâline getirilmiştir.

Bizim Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak talebimiz açıktır: En düşük emekli aylığı asgari ücretin altında olmamalıdır. Bugün, emekli aylıklarına gerçek bir intibak ve seyyanen artış yapılmalıdır. Temmuz 2023'te çalışan memurlara verilen ve bugün 25.000 lirayı aşan ilave ödeme emeklilere de yansıtılmalıdır. Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun zorlaması ve yol göstermesiyle verilen bayram ikramiyeleri sembolik olmaktan çıkarılmalı, hayatın gerçeği hâline dönüştürülmelidir. Kök aylık sorunu kalıcı biçimde çözülmeli, emekliler altı ayda bir Meclisten çıkacak geçici düzenlemelere muhtaç bırakılmamalıdır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ikinci bölümde ayrıca internet alan adları ve iletişime ilişkin önemli yetkiler Siber Güvenlik Başkanlığına devredilmekte, genel aydınlatma giderlerinde belediyelerin payları artırılmakta, PTT çalışanlarının personel rejimi değiştirilmekte ve kamu yönetimine yeni düzenlemeler yapılmaktadır. Yerel yönetimlere destek veriliyormuş gibi yapılıp sokak aydınlatması giderlerindeki payların 3 katına kadar artırılması doğru bir düzenleme değildir. Belediyelerin bir taraftan kaynağını azaltıp yol, su, temizlik, ulaşım ve sosyal yardım hizmetlerinden kesinti yapmanın en ince yolu budur. PTT çalışanlarının statüleri değiştirilirken de kazanılmış haklar, kıdem, ücret, emeklilik ve iş güvencesi tartışmaya kapalı biçimde korunmalıdır. Kurumların yeniden yapılandırılmasının bedeli o kurumların emekçilerine yüklenemez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifin merkezinde insan yok, bütçe hesabı var. Emeklinin sofrası küçülürken devlet Sosyal Güvenlik Kurumuna katkısını azaltamaz, azaltmamalıdır. Vatandaş ilacını alamazken sosyal güvenlik bir mali yük olarak görülemez, görülmemelidir. Bir ülkenin bütçesi emeklisini yoksullaştırarak düzeltilemez, düzlüğe çıkarılamaz. Emeklilik aylığı yardım değildir; yıllarını devletine çalışarak ödediği primlerin, verilen emeğin ve dökülen alın terinin karşılığıdır. Bu nedenle, en düşük emekli aylığının 23.552 liraya çıkarılmasını yetersiz buluyoruz. Bütün emeklilerimize insan onuruna yaraşır bir yaşam sağlayacak kalıcı bir düzenleme yapılmasını Gazi Meclisten bekliyoruz. Emekliye reva görülen yoksulluk bu ülkenin kaderi değildir. Emeklilik, ikinci bir meslek aramak değil insan onuruna yakışır bir yaşam sürdürebilmenin adıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün aynı zamanda ülkemiz için tarihî önem arz eden Lozan Barış Antlaşması'nın 103'üncü yıl dönümüdür. Lozan, yalnızca bir diplomatik belge değil esareti reddeden aziz milletimizin bağımsızlık senedi, Türkiye Cumhuriyeti'nin de tapusudur. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün görevlendirdiği İsmet Paşa görüşmeler boyunca bağımsızlığımızdan, egemenliğimizden en küçük ödün vermeden yürütmüştür, dayatmalara boyun eğmeden masadan kalkmış ve "Esaret altına girmeyi kabul etmedik." diyerek milletimizin kararlılığını Lozan'da dünyaya haykırmıştır. 24 Temmuz 1923'te imzalanan anlaşmayla Kurtuluş Savaşı'nda kazanılan askerî zafer diplomasi masasında da tescillenmiştir. Kapitülasyonlar sona erdirilmiş, Türkiye galip devletlerle eşit koşullarda dünyanın saygın, bağımsız bir devleti olarak kabul edilmiştir. Bugün bizlere düşen görev, Lozan'ın temsil ettiği tam bağımsızlık iradesine ve cumhuriyetimizin kazanımlarına kararlılıkla sahip çıkmaktır.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Lozan Başdelegemiz İsmet İnönü olmak üzere büyük diplomatik zaferin bütün kahramanlarını, aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi saygıyla yâd ediyor, Genel Kurula saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Durmaz.

Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

İkinci bölüm üzerinde şahısları adına ilk olarak Kars Milletvekili Sayın İnan Akgün Alp konuşacaktır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Lozan Antlaşması'nın yıl dönümünde ben de bir hususu hatırlatmak istiyorum, belki bilmeyenler olabilir, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bu sınırlarıyla kurulmuş olmasını da Lozan'da tıkanan görüşmelerin nasıl açıldığını da bilmek gerekir. Bu sınırlarla nasıl kurulduk biz? Lozan'da Musul-Kerkük meselesi konuşulduğunda, geniş anlamıyla Kürt meselesi konuşulduğunda "Ankara Hükûmeti bizi temsil etmiyor." diyenler olduğu kadar "Ankara Hükûmeti hem Türklerin hem Kürtlerin hükûmetidir." diyenler de vardı. Görüşmeler tıkandığında durum Ankara'ya bildirildi. Ankara'da, o dönem Meclisinde bazı Kürt milletvekilleri bu kürsüye çıktılar, Kürtçe konuştular "İsmet Paşa bizim de temsilcimizdir." dediler. O konuşma üzerine tıkanıklık aşıldı, Lozan'da barış anlaşması imzalandı ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş senedi imzalandı.

Bugün yüzyılı ikmal ettik, yüzyıl sonra aynı sorunları konuşuyoruz. Önümüzdeki hafta mevcut sorunun, Kürt sorununun çözümü için önemli bir yasa görüşeceğiz; bir çerçeve yasa, bir referans yasa görüşeceğiz. Bu yasa, genel anlamıyla sürecin sınırlarını çizecek; biz bunu önemsiyoruz ve bir katkıda bulunmak istiyoruz daha yasa gelmeden önce. Efendim, biz eğer bu toprakların kültürüyle bir model oluşturacaksak sürecin adına sadece "Türkiye modeli" demek yetmez, Kürtler nasıl barış yapar, ona da bakmak lazım. Bilmiyorum, siz hiç daha önce birbirinin çocuklarını öldüren insanları aynı masada oturtup barıştırdınız mı ama bana nasip olmuştur. Kendi ailemden, geçmişimden getirdiğim kültürle ben 20'li yaşlarımdan itibaren bu barış çabalarında bulunmuşumdur. Bir örnek üzerinden gideyim: Diyelim ki bir arazi anlaşmazlığında insanlar husumete düşse, Kürtler arasında bir husumet olsa ve o husumeti gidermek için bir çaba gösterilse bazı kurumlarla karşılaşırsınız. Bugün, modern anlamda konuştuğunuz, burada çokça tartışılan çatışma çözümü modellerini veya çatışma çözümü mekanizmalarını aslında siz, o Anadolu'nun kültüründe de görürsünüz. Mesela, tarafların anlaşması, barışması için çabaladığınızda önce çevreden insanların bunu zorlaması gerekir, bu huzursuzluğun bitmesini zorlaması gerekir. Bunu barış talebinin toplumsallaşması gibi formüle edebilirsiniz. Bu aileleri, husumetleri barıştırmaya çalıştığınızda kiminle muhatap olacağınızı çok iyi bilmeniz gerekir çünkü aileler adına söz verecek, söz kuracak, barışı kabul edecek insanların o konuda yetkili olması gerekir. Bunu, herhâlde bugün muhataplık tartışmasında hatırlıyorsunuz.

En önemli iki kurum da şudur: Taraflar barışa oturduğunda önce size şunu sorarlar, eğer arazi anlaşmazlığından dolayı çatışmışlarsa "Tarlanın akıbeti ne olacak?" derler. İşte, bu kök meseledir. Bugünkü tartışmalarda bunu öyle formüle edebilirsiniz. Sorunun esas kaynağı demektir. Sorunun esas kaynağı çözülmeden taraflar istenilen şekilde barışa yanaşmayabilirler. Esas mesele, çözüme kavuşturulduktan sonra size son soruyu sorarlar. Daha önce bir olay olmuş, adam ölmüştür, dava devam ediyordur, olay mahkemededir ve size şunu sorarlar: "Dava ne olacak, mahkeme ne olacak?" İşte, bu da yasal çerçeve demek. Geniş anlamıyla bu toprakların kültüründe Kürtler hangi hukuka tabi olacaklarını bilmek isterler son kertede. Barış için yani önümüzdeki hafta Meclise gelecek yasanın iki unsuru içermesi gerekir kanaatindeyim. Bir, kök meselenin nasıl çözüleceğini insanların bilmesi gerekir. İki, hangi hukuka tabi olacaklarını bilmesi gerekir. Elli yıldan fazla bir süre dağlarda kalan, ölen, öldüren insanlar var mı? Var. Bu insanların hangi hukuka tabi olduklarını bilmeleri gerekiyor mu acaba? Bilmeden sizce bu adımı atarlar mı veya sağlıklı bir şekilde ilerler mi? Bunun kimleri kapsayacağını kendi aralarında bir ayrım yaparlar mı acaba? Bunların hepsini oturup değerlendirmemiz lazım. Anadolu'nun kültürüne göre biz eğer bir yargı mekanizması kuracaksak, bir idari mekanizma kuracaksak, bir yasal mekanizma kuracaksak insanların beklentilerini, sorunun kök nedenini ve hangi hukuka tabi olacaklarını kendilerine net bir şekilde söylememiz gerekir kanaatindeyim efendim.

Saygılarımı arz ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 281 sıra sayılı Teklifimiz üzerine söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifimiz aslında sadece teknik bir mevzuat değişikliği değil. Bu teklif güçlü devlet, güvenli toplum ve büyüyen Türkiye vizyonumuzun da yasal altyapısına bir katkı sunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, büyük devletler güçlü ve liyakatli kurumsal hafızalarıyla yaşarlar. Kamuda daire başkanı gibi kritik idari kadrolara atanma şartları beş yıldan on yıla çıkarılıyor dolayısıyla bürokrasimizde liyakati, tecrübeyi ve hiyerarşik dengeyi yeniden tahkim ediyor; bunu düzenleyen bir maddemiz var. Devlet yönetiminde rüzgâra göre yön değiştiren değil, köklü bir tecrübeyle milletine hizmet eden yapıcı, kalıcı bir madde tesis ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, bizim siyasetimizin merkezinde, öteden beri söylediğimiz gibi, insan vardır, insanın yaşama hakkı vardır. Sokaklarımızda, yollarımızda terör estiren, masum vatandaşlarımızın canına kastederek tehlike yaratan, drift atan, makas atma çılgınlığına ulaşan vatandaşlarımızla ilgili bir düzenleme gerçekleştiriyoruz. Anayasa Mahkemesi kararlarına bu anlamda tam uyumla bu ağır ihlalleri işleyenlerin ehliyetlerini doğrudan ve tavizsiz bir şekilde iptal ediyoruz. Amacımız tabii ki caydırıcılık, amacımız cezalandırmak değil, sokaklarımızı, caddelerimizi ve açık alanlarımızı güvenli hâle getirmeyi hedefliyoruz.

Aynı şekilde, diğer taraftan, sivil havacılıkta da koruma kalkanımızı yine en üst seviyeye çıkararak acil durum ve kriz anlarında yolcularımızın can ve mal güvenliğini yasal güvenceye kavuşturarak uluslararası sivil havacılıkla da uyumlu bir hâle getiriyoruz.

Değerli arkadaşlar, yüzyılın en büyük cephe savaşı artık siber dünyada, dijital hatlarda yaşanmaktadır. Siber vatanımızı korumak, mavi vatanımızı ve kara vatanımızın sınırlarını korumak gibidir. Bu teklifle siber alandaki yetki dağınıklığına da son veriyoruz. BTK bünyesindeki tüm stratejik veri merkezlerini, altyapıları ve siber uzmanları birlikte Siber Güvenlik Başkanlığına devrediyoruz. Siber tehditlere karşı kısa süre içerisinde acil müdahale zorunluluğu getirerek dijital sınırlarımızı aşılmaz bir duvarla takip etmeyi hedefliyoruz. Millî İstihbaratımızın siber analiz kapasitesini yasal bir zemine oturtarak yarının tehditlerine bugünden hazırlık yapıyoruz.

Diğer bir maddede ise TÜİK verileri ve enflasyon oranlarını da göz önünde bulundurarak emekli maaşlarımızda artış sağlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, yine imalat sanayimizde 2028 sonuna kadar sürecek güçlü teşviklerle bu meseleyi destekliyoruz. Yine -özellikle bölgemizde ve dünyadaki sıkıntılardan kaynaklı- turizmimizi desteklemek amacıyla prim desteklerimizi belli bir süre devam ettiriyoruz.

Diğer bir düzenlememiz ise PTT'de modern bir personel rejimine geçişi gerçekleştiriyoruz, buradaki PTT personelimizin bütün hakları koruma altına alınıyor.

Diğer taraftan, eğitimde fırsat eşitliğini ve özel okulların hukuki öngörülebilirliğini bu maddeyle düzenliyoruz. Ayrıca yabancı okulların öğrenci alımlarıyla ilgili düzenlemeler yapıyoruz ve burada, bu okulların sorumluluklarını da netleştiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) - Birçok alanda düzenleme içeren ve 32 maddeden oluşan bu kanun teklifimizin devletimize güç, milletimize refah, geleceğimize güven getirmesini diliyor, kanun teklifimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.15

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Ertuğrul KAYA (Gaziantep)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 115'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

18'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Gülderen Varli
Mardin	Van	Van
Sabahat Erdoğan Sarıtaş	Celal Fırat	Özgül Saki
Siirt	İstanbul	İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Özgür Saki.

Buyurun Sayın Saki. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, kadınlar için artık bu ülkede her yer suç mahalli hâline gelmiş durumda. Her gün en az 3 kadın erkekler tarafından öldürülüyor. Çeşitli taciz, tecavüz vakalarında ise bakın ne oluyor? En son örnek: İstanbul Esenyurt'ta, 11 Haziran 2025'te, Yusuf Şener hakkında nitelikli cinsel saldırı suçlamasıyla tutuklama kararı veriliyor. Akabinde yerel mahkeme, istinaf mahkemesi tecavüz failine on iki yıl hapis cezası veriyor. Üstelik failin yakınları şikâyetçi olan kadını tehdit ediyorlar, kadın ise "Asla şikâyetimden vazgeçmeyeceğim." diyor ve on iki yıl hapis cezası alıyor. Peki, sonra ne oluyor? "Erkek yargı" dediğimizde bizi eleştiriyorlar. 4 Haziran 2026'da dosya Yargıtaya gidiyor, ışık hızıyla karar çıkıyor ve 22 Haziranda fail tahliye ediliyor ve çıkar çıkmaz sosyal medya hesaplarından tehditlerine devam ediyor. Saldırıya maruz bırakılan E.Ö'nün dava dosyasını üstlenen Önce Kadınlar ve Çocuklar Derneği "Faile elektronik kelepçe takılsın." diyor, reddediyorlar. E.Ö şikâyetini geri alması için hâlâ tehdit altında ve o diyor ki: "Benim mücadelem sadece kendim için değil tüm kadınlar için." Biz biliyoruz ki her gün hepimiz şahidiz ki koruma kararlarına rağmen bu ülkede her gün kadınlar katlediliyorlar. Artık yeter!

Bir örüntü hâlinde, bu erkek şebekesinin içinde kamu görevlileri, kolluk görevlileri, yargı bir bütün olarak kadınlara âdeta savaş açmış vaziyette. Peki, nereden alıyorlar cesaretlerini? AKP iktidarı Recep Tayyip Erdoğan'ın bir cümlesiyle bir gecede İstanbul Sözleşmesi'nden çıktı. 6284'ü ise asla etkin bir

şekilde uygulamıyor, uygulatmıyor. Oysa İstanbul Sözleşmesi ve 6284 birbirinin temeli olan, birbirini güçlendiren ve ardında muazzam bir kadın hareketinin, feminist hareketin mücadelesiyle... O satırların her biri binlerce kadının mücadelesiyle yazılmış satırlar ve kadınların eşit, özgür bir şekilde, güvenli bir şekilde toplumda yer almasını istiyorlar. Ama aileci politikalarla kadın artık bir nesne konumuna getirildiği için kadınlara yönelik suçlar âdeta görmezden geliniyor.

Bakın, ne oluyor: İstanbul Sözleşmesi'nin çekilmesinin ardından kadın cinayetlerinde inanılmaz bir artış var. 2022'de 327, 2023'te 333, 2026'ya geldiğimizde ilk altı ayında 142 kadın öldürülmüş vaziyette. Bir de "şüpheli ölüm" diye bir şey icat edilmiş. Gülistan Doku'dan Rojin Kabaiş'e ve sayısız birçok "şüpheli" denilen ölümlerin ardındaki erkek ittifakını, iktidarın bu politikalarından cesaret alan bir ittifakın işbaşında olduğunu biz kadınlar biliyoruz. O yüzden de her "şüpheli" denilen kadın ölümünün ardında bir erkek şiddeti olduğunun farkındayız, bunun mücadelesini veriyoruz.

Bakın, Kadın Cinayetlerine Karşı Feministler Kampanya Grubu son dönemde Polis Memuru Cemil Koç tarafından öldürülen Ayşe Tokyaz davasını takip ediyor. Bu dava erkek şiddetinin nasıl bir şebeke ilişkisi içinde güçlendiğini gösteren bir örnek ve neredeyse tüm kadın cinayetlerinde bu açık gerçek ortaya çıkıyor. Erkek şiddet uyguluyor, kadını katlediyor, taciz, tecavüz ediyor; önce kadın eleştiriliyor "Orada ne işi vardı?" falan diye, sonra olur da yargıya taşınabilir ise "erkek yargı" devreye giriyor, hemen erkeklerin suçlarını affediyor, âdeta teşvik ediyor. Bakın, davayı takip eden feministler ne diyorlar: "Bizler katil Cemil Koç ve suç ortağı olduğu erkeklere bu gücü önleyici koruyucu politikaların olmaması, cezasızlığın ve kadınların başına bir şey geldiğinde onları yalnız bırakan, bir bütün olarak erkek egemen sistemin verdiğini biliyoruz. Erkek şiddeti son bulana kadar, patriarkal yıkılana kadar mücadelemizi sürdürüyoruz. Yaşasın feminist mücadelemiz!"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Bu ülkede kadınların hiçbir yerde, evde, iş yerinde, sokakta, Mecliste güvende olmadığı her gün karşımızda açık bir şekilde seriliyor ve ne yapılıyor? Buna ilişkin o kadar araştırma önergesi veriliyor. Kadınların bir sürü talepleri var "Sokaklarda artık öldürülmek istemiyoruz, evlerde öldürülmek istemiyoruz." diyorlar ama AKP iktidarı takmış kadınların çocuk doğurmasına, sadece bununla ilgileniyor. Kadınların yaşamlarına ilişkin tek bir yaşamda kalmalarına, katliamla öldürülmemelerine ilişkin tek bir laf duymuyoruz. Varsa yoksa kadınlar ucuz iş gücü olsun, kadınlar çocuk doğursun. Artık yeter! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 18- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan '20.000' ibaresi '22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen bir aylık net asgari ücret tutarından' şeklinde değiştirilmiştir.

Orhan Sarıbal	Semra Dinçer	Faik Öztrak
Bursa	Ankara	Tekirdağ
Ömer Fethi Gürer	Nermin Yıldırım Kara	İnan Akgün Alp
Niğde	Hatay	Kars

BAŞKAN - Komisyon Önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın Faik Öztrak.

Buyurun Sayın Öztrak. (CHP sıralarından alkışlar)

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin 2018'den bu yana geçirmekte olduğu tek kişilik yönetim süreci giderek otokrasiden bir zorbalar rejimine doğru dönüşüyor. Gerçekleri çarpıtarak paralel bir algı dünyası yaratan, yarattığı bu paralel dünyada vatandaşları sürekli korkutarak baskı altına alan, kriz ve kaos çıkarmayı bir yönetim biçimi hâline getiren ve yine bu ortamda vatandaşın cebinden aldığını yandaşlarına ve çıkar ağlarına aktaran rejimlere "zorbalar rejimi" deniyor. Resmî verileri makyajlayarak emekçinin, emeklinin hakkına el koyan, insanlar işini gücünü kaybederken millete hâlâ büyüme masalları anlatan Hükûmet önümüze getirdiği bu yasayla vatandaşın hâlini görmediğini, sesini duymadığını bir kere daha gösterdi. Bu rejim gençlerimizin umutlarını çalıyor, nüfusumuz giderek yaşlanıyor, son on yılda 65 yaş üstü nüfusun payı yüzde 8'den yüzde 11'in üzerine çıktı. Demografik fırsat penceremiz kapanırken kötü yönetilen emeklilik sistemi giderek derinleşen bir sorun hâline geliyor. Açlık sınırının 36 bin liraya dayandığı ülkemizde biz bugün burada 20 bin liralık en düşük emekli aylığının 23.552 liraya çıkarılmasını konuşuyoruz. Bu ülke için yıllarca alın teri döken, buna karşın pazardan akşam saati çer çöp ayıklaması, Ankara'nın Ulus'unda banyosuz, tuvaletsiz, mutfaksız ucuz otel odalarına sığınarak hayata tutunmaya çalışması reva görülen emeklilerimizin hiçbir derdine derman olmayacak bir zammı onaylamaya çalışıyoruz. Ülkemizde her 3 emekliden 1'i en düşük emekli aylığına mahkûm olmuş, kalanların büyük kısmı da 20 bin ile 25 bin lira arasına sıkışmış. Ortalama emekli aylığı 2019 başında en düşük emekli aylığının 2 katı iken şu an en düşük aylığı sadece yüzde 16 üzerinde. Çalışanlar açlık sınırı altındaki asgari ücrete hapsolurken emekliler de asgari aylıkta eşitleniyor. Bu zorbalar düzeni milleti bölüyor, parçalıyor, sonra asgarilerde, vasatın altında birleştiriyor.

Ülkemizde geçinemediği için çalışmak zorunda kalan emekli sayısı altı yılda 3'e katlandı, 2 milyon kişiyi aştı. Sendikalar kayıtsız çalışan ve iş arayanlarla birlikte her 10 emekliden 6'sının geçinmek için çalışmak zorunda kaldığını söylüyor. Emeklilerin refahını gösteren Küresel Emeklilik Endeksi'nde sondan 4'üncüyüz. Emekliler bugün bu hâldeyse bunun en önemli sebeplerinden biri de Hükûmetin 2008 yılında çıkardığı 5510 sayılı Yasa'dır. Sonraki yıllarda Cumhuriyet Halk Partisi sayesinde verilen senede iki bayram ikramiyesi ilk verildiği dönemde önemli bir rahatlama sağlamıştı ama o da enflasyon kadar artırılmayınca onun da artık bugün bir etkisi kalmadı. İlk altı ayda en düşük aylık alan milyonlarca emekli, enflasyon nedeniyle toplamda 14 bin liradan fazla kayıp verdi, altı aylık dönemde emeklinin kaybettiği 14 bin liradan fazladır. Şu anda önerilen zam, bu kaybı tabii ki telafi etmiyor, sadece bundan sonraki dönemde daha önce yaşanan enflasyondan mağduriyeti engelliyor

Değerli milletvekilleri, başka ülkeler emeklileri desteklemek için pek çok uygulama hayata geçirdi. İsviçre ve İtalya emeklisine 13'üncü maaş vermeye başladı. Portekiz de emekliye yazın tatil döneminde sıkışmasın, kışın da ısınma giderleri zorlamasın diye yılda 2 tane ek ödeme yapıyor. Bizdeyse bütçeden yapılan faiz harcamaları yılın ilk yarısında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 32 artışla 1,5 trilyon liraya dayandı. Her 100 liralık vergi gelirinden yurttaşlarımızın en çok ihtiyaç duyduğu eğitim, sağlık, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerine ayrılan pay 2025'in ilk altı ayında 57 lirayken 2026'nın ilk altı ayında 51 liraya geriledi. Şimdi, emekli aylığına 5 kilo kıyma parası etmeyen bir zammı vermeyi konuşuyoruz. Her zaman söylüyoruz, bütçeler bir tercih meselesidir. Bütçeden trilyonları lobilere, yandaşlara, israfa ayırabiliyorsak emeklilerimiz için ilk aşamada 13'üncü maaş uygulamasını biz de bu ülkede hayata geçirebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) - Bizim şu anda verdiğimiz önergeyle en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine çıkarılmasını teklif ediyoruz. Bu, emeklilerimizin sıkıntılarını bir ölçüde giderecektir ama bu ülkede mutlaka artık bir emeklilik reformu yapmak şarttır. Çalışılan süre arttıkça aylık bağlama oranı artmalıdır. Emekli aylıklarına refah payının tam olarak eklenmesi sağlanmalıdır. Çalışılan süre ve ödenen prim itibarıyla adaleti sağlayan yeni bir emeklilik sistemine geçilmesi şarttır. Şimdi teklif ettiğimiz en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine çıkarılması ise bunlar yapılana kadar emeklinin derdine bir miktar derman olmaya çalışacaktır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinde yer alan "23.552" ifadesinin "28.075" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Necmettin Çalışkan	Elif Esen
Mersin	Hatay	İstanbul
Mehmet Atmaca	Selçuk Özdağ	
Bursa	Muğla	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun Sayın Esen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Geldik milyonlarca emeklinin geçim derdiyle can çekiştiği bu ortamda akla zarar teklifin detaylarını içeren maddeye. Teklifin 18'inci maddesiyle en düşük emekli aylığı 20 bin liradan 23.552 liraya çıkarılıyor; iktidar bunu bir iyileştirme olarak sunuyor emekli vatandaşlarımıza. Oysa, emekliye refah payı verilmiyor, yalnızca yılın ilk altı ayında TÜİK'in açıkladığı yüzde 17,76'lık enflasyon aylığa ekleniyor sadece yani emeklinin sofrasına yeni bir lokma konulmuyor, yalnızca son altı ayda resmî enflasyon karşısında kaybettiği tutar geri veriliyor. Komisyonda verilen bilgiye göre bu düzenlemeden yaklaşık 5 milyon kişiden fazla emeklimiz yararlanacak, 2026'nın ikinci altı ayında bütçeye maliyeti 79 milyar lira olacak. Peki, 23.552 lirayla bir emekli ailesiyle birlikte nasıl yaşayacak; soruyorum sizlere. TÜRK-İŞ'in Haziran 2026 araştırmasına göre, 4 kişilik bir ailenin sadece sağlıklı ve dengeli beslenebilmesi için aylık 36 bin liraya yakın bir maaşa ihtiyacı var. Bekâr bir çalışanın aylık yaşama maliyeti ise 46 bin lirayı geçiyor. Teklif ettiğiniz emekli aylığı açlık sınırının 12.207 lira daha altında. Bu parayla emekli kirasını ödese sofrasını kuramıyor, gıdasını alsa ilacı geride kalıyor, elektriği, doğal gazı, suyu; liste uzayıp gidiyor ama maaş onlara yetişemiyor; nefessiz kalıyor aynen emeklilerimiz gibi. Torununa harçlık vermeyi bir yana bırakın kendi çocuğundan destek istemek zorunda kalıyor bugün emekli vatandaşlarımız; bunu hepimiz ve sizler de elbette çok iyi biliyorsunuz. Emekli yoksulluğu artık yalnızca emeklinin sorunu da değil. İktidar, emeklinin karşılayamadığı barınma, beslenme,

sağlık ve bakım gibi temel giderlerini çocuklarının omuzlarına yüklüyor. Bir yandan gençlerden evlenmelerini, çocuk sahibi olmalarını istiyorsunuz -biz de istiyoruz- ama diğer yandan aynı gençleri "Hem kendi çocuklarına bak hem de geçinemeyen, emekli olmuş anana, babana bak." diyerek köşeye sıkıştırıyorsunuz. Aileyi böyle güçlendiremezsiniz değerli vekiller. Üstelik bu düzenleme emeklilik sisteminin asıl sorununa hiç dokunmuyor, kök aylıklar yükselmiyor, düşük kalan aylıklar hazine desteğiyle 23.552 liraya ancak tamamlanabiliyor.

Uzun yıllar çalışan, daha fazla prim günü bulunan ve yüksek kazanç üzerinden prim ödeyen emekliler giderek aynı taban aylıkta buluşuyorlar. Bugün yaklaşık 17 milyon emekli içinden 5,1 milyon kişinin geçinilemeyecek tutar olan bu taban aylığa muhtaç kalması, sistemin koruyuculuğunu değil kök aylıkların ne kadar aşındırıldığını, kırpıldığını gösteriyor bizlere. Komisyonda HAK-İŞ'in de bu sistemin prim, kazanç ve aylık arasındaki ilişkiyi zayıflattığını, sigortalıların sisteme güvenini sarstığını söylediğine hepimiz tanık olduk. Daha fazla çalışma ve daha yüksek prim ödeme emekli aylığına anlamlı biçimde yansımıyorsa burada sosyal sigorta adaletinden söz etmek mümkün değil.

YENİ YOL Milletvekilimiz Sadullah Kısacık, en düşük emekli aylığının net asgari ücret düzeyinde yani 28.075 liraya çıkarılması önergesi verdi, biz de bu önergeyi destekledik ancak sizler reddettiniz. Oysa emekliye biraz nefes aldıracak maaşı geçen yıl ben 35 bin lira olarak söylemiştim. Yine bu kürsüden sesleniyorum: 45 bin lira olursa emeklimiz nefes alabilir diyorum.

Bakın, biz yalnızca rakamsal bir artış istemiyoruz. Adil ve sürdürülebilir bir refah sağlayacak emeklilik sistemi istiyoruz. En düşük aylık en az net asgari ücret düzeyine çıkarılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kök aylıklar yükseltilmeli, aylık bağlama sistemi prim gününü, çalışma süresini ve ödenen primi adaletli biçimde hesaba katmalı. Emeklinin sağlık ve bakım giderleri de ayrıca gözetilmeli. Yaş ilerledikçe artan ilaç, ulaşım ve bakım ihtiyacını yok sayarsanız yaşlılığı sosyal yardıma bağımlı hâle getirirsiniz. Emeklilik insanın ailesine muhtaç bırakıldığı bir dönem olamaz.

Sözlerimi bitirirken, emekli olup yaşlılığında zorluklarla mücadele edenler, emekli olup da çalışmak zorunda kalanlar, kış soğuğunda ucuz et kuyruğunda sıra bekleyenler, ucuz otel köşelerinde gün sayanlar bizim yüreğimizi sızlatıyorlar. Ben sizlere soruyorum "Sizlerin de vicdanınız sızlamıyor mu, vicdanınız kanamıyor mu?" diye.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinde yer alan "23.552" ibaresinin "cari yıl içinde belirlenen net asgari ücret tutarından" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Burhanettin Kocamaz	Turhan Çömez
Trabzon	Mersin	Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLANVE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

"Biz daima emeklimizin yanında olduk, bunu lafla değil icraatla gösterdik." Bunu bu kürsüden konuşan, telaffuz eden, aziz Türk milletine ilan eden AK PARTİ'li bir vekildi bundan bir süre önce. Sonra SGK Başkanı çıktı, dedi ki: "Emekli maaşlarının düşük olmasının sebebi emeklilerin kendisidir; çok uzun yaşıyorlar, sayıları çok bunların." Şikâyet etti emeklilerden. Sonra yine aynı görüşü AK PARTİ'li bir milletvekili aynı Komisyonda tekrar etti. Sonra bir başka AKP'li vekil dedi ki: "AK PARTİ sayesinde insanlar daha iyi sağlık hizmeti aldılar, daha iyi beslendiler, daha uzun yaşıyorlar, ondan dolayı onlara emekli maaşı veremiyoruz." Şimdi, gerekçeler bu. "Emekli" dendiğinde sizin bakış açınız bu. Sonra, yine, bazı AK PARTİ'li milletvekilleri yine bu Meclis çatısı altında "Olsa vermez miyiz? Olsa dükkân sizin ama yok, veremiyoruz." dediler. Sonra biraz daha ileri gittiler, dediler ki: "Onlar gariban, garibanlar da bize oy veriyor." Sokağa çıksanız, konuşsanız emekliyle, bir kulak verseniz, bakın o garibanlar size ne söyleyecek?

Şimdi, yıllar içerisinde emeklinin aldığı paraya göz diktiniz. İktidara geldiğinizde bir emekli 12 çeyrek altın alabiliyordu emekli maaşıyla. Bugün bir emekli 2 çeyrek altını ancak alabiliyor ve benim dolaştığım, gezdiğim yerlerde emekliler diyor ki: "Nerede bizim 10 çeyrek altın? Her ay aldığımız 10 çeyrek altın nerede?" Soruyor emekli, siz cevap vermiyorsunuz, veremiyorsunuz; ben söyleyeyim: Çetelerin cebinde, hırsızların cebinde, rantiyecilerin, talancıların cebinde, tefecilerin cebinde, küresel tefecilerin cebinde. 12 çeyrek altın alan emekli bugün sadece 2 çeyrek altın alabiliyor. İktidarınız döneminde 3,5 trilyon dolar vergi topladınız. Soruyorum size: 3,5 trilyon dolar nerede? Niye bu verginin bir kuruşu emeklinin cebine gitmiyor? 64 milyar dolarlık özelleştirme yaptınız. Nerede bu para Allah aşkına? Niye emeklinin cebine gitmiyor? Yer altında, yer üstünde ne var ne yoksa sattınız. 15 bin maden ruhsatı verdiniz, bunların 10.500'ünde ihale bile yapmadınız. Altındı, gümüştü, bakırdı, ne var ne yoksa şirketlere, yandaşlara, yabancılara, küreselcilere peşkeş çektiniz; bize kalan zehir oldu, tahrip olmuş doğa oldu. Nerede bu para Allah aşkına? Niye bu para emeklinin cebine gitmiyor?

Yanı sıra, bu ülkenin borcunu 130 milyar dolardan tam 550 milyar dolar borca taşıdınız, bugün faiz ödemekten illallah ettik. Her Allah'ın günü 7,5 milyar lira faiz ödüyoruz. Nerede bu aldığınız paralar? Nerede bu para? Soruyorum size, nerede? Şimdi diyeceksiniz ki: "Yol yaptık, köprü yaptık, hastane yaptık." Sadece hastanelere bu sene 150 milyar lira para ödeyeceksiniz siz, bunlar da yine yandaşa. Bu gelecek garantili projelerle yaptığınız otoyolları, köprüleri, hastaneleri milletin gözünün içine sokmayın çünkü onlar bu ülkenin istikbalini ipotek altına alan projelerdi. Bu kadar çok talan, bu kadar çok satış, bu kadar çok borç, bu kadar çok vergi yetmemiş gibi bir de elinizi emeklinin cebine uzattınız ve 12 çeyrek altınından 10'unu yandaşlara peşkeş çektiniz. Dolayısıyla, buradan açıkça sesleniyorum: Çıkın sokağa emekliyi dinleyin, emekliye kulak verin, emekliyle konuşun, bakın size emekli ne söyleyecek; feryat eden emekliyi göreceksiniz.

Geçtiğimiz günlerde gösterdim, bir daha göstereceğim, daha iyi anlaşılması için bir daha göstereceğim. Son iki hafta içerisinde sokaklarda emeklilerle karşılaştığımızda bize söylediklerini sizlerle paylaşacağım. Bakın, burası Bakırköy "Kazıkazan satıyorum Vekilim, kazıkazan satıyorum -60

küsur yaşında- geçinemiyorum, açım, nasıl geçineyim?" dedi. Bu da Bakırköy'de "Çocuk okutuyorum Vekilim, ne yapayım, kuryelik yapıyorum." dedi, emekli ama "Kuryelik yapıyorum." dedi. Bir başkası, yine İstanbul'da Büyükçekmece'de, yanında bir oksijen tüpü var, burnunda oksijen maskesi "Hastaneden çıktım Vekilim, 67 yaşındayım, akciğerlerim tükenmiş ama hayata tutunabilmek için, karnımı doyurabilmek için bu pazarda çalışmam lazım." dedi. Oksijen tüpüyle satış yapıyor. Bu da gırtlak kanseri konuşamıyor, 77 yaşında "Açım Vekilim, ne yapayım?" dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Gırtlak kanseri bir hasta, Susurluk pazarında, çarşıda pazarda nafakasını temin etmeye çalışıyor. Bir diğeri Afyon'da "Tırnak makası satıyorum. Kızım İzmir'de öğrenci, geçinemiyorum Vekilim." dedi. Bir diğeri Manyas'ta "Sarımsak satıyorum, açım Vekilim, emekliyim ama açım, geçinemiyorum." dedi. Bir başkası pazarcı yine, Manyas'ta, 70 küsur yaşında. Bir diğeri çay satıyor, bu da emekli. Bir başkası Bolu'da, yol güzergâhında Ankara'ya gelirken karşılaştım. Siz de inşallah karşılaşır, bu emekliyi bir dinlersiniz. "Karnımı doyuramıyorum, açım, tuvalet temizliyorum burada. dedi." Bir başkası pazarcılık yapıyor, 77 yaşında. Bakın, bunların hepsi iç yarasıdır; vicdanları kanatacak, içinizi sızlatacak şeylerdir. Bir diğeri "Temizliğe gidiyorum." dedi. Bu da sizin "Bizi kıskanıyor." dediğiniz Avrupalının emeklisi. Siz çok daha iyi bilirsiniz Oğuz Bey, bu da Avrupalının emeklisi. Bu resmi de ben çektim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Açıkça ilan ediyorum buradan: Bu ülkenin bütün servetini ve sermayesini birilerine boca ettiniz, bu ülkenin aziz emekçilerini ve emeklilerini aç biilaç bıraktınız. Millet size bunun hesabını soracak.

Çok teşekkür ederim. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 4 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Mehmet Atmaca	Elif Esen
Mersin	Bursa	İstanbul
Necmettin Çalışkan		Selçuk Özdağ
Hatay		Muğla

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Ferit Şenyaşar
Van	İstanbul	Şanlıurfa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Turhan Çömez	Burhanettin Kocamaz
Trabzon	Balıkesir	Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Orhan Sarıbal	Semra Dinçer	Nermin Yıldırım Kara
Bursa	Ankara	Hatay
Ali Karaoba	Faik Öztrak	Kadim Durmaz
Uşak	Tekirdağ	Tokat
	Ömer Fethi Gürer	
	Niğde	

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerden ilk önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ferit Şenyaşar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Torba kanun teklifinin 19'uncu maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Türkiye halklarını ve cezaevindeki bütün yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifinin 19'uncu maddesi özetle nükleer enerji yatırımlarına vergi avantajı sağlamayı öngörüyor. Türkiye'nin geleceği, doğa ve ekosistem düşmanı nükleer enerjiyle değil barışın ve adaletin sağlanmasıyla inşa edilmelidir. Dolayısıyla, bugün burada Türkiye'yi ve Orta Doğu'yu yakından ilgilendiren, ortak ve bir arada yaşam arayışımızın yol haritası olan barış ve demokratik toplum süreciyle ilgili konuşmak istiyorum. Bu süreç sadece siyasetin konusu değildir.

19'uncu yüzyıldan, Osmanlı'dan bu yana süregelen bir meselenin, Kürt meselesinin çözümü için tarihî adım atıldı. Kürt meselesinin çözümü demek, bin yıldır bu topraklarda bir arada yaşayan, yüz yıldır arasına nifak sokulmuş Kürt ve Türk halklarının yeniden bir arada yaralarını sarması anlamına geliyor. Daralan zaman dilimi içinde vakit kaybetmeden çözüm için adımlar atılmalıdır. Bu aşamada tek yanlı gelişmeler yetersizdir. Çok vurgulandığı gibi, tek kanatlı kuş uçmaz. Bu aşamada her şeyi devletten beklemek ne kadar yanlışsa, devletin ve iktidarın kendini bir engel hâline getirmesi ve gerekli adımları atmaması da o kadar yanlıştır. Barıştan, demokrasiden ve siyasi çözümden yana olan tüm güçlerin de tereddütsüz olarak kendini ortaya koyması olmazsa olmaz şarttır. Tarih bize göstermiştir ki çatışmaların ve kutuplaşmaların kimseye faydası olmamıştır. Aksine her çatışma annelerin gözyaşlarını, ekonomik kayıpları, toplumsal güvenin zedelenmesini ve en önemlisi de kaybedilen canları beraberinde getirmiştir. Artık bu kısır döngüye "dur" demenin, silahların ve şiddetin gölgesinde siyaset yapma devrini geride bırakmanın vakti çoktan gelmiştir.

Barış bir tarafın kaybedeceği bir zafiyet değildir; aksine, en büyük erdem ve en güçlü siyasi iradenin göstergesidir. Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed bir hadisişerifinde şöyle buyurur: "İnsanların arasını düzeltmek yani barış sağlamak namazdan, oruçtan ve sadakadan daha üstündür." Mâide suresinin 8'inci ayetinde ise şöyle buyurmuştur: "Ey iman edenler! Allah için adaleti ayakta tutun, hakikat şahitleri olun, bir topluluğa olan kininiz sakın sizi adaletsizliğe sürüklemesin." Enfâl suresi 61'inci ayette ise "Eğer onlar barışa yanaşırlarsa sen de onlara yanaş ve Allah'a tevekkül et. Şüphesiz O işitendir, bilendir." şeklinde emrolunmuştur. Medine Sözleşmesi de bunun vesikasıdır.

Demokratik bir toplumun inşası, farkların birer tehdit olarak değil; aksine, zenginlik olarak kabul edildiği bir zemin üzerinde yükselir. Bu süreçte en temel hedefimiz; kapsayıcı ve onarıcı bir hukukun egemen olduğu, insan haklarının ve ifade özgürlüğünün güvence altına alındığı, kimsenin dilinden ve inancından dolayı ötekileştirilmediği çoğulcu bir demokrasiyi inşa etmektir. Toplumun tüm kesimlerinin kendini eşit ve özgür bir yurttaş olarak hissettiği bir ülke, aynı zamanda, sırtını güvenle geleceğe yaslayan güçlü bir ülkedir.

Barış ve demokratik toplum süreci, sabır, kararlılık ve karşılıklı diyalog gerektirir. Unutmamalıyız ki barışı korumak, müzakere etmek ve uzlaşmak cesaret ister. Bu cesaret gösterilmiştir, şimdi gereğini yerine getirme zamanıdır, toplumun beklediği yasaları çıkarma zamanıdır. Siyaset kurumundan demokratik kitle örgütlerine, akademisyenlerden medya mensuplarına kadar hepimize bu süreçte büyük bir sorumluluk düşüyor. Dilimizi ötekileştirici ve dışlayıcı unsurlardan arındırmalıyız.

Annelerin gözyaşlarının dindiği, gençlerin geleceğe umutla baktığı, ölümlerin olmadığı, kimsenin ötekileştirilmediği, endişelerin yerini güvenin aldığı bir Türkiye mümkündür. Bu toprakların çocukları, çatışmayı ve çözümsüzlüğü değil, barışın ve kardeşliğin mirasını hak ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle ortak vatanımızda kalıcı barışın, demokrasinin ve adaletin tesis edilmesi için elini taşın altına koyan tüm taraflara teşekkür ediyoruz, şükranlarımızı sunuyoruz. Aynı zamanda "Kürt sorunu çözülene kadar ben Kürt'üm." diyen Sayın Sırrı Süreyya Önder'i de rahmetle, minnetle anıyoruz.

Barışta hayır vardır. Barışın kapsayıcı sıcaklığıyla tüm Türkiye halklarını saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde üçüncü konuşmacı Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) - Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, görüşülmekte olan kanun teklifine son anda eklenen nükleer enerji yatırımlarına ilişkin düzenlemeler yalnızca içeriğiyle değil, yasama sürecine dâhil ediliş biçimleriyle de ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Bu maddeler Plan ve Bütçe Komisyonunun yerleşik teamüllerini zedeleyen, şeffaflığı ortadan kaldıran bir yöntemle Komisyona getirilmiştir. Muhalefet milletvekillerine yeterli inceleme süresi tanınmamış, kamuoyunun değerlendirme yapmasına imkân verilmemiştir. Bu yaklaşım, katılımcılığı ve parlamenter denetimi zayıflatmakta, üzerinde sağlıklı biçimde tartışılamayan düzenlemelerin âdeta yangından mal kaçırırcasına yasalaştırıldığı yönündeki kaygıları artırmaktadır. Oysa yüce Meclisimiz yalnızca kanun yapan bir kurum değildir, kamu adına denetim yapan anayasal bir kurumdur. Etki analizi yapılmadan, mali sonuçları ortaya konulmadan ve alternatifleri değerlendirilmeden oylanan her düzenleme yasama kalitesini düşürür, düşürmektedir de. Bu durum da parlamenter demokrasi kültürünün ruhuna aykırıdır.

Düzenlemelerin en önemli eksiği kapsamlı bir etki analizinden yoksun olmasıdır, vergi gelirlerinde milyarlarca liralık kayıplara yol açabilecek ve gelecek yılların bütçesini de etkileyebilecek hükümlere sahip olmasıdır. Buna rağmen iktidar teklif edilen maddelerin mali etkilerini izah etmemiştir. Üstelik Hazine ve Maliye Bakanlığının da bu süreçte sessiz kalması hazırlık sürecindeki eksiklikleri açıkça göstermektedir. Daha da önemlisi, iktidar kendi söylemiyle çelişmektedir. Bir yandan vergi harcamalarının azaltılacağını savunurken diğer yandan yeni vergi istisnaları ve mali avantajlar getirmektedir. Tasarruf çağrıları yapılırken milyarlarca liralık yeni vergi ayrıcalıkları oluşturulmaktadır.

Yanlış anlaşılmasın, İYİ Parti olarak burada bizim eleştirdiğimiz şey yeni yatırımlar değildir; eleştirdiğimiz husus esas itibarıyla şudur: Sözleşmeleri imzalanmış, fiyatları belirlenmiş ve yatırım süreci başlamış projelere sonradan ilave edilen vergi avantajları sağlanmasınadır. Bu, oyunun kurallarını maç başladıktan sonra değiştirmek demektir. Hukuki güvenlik ilkesi de kamu yararı anlayışı da bunu kabul etmez. Özellikle KDV iadesine ilişkin düzenleme bunun en somut örneğidir. Daha önce kaldırılan bir uygulama şimdi geri getirilmektedir. Sözleşme tarihinde bulunmayan bir avantajın sonradan şirketler lehine uygulanması kamu kaynaklarının özel şirketlere aktarılması sonucunu doğuracaktır. Eğer gerçekten teşvik verilecek ise bunun sözleşme müzakerelerinde kamu adına bir pazarlık unsuru olarak kullanılması gerekir idi.

Muhterem milletvekilleri, sanki yatırımların önündeki en büyük engel vergi sistemiymiş gibi bir algı oluşturulmak istenmektedir. Hâlbuki, yatırımların önündeki temel engel vergi sistemi değildir; asıl engel, öngörülebilirliğin ve güven ortamının zayıflamasıdır. Hukuk ve ekonomi alanındaki belirsizlikler yatırım riskini artırmakta, bedelini de millet ödemektedir. Güveni hukukla sağlayamayan anlayış bunu vergi teşvikleriyle telafi etmeye çalışmaktadır. Oysa güvenin yerini hiçbir vergi istisnası dolduramaz. Ayrıca örtülü sermaye düzenlemelerinde yapılan değişiklikler vergi adaletini ve kamu gelirlerini zedeleme riski taşımaktadır. Kanun yapmanın amacı belirli şirketlere sonradan avantaj sağlamak değil kamu yararını, mali disiplini ve hukuk devletini güçlendirmektir. Parlamentonun görevi de oldubittiye getirilen düzenlemeleri onaylamak değil, millet adına sorgulamak, denetlemek ve gelecek kuşakların hakkını korumaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN ERGUN (Devamla) - Dolayısıyla İYİ Parti olarak düzenlemelerin yeniden değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine bir torba yasa görüşmesi yapıyoruz. Bu torba yasa ibretlik bir içerik de barındırıyor; bir yandan emeklilere cüzi bir artış sağlarken nükleer santrallarla ilgili, vergi ve faizle ilgili düzenlemeyle yabancı şirketlere, yandaşlara önemli avantaj sağlanıyor. İşin daha vahimi, "etki analizi" dediğimiz, yandaşa, şirketlere, yabancılara ne kadar aktarım olacağı konusunda ise bu yapılan düzenlemede veri yok. Yani bir yerde emekliye reva gördüğümüz "yoksulluk" ve "Yok ol." mantığını yabancı şirketler için nükleer santralde avantaja çeviriyoruz. Nükleer enerji santralleri için sağlanan bu avantajı sorgulamak zorundayız. Vergi muafiyetleri, borçlanma kolaylığı bu yolla bu şirketlere sağlanıyor, yabancı ve yandaş sermaye bu düzenlemelerle yeni kazanımlara erişiyor. Nükleer enerji üretim faaliyeti için ön lisans ve lisans alanların, yapılacak olanlarda yabancı ülke şirketlerinin teşviklerden yararlanması artırılıyor. Nükleer enerji santralleri yatırımına ilişkin olarak düzenlenen bütün kâğıtlara damga vergisi istisnası getiriliyor. Nükleer enerji santrali yatırımları kapsamında ilişkili şirketlerden aldığı borcun örtülü sermaye kuralı kapsamında hesaplama oranı yüzde 50'den yüzde 25'e indiriliyor. Sonuçları vergide hafifletmeyi içeren bu düzenlemelerin yanı sıra, faiz yükü ve dolayısıyla vergi riskleri azaltılıyor, avantaj yaratılıyor. Cumhurbaşkanına bununla ilgili düzenlemeyi ayrıca beş yıl uzatma yetkisi de veriliyor.

Değerli arkadaşlar, bu nükleer santralleri yıllarca tartıştık; özellikle atıkların bertaraf edilmesiyle ortaya çıkabilecek sorunların ileride ülkenin belli bölgelerinin dokusuna vereceği tahribatları da gündeme getirdik. Şu anda Akkuyu Nükleer Santrali bitmek üzere; o bölgeye gidenler gördüyse çevredeki ormanların tamamı da yanmış, doğa dokusu da bitmiş ama nükleer santral bitiyor. Yine, nükleer santral için tercih edilen yerler bundan sonra da Sinop'ta, Kıyıköy'de Türkiye'nin doğasının en verimli, en güzel olduğu yerler.

Enerjiyle ilgili sorunların tartışılması, konuşulması, yatırımların olması bir yana, bir de yatırımla ilgili uygulamalarda artı avantajlar yaratılarak önü açılıyor ama emekliye gelince, asgari ücretliye gelince ya da yoksul kesimlere gelince bu iktidarın eli cebine gitmiyor. Bu yolla yabancı şirketlere ve yandaş firmalara avantajlar yaratılıyor. Eğer bir avantaj yaratılacaksa işçinin, çiftçinin, esnafın, emeklinin, engellinin, hatta ülkedeki KOBİ'lerin çoğunun içine düştüğü durum da hem kredi desteği hem kredilerle oluşan borçların faizlerinin silinmesi hem de onların iş alanlarında yaşadıkları veya karşılaştıkları sorunlara çözüm üretilmesi gerekiyor. Buna yönelik düzenlemeleri göremiyoruz. Ya, emekliye 3.500 lira civarında bir para veriyorsunuz; o parayla markete gitsin, alışveriş yapsın, filesi dolmadan çıkar. Yani bu insanların emekli maaşlarını en azından bir asgari ücret düzeyine getirelim arkadaşlar. Yoksulluğun yaygınlaşıp derinleşmesi bu ülkenin hayrına değil, ülkenin geleceği açısından da bu bağlamda ortaya çıkan sorunlara çözüm üretelim. Nükleer santral için torba teklif görüşülürken son anda hemen bir düzenleme yapıp bunu Komisyona getirip buraya getiriyorsunuz ama emeklinin, asgari ücretlinin, diğer kesimlerin sorunları konusunda çok ağır ya da hiç hareket etmiyorsunuz. Emekliye reva gördüğünüzü vicdanen çevrenize sorun, bu hak mıdır, adalet midir?

İktidar partisinin emekli 16 milyon insanın içine düştüğü durumu görmek yerine gidip de yabancı şirketlere vergi muafiyetleri tanımasının, vergi adaletini sağlamak yerine onlara kayırmacı politikalar oluşturmasının bu ülkenin yarını açısından da yaratacağı problemleri buradan bir kez daha ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Mehmet Atmaca	Elif Esen
Mersin	Bursa	İstanbul
Necmettin Çalışkan	Selçuk Özdağ	Birol Aydın
Hatay	Muğla	İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Öznur Bartin
Van	İstanbul	Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Birol Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şair der ki: "Eğer şimdiye kadar başımıza gelenler bize bir şey öğretmediyse bundan sonra bildiklerimiz hiç işe yaramayacaktır." Evet, bundan sonra bildiklerimiz bir işe yarayacaksa ülke ve millet olarak başımıza gelenlerden ders çıkarmak zorundayız. Son günlerde kamuoyunda epey gündem olan birçok operasyon yapılıyor; biraz da sanki magazin tarafı da olan bu operasyonlarla Adalet Bakanlığı ve iktidar aynı zamanda reklam ve halkla ilişkiler faaliyeti de yürütmüş oluyor. Bu durum başımıza gelenlerden herhangi bir ders çıkarıp çıkarmadığımızı da ister istemez düşündürüyor.

Değerli arkadaşlar, yanlış yanlıştır, hırsızlık hırsızlıktır, yanlışa, hırsızlığa, yolsuzluğa kimin yaptığı üzerinden bakılmaz, bakılmamalıdır. Fakat ne yazık ki ülkemizde son yıllarda derinleşen kutuplaşma, doğruya ve yanlışa dahi tarafgirlik gözüyle bakılmasına sebep olmaktadır. Bu, çok vahim bir durumdur. Mahkeme süreçleri devam ettiği için köşeli cümleler kullanmak istemiyorum ancak kamuoyuna yansıdığı kadarıyla şüyuu vukuundan beter hadiseler cereyan etmektedir ve çok vahim tablolar var. Bu hadiseleri siyasi fırsatlar olarak değerlendirmek yerine bunlardan ders çıkarılarak -yani burada Ahbap Derneği üzerinden patlak veren durumu kastediyorum- topyekûn bir temizlik seferberliği başlatılması herkesin hayrına olacaktır. İrili ufaklı ne kadar yardım kuruluşu varsa tamamı bugünden geriye doğru tepeden tırnağa incelemeye tabi tutulmalıdır, hem de hiç vakit geçirilmeksizin, hemen, şimdi. "Senin ahbabın-benim ahbabım, senin mahallenin hırsızı-benim mahallemin hırsız" olarak tasniflemek çürümüşlüğü daha da artırmaktan başka bir sonuç ortaya çıkarmayacaktır. Herkes bilmelidir ki A'nın kirliliği B'yi temize çıkarmaz, dahası, A'nın kirliliğini öne çıkararak B'nin kirliliğini örtmeye çalışmak hiç işe yaramaz. Belediye operasyonlarında olduğu gibi sivil toplum kuruluşlarında da biz ve onlar ayırımı yapılarak çürümüşlüğün kokusu bastırılamaz. Belediyelerden bakanlıklara, kurumlardan STK, dernek, vakıflara varıncaya dek baştan aşağı bir çürümeyle karşı karşıya olduğumuz gerçeğiyle artık yüzleşmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, kıymetli arkadaşlar; milletimizin en belirgin vasıflarından biri hiç şüphesiz yardımseverliğidir. İnsanımız düşeni kaldırır, isteyene verir, güven duyduğunun peşinden de samimiyetle gider, koşar. İşte, bu duyguyu ve güveni kötüye kullanan kim varsa kamu-STK-özel ayırımı yapılmadan canına okunmalıdır. Altını bir kez daha çizerek ifade ediyorum: İktidar-muhalefet, sağ-sol, seküler-muhafazakâr, şucular-bucular gibi bir tasnif yapılmadan milletin güven duygusunu ve kutsal olarak kabul ettiği değerleri istismar edenlere karşı en etkili dezenfektanla mücadele yürütülmelidir. En etkili iki dezenfektan ise şeffaflık ve denetimdir. Madem istenince MASAK tepeden tırnağa tüm hesap hareketlerini bulup çıkarıyor, madem istenince WhatsApp dâhil tüm dokümanlar çarşaf çarşaf ortaya saçılıyor, öyleyse bu hadiseler bir dönüm noktası olarak kabul edilsin, ahbaplar, çavuşlar tepeden tırnağa şeffaflık ve denetim mekanizmasının kıskacına alınsın.

Değerli arkadaşlar, dün de konuştum üzerinde, bütün arkadaşlarımız aşağı yukarı temas ettiler, emeklilerimize verdiğimiz 3.500 lira günlük 118,5 lira. Daha fazlasını vermemiz gerekiyor dediğimiz zaman iktidardaki arkadaşlara onlar da hak veriyorlar ama bir gerekçe ortaya sunuyorlar "Bütçe müsait değil, kaynak yok. Nasıl verelim? Kaynak yok." deniliyor, "Bütçeye maliyeti şu kadar." deniliyor ve biraz önce zikrettiğim rakam telaffuz ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BİROL AYDIN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, ben bu son zamanlarda yaşadığımız yolsuzluk, rüşvet, kamu kurum, özel sektör, STK vesaire her biriyle ilgili söylüyorum, sadece buralara ilişkin olarak böyle sağlıklı, bütünüyle olmasa bile, bir dokunuş yapmış olsak, ballı ihaleleri götürenlere, kıyak çekilenlere yönelik bir hassasiyet göstermiş olsak güçlü bir kaynak oluşur ve emeklimize 3.500 lira değil 20.500 lira bile verebiliriz, aylık.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Öznur Bartin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Mekân, yalnızca haritada çizilmiş fiziki bir toprak parçası değil toplumsal hafızanın, özgürlüğün ve kolektif yaşamın her gün yeniden üretildiği bir canlı alandır. Peki, iktidarlar ne yapıyor? İktidarlar mekânı denetleyerek, bölerek ve araçsallaştırarak toplumu teslim almaya çalışırlar.

Bu kanun teklifinin görüşmeleri sürerken bakmamız gereken yalın hakikat ise şudur: Hakkâri, mekânsal, ekolojik, siyasal ve idari açıdan tam anlamıyla, tüm boyutlarıyla bir kuşatma ve mülksüzleştirme rejimi altındadır. Hakkâri ve ilçeleri yıllardır sürdürülen güvenlikçi politikalarla açık bir hapishaneye çevrilmiştir. "Geçici" denilerek başlatılan tüm olağanüstü uygulamalar fiilen kalıcı ve kurumsal bir rejime dönüştürülmüştür. Bunun en somut ve yaralayıcı simgesi Yüksekova'da Şahintepe'dir. Yüksekova halkının ortak hafızası, sosyal yaşam alanı, tek seyir terası ve piknik alanı olan Şahintepe 2016 yılında "Geçici karakol kurulacak." gerekçesiyle halka kapatılmıştır. Aradan tam on yıl geçti, ne o karakol ortadan kaldırıldı ne de alan asıl sahipleri olan halka ve belediyeye iade edildi; kent hakkı, çevre hakkı ve mülkiyet hakkı açıkça yok sayıldı. İktidar bununla da kalmıyor, Hakkâri'de mahalleler Panoptikon hapishane sisteminde olduğu gibi gözetleniyor. Yüksekova Orman Mahallesi başta olmak üzere kent sokakları mobese ve kameralarla donatılmıştır. Bu kameralar öyle bir açıyla yerleştirilmiş ki doğrudan yurttaşların konutlarının içine, pencerelerine, mahrem yaşam alanlarına bakmaktadır. Size soruyorum: Hangi hukuk devletinde yurttaşın evi yirmi dört saat boyunca kolluk kameralarıyla gözetlenir, izlenir? Anayasa'nın teminat altına aldığı özel hayatın gizliliği ihlal edilmekte, Hakkâri halkı yirmi dört saat gözetim altında tutularak mekânsal bir tecride mahkûm edilmek istenmektedir.

Değerli milletvekilleri, iktidar, gözetim teknolojilerine ve askerî tesislere devasa bütçeler ayırırken sıra Hakkâri halkının en temel insani hakkı olan ulaşım güvenliğine geldiğinde tam bir umursamazlık sergilemektedir. Van-Hakkâri kara yolu ile ilçe bağlantı yolları bir ulaşım koridoru değil âdeta bir ölüm koridorudur. Sadece son bir yıl içinde bu yollarda en az 28 yurttaşımız yaşamını yitirdi, onlarca insanımız ağır yaralandı. 18 Haziran 2026'da Yüksekova Havalimanı kavşağında 3 yurttaşımızı, 22 Nisan 2025'te Hakkâri-Van kara yolunda 8 canımızı yitirdik ve Sarıtaş mevkisinde 5, Zernek Barajı civarında 2 ayrı kazada 6, Sere Solan'da 2, Gedikbaşı'nda 1, Zinya Seve'de 2 yurttaşımız yaşamdan koparıldı. Bu kazaları "kader" diyerek geçiştiremezsiniz. Kronikleşmiş mühendislik hataları, standart dışı bariyerler ve heyelan önlemlerinin alınmaması nedeniyle bu durum açık bir altyapısal şiddettir.

Peki, mekân halka kapatılırken doğamıza ne yapılmaktadır? İktidar mülksüzleştirme yoluyla "birikim" denileni Zap havzasında yaşatmaktadır. Hakkâri-Şırnak hattı "100 milyon tonluk kurşun, çinko potansiyeli var." bahanesiyle sermayenin yağma alanına dönüştürülmüştür. 100'den fazla maden ruhsatıyla Zap Vadisi, derelerimiz ve yaylalarımız delik deşik edilmektedir. Cilo Sat Buzulları gibi birinci derece doğal sit alanları ve su kaynaklarımız denetimsiz projelerle zehirlenmektedir. Tüm bu talanın ve yıkımın üzerini örten idari zırh ise kayyum rejimidir. Halkımızın özgür iradesiyle seçtiği Belediye Eş Başkanlarımız Mehmet Sıddık Akış ve Viyan Tekçe'yi görevden alıp yerlerine kayyum atayan anlayış kentin bütçesini, mekânını ve doğasını yağmalamanın önünü açmıştır.

Buradan bir kez daha haykırıyoruz: Şahintepe'yi karakolla kapatarak, sokakları kameralarla kuşatarak, Van-Hakkâri yolunda yurttaşları ölüme terk ederek, Zap suyunu ve Cilo'yu maden şirketlerine peşkeş çekerek ve halkın iradesini kayyumla gasbederek Hakkâri'yi teslim alamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ÖZNUR BARTİN (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hakkâri halkı doğasına, yoluna, yaşam hakkına ve siyasi iradesine sahip çıkmaya devam edecektir.

Ayrıca buradan, demokratik cumhuriyetin inşası için gecesini gündüzüne katan tüm barışseverleri tekrardan saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Turhan Çömez	Yavuz Aydın	Burhanettin Kocamaz
Balıkesir	Trabzon	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu konuyu müteaddit defalar Meclis çatısı altında konuştuk, değerlendirdik, eleştirdik; "Gereğini yapacağız." dediniz ama sorun hâlâ artarak devam ediyor. Adamlara tam 2.364 adet maden ruhsatı vermişsiniz, 2364 adet! 29.694 kilometrekare verdiğiniz ruhsatın alanı, Ankara'dan daha büyük bir coğrafyayı kapsıyor ve yüz milyonlarca lira teşvik vermişsiniz. Kamu bankalarından akıl almaz paralar almışlar; mesela 480 milyon dolar kredi almışlar kamu bankalarından ve kamu bankalarından bu kredileri alırken de teminat olarak hazine arazilerini göstermişler. Bunu ben söylemiyorum, bunu Sayıştay söylüyor, Sayıştayın raporlarında hepsi var bütün bunların. Bunları burada daha önceden ifade ettik "Bunlar bu gücü nereden alıyorlar?" "Bunlar bu cüreti nereden alıyorlar?" dedik; bir de baktık ki işçinin, efendim, emekçinin parasını ödemiyorlar. Bu konuyu burada konuştuk, müteaddit defalar dile getirdik, işçi, emekçi Ankara'ya kadar yürüdü, coplandı, yerlerde süründü, biz yanlarına gittik, destek olduk ve siz de dediniz ki: "Merak etmeyin, bu işi halledeceğiz." Orası halloldu ama nasıl halloldu? Burada, bu çatı altında verilen mücadelelerle halloldu. Sonra, ardından Giresun patlak verdi. Aynı sorun, aynı yolsuzluk, aynı hukuksuzluk, aynı emek hırsızlığı Giresun'daki madenlerinde de oldu. Ya Allah aşkına, bu insanlar devletten daha mı güçlü? Anladım, arkalarına sizi aldılar ama devlet kültürü,

devletin gücü ve kudreti bu kadar ayaklar altına alınmaz ki! Kaç tane bakanla görüşme yaptılar. Biraz sonra başka bir şey söyleyeceğim size. Bütün bunlara rağmen adamlar herhâlde kendilerini devlet içinde devlet görüyorlar, dünya kadar kredi verilmiş geri ödenmemiş, dünya kadar talan yapılmış, maden ruhsatı verilmiş, inanılmaz alanlar açılmış ki daha Balıkesir'deki kepazeliklerden bahsetmiyorum. Orada bakanlarla görüşülüyor, "Hallolacak." deniliyor falan, hallolmuyor. Tam bu esnada Enerji Bakanı dedi ki: "Ya, bu şirket her yerde problem çıkartıyor zaten, çok sorunlu bir şirket. Tövbeler olsun, bir daha da bu şirkete ruhsat verirsem." Kendi söyledi bunu. Bir de baktık ki Sayın Bakanın "Bir daha da bu şirkete ruhsat verirsem..." dediği gün yine bir ruhsat daha vermişsiniz şirkete. Böyle bir kepazelik, böyle bir devlet anlayışı, böyle bir uygulama olur mu Allah aşkına?

Şimdi, niye bütün bunları anlattım? Beypazarı'nda yaşandı, Giresun'da yaşandı, birkaç günden beri aynı problem Elâzığ'da yaşanıyor. Elâzığ'dakinin daha vahim bir tablosu var, bir gerçeği var. Elâzığ'daki şirketin aslında kökeni ta cumhuriyet dönemine dayanıyor. Yıl 1935, Atatürk yıkılmış bir imparatorluğun külleri üzerinde yepyeni bir cumhuriyet kurdu; buğday sattı, domates sattı, bu ülkede fabrika kurdu. Bunlardan bir tanesi de Etibank ve buna bağlı Ergani Bakır İşletmesi ve 1937'de de Maden'de bir bakır işletmesi, büyük bir fabrika kuruldu; tarihî bir fabrikadır. Yıllar sonra, aradan çok uzun zaman geçti, sizin iktidarınız döneminde burası bu şirketin oldu, 2007; 2007'de burası bu şirkete verildi. Yirmi üç yirmi dört yıl -bu civarda, tam süresini bilmiyorum, çıkartırım- inanılmaz paralar kazandı bu şirket ve ondan sonra dedi ki: "Ben burayı kapatıyorum." Peki, işçiler ne olacak, emekçiler ne olacak? Umurunuzda değil. Tam 176 işçi aylardır tazminatını alamıyor, parasını alamıyor, kredisini ödeyemiyor, borcunu ödeyemiyor, çoluğuna çocuğuna, evine poşet götüremiyor, gıdasını götüremiyor ama siz bu koltuklarda, bu kadar ikaz yapmamıza rağmen, bu kadar hatırlatma yapmamıza rağmen kılınızı kıpırdatmıyorsunuz.

Buradan sesleniyorum, Gazi Meclisin çatısı altından; bu şirkete, arkasındaki siyasi iradeye, sizin gibi destekçilerine sesleniyorum: Kendinizi ne zannediyorsunuz siz ya, ne zannediyorsunuz? Bu milletin hakkını hukukunu çiğneyecek hakkı nerede görüyorsunuz siz? Dünya kadar araziyi vermişsiniz, dünya kadar maden ruhsatı vermişsiniz, devletin imkanlarını peşkeş çekmişsiniz, Karun gibi zengin olmuş, kamu bankalarından kıyamet gibi para vermişsiniz, teşvikler vermişsiniz; sonra da adam diyor ki: "Ben ödemeyeceğim."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Giresun'da yaşandı, Beypazarı'nda yaşandı, şimdi aynı skandal, aynı tablo Elâzığ'da yaşanıyor.

Buradan iktidar sahiplerine sesleniyorum, buradan ilgili bakanlara sesleniyorum ve emekçinin alın terini yok farz eden o şirkete sesleniyorum: Sizler iktidara gelirken "'İşçinin alın teri kurumadan emeğinin hakkı verilecek.' diyen bir anlayıştan geliyoruz" diyordunuz, öyle oy aldınız bu milletten. Emekçinin hakkını, hukukunu koruyacak adımları atın, bu şirketin arkasındaki desteği çekin, devleti, milleti zaten sömürdüğü kadar sömürmüş. Şu anda Elâzığ sokaklarında perişan vaziyette hakkını arayan işçinin lütfen yanında olun, bu meseleyi çözün diyorum.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Heval Bozdağ
Van	İstanbul	Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Heval Bozdağ.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Kanun teklifinin 21'inci maddesi üzerine konuşacağım.

Bu madde, özü itibarıyla özel sektör eğitim emekçilerini güvencesizliğe mahkûm eden ve yönetmeliklerle merkeze devreden bir irade gasbı maddesi. Gerekçede yer verilen görevlendirilecek yönetici, uzman öğretici ve usta öğreticilerin nitelikleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir kriteri hukuken muğlak ve Anayasa'nın idarenin kanuniliği ilkesine ise açıkça aykırı. Kamusal alanda uygulanan güvenlik soruşturmaları ve mülakat hegemonyasının yandaş kadrolaşma ve ideolojik fişleme modeli özel sektöre de ulaşmış durumda.

Sayın iktidar, özel sektör öğretmenleri sizden böyle bir düzenleme beklemiyorlar, özel öğretim kurumlarında kölelik düzeni altında çalışmalarına, sömürülmelerine bir son vermenizi istiyorlar. Özel sektör öğretmenleri haftalardır seslerinin duyulmasını istiyorlar; açlık grevindeler, yürüyüşlerdeler, eylemlerdeler ve basın açıklamaları yapıyorlar, emeklerinin hakkını istiyorlar, adalet istiyorlar ve eşitlik istiyorlar.

Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin bugün bir açıklama yapmış "Elimizdeki verilere göre özel okullarda çalışan öğretmenlerimiz ortalama 40 bin lira civarında ücret alıyor." demiş. "Eğer asgari ücretin altında ya da insani olmayan koşullarda çalıştırılan varsa bana başvursun, hemen okulla ilgili soruşturma açayım." demiş. Şimdi, ortalama ne demek, hepimiz biliyoruz. 40 bin lira ortalama demek, demek ki bunun altında ücretler alan öğretmenler var demek ve bunun üzerinde ücretler alan öğretmenler var demek. Öncelikle, bir eğitim emekçisinin zaten 40 bin lira alıyor olması -açlık sınırı dolaylarında bir ücret bu ücret- kabul edilemez; bu bir hak gasbı. Burada bir itiraf var ve bu itirafın üzerine bir politika gütmeye devam etmek ise anlaşılır gibi değil. Özel sektörde on binlerce öğretmen bulunmakta, 1 milyon 200 bine yakın eğitim emekçisinin yüzde 15'i özel sektörde ve aldıkları ücret 40 bin lira ve Bakan bu durumu normalmiş gibi bunu bir savunma ve dayanak rakam olarak açıklamaktan hiç de imtina etmiyor. Sayın Bakana hatırlatmak lazım: Açıkladığınız bu rakam 4 kişilik bir ailenin gıda ihtiyacını bile karşılamıyor. Toplumdan, emekten, emekçiden, yaşamın, halkın gerçeklerinden, sokağın sesinden o kadar uzaksınız ki bu yabancılaşmanın illaki bir faturası olacak ve bir faturası olmalı.

Sayın iktidar, eğitimde piyasalaşmaya son verin. Eğitim emekçilerinin özlük haklarını, güvenceli çalışma koşullarını sağlayın. Ataması yapılmayan, mülakat mağduru olan, KHK'lerle hukuksuzca işine son verdiğiniz binlercesi mesleklerine, öğrencilerine dönüşün yolunu bekliyor ama biliyorsunuz ve biz de biliyoruz, siz hukuksuzluklardan yararlanıyorsunuz, hukuksuzlukların yanındasınız ve hukuksuzlukların uygulayıcısısınız. Sömürü düzeninin, sermayenin tarafısınız ama bizler de, işçiler, emekçiler mücadelemizden vazgeçmeyeceğiz, vazgeçmedik. Özel sektör öğretmenleri de kamu öğretmenleriyle eşit taban ücret hakları tanınıncaya kadar bu mücadelede kararlılar. Eğitim emekçilerini açlığa terk eden bu politikalardan vazgeçin.

Bugün işçiyi, emekçiyi sömürüye, açlığa terk etmiş durumdasınız. Güvencesiz ve güvenli olmayan çalışma koşullarında binlerce işçi, emekçi iş cinayetlerinde yaşamını yitiriyor, yine binlercesi ise meslek hastalıklarından dolayı yaşamını yitiriyor. Her gün bu ülkede dört saatte 1 işçi ölüyor. SGK verileriyle, iş kazası geçirenlerin sayısı yüzde 4,5 artmış, 766 bine ulaşmış durumda; iş cinayetlerinde yaşamını yitirenlerin sayısı 1.944 ve meslek hastalıklarına bağlı ise yalnızca 916 meslek hastalığı tanısı konmuş, meslek hastalığına bağlı ölüm ise hiç bildirilmemiş. Bu rakamların gerçeği yansıtmadığını çok iyi biliyoruz.

Uluslararası Çalışma Örgütünün, bakınız, ILO'nun verileri temel alındığında dahi dünya genelinde iş cinayeti sonucu 1 ölüme karşılık meslek hastalığı nedeniyle 5-6 ölüm beklendiği görülmekte. Bu kabulle bile, SGK verileri bile esas alınsa en az 10-12 bin kişinin meslek hastalığına bağlı ölümünün gerçekleşmiş olması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Sizin iktidarınız boyunca bu demektir ki yüz binlerce kişi meslek hastalığına bağlı olarak öldü ama siz bugün meslek hastalıklarına bağlı ölüm verilerini sıfır olarak açıklıyorsunuz.

Devleti bir şirket mantığıyla yönetiyorsunuz. İşveren kapitalist, devlet kapitalist; emek gücünü satın alıyorsunuz, amacına uygun çalıştırmıyor, kârı maksimize etmek için işçiyi yok sayıyorsunuz. Onun için işçi sağlığı ve güvenliği sizin için, işveren için, devlet için maddi bir külfet. Tazminat ödemekten kaçınıyorsunuz. Meslek hastalıklarının, ölümün peşine tabii ki düşmezsiniz. Emeğin yağması, sömürü ve cinayetin üstünü örtüyorsunuz. Kapitalizmin işte böyle bir kastı var, canımıza kastediyor, yaşamlarımızı yok ediyor.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 21- 5580 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde bulunan üçüncü fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Kurumlarda Bakanlıkça belirlenen öğretmenlik alanlarına kaynak teşkil eden yükseköğretim programlarından mezun olup Bakanlıkça özel alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi bakımından belirlenen niteliklere sahip olanlar öğretmen olarak görevlendirilir. Kurumların eğitim-öğretim hizmetlerinde görevlendirilecek yönetici, uzman öğretici ve usta öğreticilerin nitelikleri ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.’”

Orhan Sarıbal	Nermin Yıldırım Kara	Semra Dinçer
Bursa	Hatay	Ankara
İnan Akgün Alp	Mustafa Adıgüzel	Kadim Durmaz
Kars	Ordu	Tokat
Faik Öztrak	Hasan Öztürkmen	Ali Kararoba
Tekirdağ	Gaziantep	Uşak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ordu Milletvekili Sayın Mustafa Adıgüzel.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 21’inci maddesinde özel eğitim kurumlarında öğretmen olarak görevlendirilecek kişilerin Millî Eğitim Bakanlığının öğretmenlik alanı olarak kabul ettiği yükseköğretim kurumlarından mezun olmasını yeterli ve gerekli gören bir düzenleme yapılmaktadır. Ekim 2024’te 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu’yla resmî eğitim kurumlarında görevlendirilecek öğretmen adayları için birçok değişikliğe gidilmişti, Mili Eğitim Akademisinde eğitim görmeleri yönünde düzenleme yapılmıştı. O kanunla, özel eğitim kurumlarında çalışacak öğretmenlerle ilgili bir düzenleme ise yapılmamıştı. Bu teklif maddesiyle önceki kanunda unutulan veya eksik bırakılan bir düzenlemeye gidilmektedir. Özel okullarda öğretmenlik yapmak için yükseköğretim kurumlarından diploma sahibi olmak yeterli görülmektedir ama 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu’yla devlet okullarına atanacak öğretmenlere diploma yeterli görülmemiş ve diplomaları âdeta yok sayılmıştı. Şimdi, özel okullara getirilen bu düzenlemeyle aynı işe farklı koşullar ortaya konmuş olmaktadır.

Yine, madde uyarınca, yönetici, uzman yönetici ve usta öğreticilerin niteliği, kriterleri bir yönetmelikle Bakanlığa, idareye bırakılmaktadır. Bu durum idarenin takdir yetkisini genişletmektedir. Eğitim politikaları kişilere, dönemlere göre değil, uzun vadeli planlamalara göre yapılmalıdır ve yönetmeliklerle değil, kanuni güvenceyle yapılmalıdır. Burada yönetmelik düzenlemesi idareye geniş yetkiler vererek bazı riskler barındırmaktadır. Öğretmenlerin haklarını sermayenin insafına bırakma riski barındırmaktadır. Siyasal iktidarın kamusal alanda uyguladığı kadrolaşma ve fişleme modelini özel okullara doğru da uzatma riski barındırmaktadır.

Bu arada, özel okul öğretmenlerinin asıl problemlerine, asıl sorunlarına ise hiçbir düzenleme yok. Özel eğitim kurumlarında bir kölelik düzeni var. Binlerce öğretmenin eşit işe eşit ücret hakkı gereği bir temel, bir taban ücret beklentisi var. Var mı bu düzenlemede? Maalesef yok. Asgari ücretin altında dahi ücret alan öğretmenlere yönelik bir düzenleme var mı? Maalesef yok. İş güvencesi var mı? Yok. Fazla mesai ücreti var mı? Yok. Bir denetleme durumu var mı? Maalesef yok. Asıl sorunlar ötelenip görmezden geliniyor.

Öğretmenlerde tabii ki tek ayrım özel sektör öğretmenleri, kamu öğretmenleri değil; başka istihdam alanlarına göre de birçok öğretmen var. Mesela, ücretli öğretmenler açlık sınırının altında çalışıyorlar, asgari ücretin bile altında çalışan öğretmenler var, ek ders ve hazırlık ücreti de alamıyorlar. Özlük hakları ve sosyal hak mahrumiyetleri var, SGK primleri de maalesef yarım yatıyor. İş güvenceleri yok, okula bir kadrolu öğretmen atandığı zaman ertesi gün işsiz kalabilmekteler. İzin hakları yok; doğum izni, ölüm izni, hastalık izni ve mazeret izni kullandıklarında maalesef ücretsiz kullanıyorlar. Peki, çözüm nedir? Çözüm, tüm ücretli öğretmenlerin kadrolu öğretmen olarak atanması sorunu temelden çözüme kavuşturacaktır.

Eğitimde yine bir büyük sorunumuz mülakat mağduru öğretmenler. Öğretmen atamalarında KPSS puan üstünlüğü yerine komisyonlarca yapılan sözlü sınavlar vicdanlarda yaralar açmaya devam etmektedir. KPSS'de derece yapmış bir aday bile -1'inci olsun, 10'uncu olsun, fark etmez- bu sözlü sınavlarda elenebilmektedir. Bölgesel ve komisyonlar arası geniş puan uçurumları doğmaktadır. Denetlenebilir değil çünkü ses ve görüntü kaydı olmadığı zaman, olmadığı için bir hak iddia etse bu iddiasını kanıtlayamadığından hakkını da arayamamaktadır. Güvenlik soruşturması yapılmakta, tamamen istihbari bilgilerle, hiçbir kesin yargı kararı olmadan adaylar bu güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek elenebilmektedir. O yüzden, gelecek kaygısı da taşıyan bu mülakat mağduru öğretmenler çok büyük bir psikolojik travma altındadır, ülkelerinden umudunu kesmiş durumdadır. O yüzden, mülakat mağduru öğretmenlerin artık bu Hükûmet tarafından, siyasi iktidar tarafından görülüp, problemlerine bir an önce çözüm getirilip KPSS bazlı bir sıralamayla haklarının iade edilmesini bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Bu sorunu çözmek için defalarca Bakanlığı da uyardığımız hâlde Yusuf Tekin maalesef bu konuyu görmezden gelmeye ve bu konuda inat etmeye devam etmektedir. Buradaki çözüm nedir? Öğretmen atamalarında mülakat sisteminin yasal bir düzenlemeyle derhâl ve tamamen kaldırılması, atamaların sadece ve sadece merkezî KPSS'yle yapılması gerekmektedir. Bunun üzerinde ısrarla durmaya ve mülakat mağduru öğretmenlerin yanında olmaya da devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Turhan Çömez	Burhanettin Kocamaz
Trabzon	Balıkesir	Mersin
	Şenol Sunat	
	Manisa	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dün Erzurum Kongresi'nin 107'nci yıl dönümünü idrak ettik, bugün de Lozan Barış Antlaşması'nın 103'üncü yıl dönümünü idrak ediyoruz; ne mutlu gerçekten idrak edenlere. Lozan, Türkiye Cumhuriyeti devletinin tapu senedidir. Lozan, Sevr'i tarihin çöplüğüne gönderen, yüce Türk milletinin esaret değil hürriyeti seçtiğini bütün dünyaya ilan ettiği tarihî bir zaferdir ve bu vesileyle Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ümüzü ve silah arkadaşlarını rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Erzurum Kongresi'nin de Lozan'ın da özü millet iradesi, tam bağımsızlık ve tek devlet anlayışıdır. Bugün bu çatı altında hangi siyasi partiden olursa olsun her bir milletvekili bu tarihî mirasın emanetçisi olduğunun farkında olmalıdır. Burada ülke ve milletimizin geleceğiyle ilgili alınacak her kararın, verilecek her oyun sorumluluğunu, vicdanını da taşımak zorundadır. Bu Gazi Meclis sıradan bir Parlamento değildir sayın milletvekilleri, bu Meclis, Kurtuluş Savaşı'nı yöneten Gazi Meclisin devamıdır. Bu çatı altında hiçbir milletvekili emperyalizmin uşaklığını, maşalığını yapamaz ve yapmamalıdır. Emperyalist güçlerin hedefi, dün de Türkiye'yi zayıflatmak ve parçalamaktı, bugün de aynıdır. Emperyalizmin amaçlarına hizmet eden, Sevr'i hortlatmaya çalışanlara payanda olan, millî egemenliği tartışmaya açan, terör örgütlerini meşrulaştıran, Türkiye'nin bağımsızlığını zedeleyecek adımlara göz yuman, alan açan, gaflet, dalalet ve hatta hıyanet içinde olanlara da yazıklar olsun diyorum buradan! Bizim yolumuz nettir: Lozan'ın tam bağımsızlık ruhuna, cumhuriyetin kurucu değerlerine ve Türk milletinin egemenliğine sonuna kadar sahip çıkacağımızı bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Bugün aynı zamanda Batı Trakya Türklerinin lideri Doktor Sadık Ahmet'in de ölüm yıl dönümü, rahmet ve saygıyla anıyorum.

Sayın milletvekilleri, evet, 21'inci madde iktidarın öğretmene bakışının çok kötü bir özetidir. Evet, bir tarafta meslek kanunu uyarınca çıkarılan "Millî Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimini başarıyla tamamlayanlar öğretmen olur." diyorsunuz, diğer tarafta özel öğretim kurumlarında görev yapacak öğretmenleri bu sistemin dışında bırakıyorsunuz. Soruyorum: Bu iki başlılık neden? Millî Eğitim Akademisi gerçekten öğretmen yetiştiriyorsa ve eğitim kalitesi için vazgeçilmezse neden özel okul öğretmenleri için zorunlu değildir? Akademi gerekli değilse binlerce genç öğretmeni neden bu sisteme mahkûm ediyorsunuz? Bu çelişkiyi açıklamak zorundasınız. Kendi çıkardığınız kanunu daha iki yıl geçmeden kendiniz mi inkâr ediyorsunuz? Türkiye'nin sorunu öğretmen yetiştirememek değil aslında, liyakatli öğretmeni adil şekilde atayamamanız. Eğitim fakülteleri varken tüm eleştirilerimize rağmen Millî Eğitim Akademisi kurdunuz. Bu Akademi gerçekten öğretmen niteliğini mi artıracak yoksa yeni bir eleme ve yeni bir mülakat kapısı mı oluşturacak? Öğretmen yetiştirme sistemini güçlendirmek isteseydiniz eğer önce eğitim fakültelerini güçlendirirdiniz. Eğitim fakültesi diplomasının üzerine bir buçuk, iki yıl sürecek yeni bir eleme mekanizması kurarak gençlerimizi 2'nci kez sınava ve 2'nci kez idarenin takdirine mahkûm ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bu ülkede özel okul öğretmenleri yıllardır seslerini duyurmaya çalışıyor. Ne istiyorlar? Lüks istemiyorlar, ayrıcalık istemiyorlar; insanca yaşayacak bir ücret istiyorlar, eşit işe eşit ücret istiyorlar, güvenceli çalışma istiyorlar, mesleklerinin onuruna yakışır özlük hakları istiyorlar. Bu talepleri dinlediniz mi? Hayır. Sorunları çözdünüz mü? Hayır. Tam tersine, haklarını aramak için bir araya geldiklerinde güvenlik güçlerinin müdahaleleriyle karşı karşıya kaldılar. Seslerini duyurmaya çalışan öğretmenler dinlenmek yerine susturulduklarını hissettiler. Bir ülke düşünün değerli milletvekilleri, çocuklarımızı emanet ettiğimiz öğretmen kendi hakkını anlatabilmek için sokakta mücadele etmek zorunda kalıyor. Bu tablo Millî Eğitim Bakanı adına çok büyük bir ayıptır. Buradan kınıyorum kendisini! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci madde üzerinde 2 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesinde yer alan “aşağıdaki” ibaresinin “aşağıda yer alan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Mehmet Zeki İrmez
Van	İstanbul	Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Zeki İrmez.

Buyurun Sayın İrmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu Kanun Teklifi’nin 22’nci maddesiyle, resmen, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının etrafından dolanılmak isteniyor. İktidar idarenin elindeki ceza sopasını geçmişe doğru uzatmaya çalışıyor, geçici 8’inci maddeyle eski fiiller yeni tekerrür sürelerine dâhil edilmek isteniyor. Bu durum hukuki güvenlik ilkesini açıkça ihlal anlamına geliyor, lehe olan kanunun geriye yürümemesi ilkesi alenen yok sayılıyor. Anayasa Mahkemesi “Ömür boyu ceza tehdidi olamaz.” diye belirtmiştir ancak iktidar eski sicilleri sıfırlamak yerine yeni sisteme taşımaktadır. Kurumlar üzerinde kapatma ve ağır para cezası tehdidi canlı tutulmak isteniyor. Bu düzenlemede maalesef öğretmenlerin iş güvencesi yoktur, öğrencilerin eğitim hakkı göz ardı edilmiştir. Eğitimdeki sorunlar cezacı anlayışla çözülmeye çalışılıyor. İktidar, toplumsal ve idari sorunları çözmek yerine halının altına süpürerek ya da var olan sorunları daha da büyütecek yasa teklifleriyle karşımıza çıkmak istiyor. Bu hukuksuz maddenin tekliften çıkarılmasını doğrudan elbette ki talep ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, değerli halkımız; Şırnak ve köklü geçmişiyle Botan bölgesi hem yer altı ve hem yer üstü varlıklarıyla hem de eşsiz ekosistemiyle zengin bir kültürel mirasa ev sahipliği yapıyor ancak tarih boyunca birçok medeniyete beşiklik etmiş olan bu coğrafya, bugün çok boyutlu bir ekolojik kırım, talan ve idari hukuksuzlukla karşı karşıya. Bunun en somut örneğini Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından birinci derece arkeolojik sit alanı ilan edilen Çağlayan (Şah) ve Hisar köyleridir. 1990'larda güvenlik eksenli inkârcı politikalar sonucu boşaltılan bu köyler, Orman ve Tarım Bakanlığı tarafından 2009 yılında atış talimi yapılması amacıyla kırk dokuz yıllığına Millî Savunma Bakanlığına kiralanmıştır. Burada apaçık ve kabul edilemez bir idari çelişki söz konusu, bu çelişkiyi elbette ki kabul etmemiz mümkün değildir. Halkın kendi topraklarına ve evlerine dönme talepleri hiçbir somut gerekçe gösterilmeden sit alanı bahanesiyle engellenirken aynı koruma altındaki bölgede tarihî mirası sular altında bırakacak baraj projeleri ısrarla sürdürülmek istenmekte; kamu kurumları, yasal sit alanı statüsünü koruma amacıyla değil halkın geri dönüşünü engellemenin bir kılıfı olarak kullanılmaktadır. Bu tutum elbette ki tekil idari kararlardan ibaret değildir, Cizre Barajı Projesi'nde de görüldüğü üzere Botan özelinde yürütülmek istenen bu uygulamalar coğrafyamızı belleksizleştirmeyi ve tarihsizleştirmeyi amaçlayan sistematik bir politikanın ürünüdür.

Botan bölgesi bugün petrol arama faaliyetleriyle, maden ocaklarıyla, güvenlik barajlarıyla ve kıyım boyutuna varan ağaç kesimleriyle kuşatılmıştır. Devlet, doğal ve tarihî varlıklarımızı korunması gereken değerler olarak değil bu yıkım politikalarının önündeki engeller olarak görmektedir. Bir an önce sit alanı gerekçesiyle sürdürülen hukuksuzluğa derhâl son verilmeli ve tarihî mirası tehdit eden Nerdüş Barajı Projesi iptal edilmelidir. Millî Savunma Bakanlığına yapılan kiralama prosedürü feshedilmelidir. Yıllardır sürdürülen göç ettirme politikalarının yarattığı maddi ve manevi zararlar eksiksiz bir şekilde tazmin edilerek halkın topraklarına güvenle dönmesi sağlanmalıdır. Söz konusu köylerdeki tarihî yapıların korunması adına elbette ki Kültür Bakanlığı etkin rol almalıdır.

Talan politikasının durdurulmasını talep etmek meşru mücadelemizin tabii ki bir gereğidir. Ancak süreç yalnızca pasif bir talepte bulunmaktan ibaret değildir bizim için. Bu talana karşı toplumsal iradeyle ve fiilî karşı koyuşla hep birlikte elbette ki örgütlülüğümüzü güçlendiriyoruz. Uygulanan bu yok etme politikaları hiçbir şekilde halkımızda umutsuzluğa da yol açmamalıdır. Haklılığımızdan aldığımız güçle bu yıkımı ve talanı mutlaka durduracağız. Önümüzde başarıya ulaşmaktan ve bu coğrafyayı korumaktan başka bir yol olmadığının bilinciyle kararlı mücadelemizi sürdürüyoruz ve sürdüreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) - Sözlerime son verirken dün ve bugün çeşitli ziyaretler için Şırnak'a giden Ticaret Bakanı Sayın Bolat'a bu kürsüden çağrımızdır: Uludere halkı 2012 yılından bu yana Gülyazı Sınır Kapısı'nın açılmasını istemekte, kapının açılacağına dair söz verilmesine rağmen aradan geçen on dört yılda ne yazık ki tek bir çivi dahi çakılmış değildir. Ayrıca, Cizre-Silopi bölgesinin stratejik serbest bölge ilan edilmesi talebi söz konusudur. Bakanlığınızın özel ilgi alanında olması gereken Şırnak'ın sosyoekonomik gelişmişlik sıralamasında hâlâ en sonlarda yer aldığını Sayın Bolat da biliyor. Halkımızı oyalamaktan bir an önce vazgeçilmeli, bu taleplerimiz dikkate alınarak çalışmalar derhâl başlatılmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Burhanettin Kocamaz	Turhan Çömez	Yavuz Aydın
Mersin	Balıkesir	Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dolaştığım her yerde emeklilere soruyorum: En son ne zaman et aldınız? Şu ana kadar birisi de "Geçen hafta, geçen ay, geçen sene et aldık." demedi, "Kurbandan kurbana Vekilim, gelirse ancak yiyoruz." dedi. Zaten bu şartlar altında almaları da mümkün değil. Hele hele sizin reva gördüğünüz 3.500 liralık ek zamla artık bundan sonra hayatlarını normal standartlarda devam ettirmeleri mümkün değil.

Bilim adamlarıyla konuşuyorum. Hastaneye başka bir sebeple müracaat eden emeklilerin, yaşlıların kanlarında protein seviyeleri çok düşük. Niye biliyor musunuz? Et yiyemedikleri için, peynir tüketemedikleri için, süt alamadıkları için, yumurta yiyemedikleri için. Bu milleti açlığa ve sefalete mahkûm ettiniz. Çoluk çocuk doğru düzgün beslenemediği için büyüme gelişme geriliği var, persentil eğrileri düştü; yaşlıların da proteinleri düşük ve bu şartlar altında maalesef sağlıklı beslenmeleri mümkün olmayacak.

Her gün -bir daha söylüyorum- her Allah'ın günü bu ülkeye hayvan ve et ithalatı için harcanan para 300 milyon lira, bir daha söylüyorum, 300 milyon lira! Bu parayı bizim yerli üreticiye verseniz, Ali'ye, Ahmet'e, Hasan'a verseniz bu ülkenin hayvancılığı ayağa kalkacak ama siz Hans'a, Tony'ye, Johny'ye vermeye meraklısınız, bir de onları ithal eden aradaki çetelere bunu vermeye meraklısınız ve ne yazık ki, her Allah'ın günü yabancılar semirirken, yerli üreticiler çökerken, aradaki aracılar ceplerini şişirirken vatandaş giderek beslenemez hâle geliyor.

Takip ediyorum limanları; kesintisiz ve aralıksız sürekli et ithal ediliyor ve canlı hayvan ithal ediliyor. Rakamlara baktım -isterseniz faturalarını, belgelerini sizlerle paylaşmaya hazırım- Brezilya'dan angusun kilosu 3-3,5 dolar olarak yola çıkıyor, Brezilya limanından gemilere biniyor; Bandırma'ya veya İskenderun'a geldiğinde 5 dolar oluyor, yolculuk masrafı. Oradan Et ve Süt Kurumu alıyor bunları, üreticilere veriyor, Et ve Süt Kurumu cebine inanılmaz paralar koyuyor ve üreticiye 9,15 dolara gidiyor; üretici de bir süre sonra bunları satıyor ve kasapta 22 dolar oluyor.

Şimdi soruyorum size: Brezilya'daki et Türkiye'de nasıl oluyor da 10 kat pahalı oluyor? Sizin yönetiminizde oluyor çünkü baktığınız her yerde rant ve talan görüyorsunuz ve ne yazık ki yerliyi ve Türk üreticisini düşünmek yerine çeteleri, aracıları ve yurt dışındaki birtakım üreticileri düşünüyorsunuz.

Bakın, Et ve Süt Kurumu 2025 yılında 228 lira vermişti kilo başına canlı hayvan fiyatını; şimdi, bu sene 420 lira verdi, yüzde 85 artış var arkadaşlar, yüzde 85 artış! Devletin kurumu hiçbir maliyeti olmayan, yurt dışı fiyatı artmamış olan ete bu kadar yüksek bir kâr marjını niye koyar? Çünkü birilerinin cebini doldurmak için koyar. Dolar üzerinden de hesap ettim 5,70'ten 9,15'e çıkmış, yüzde 60'ın üzerinde bir artış söz konusu, çok belli.

Şimdi, şu fotoğrafı iki gün önce çektim, Bandırma Limanı'na 16 bin angus geldi Brezilya'dan, tam 16 bin angus geldi. Hepinizi misafir etmek isterim, Bandırma'ya gelin, buyurun, götüreyim sizi; Bandırma'ya girmeniz mümkün değil; her taraf sinek, her taraf korkunç bir koku içerisinde. Ya Allah aşkına, bu parayı versenize bizim Bandırma'nın köylülerine, Gönen'in köylülerine, aziz Türk milletine versenize! Niye götürüyorsunuz, elin yabancısını besliyorsunuz, destekliyorsunuz, semirtiyorsunuz? Niye bunları yapıyorsunuz? Çünkü arada rant var, talan var; onun için yapıyorsunuz.

Şu da nereden biliyor musunuz? İskenderun açıklarından. Yolda ölen hayvanları denize atıyorlar. Bir daha söylüyorum: Yolda ölen hayvanları denize atıyorlar. Bundan önce kaç kere ikaz ettim ilgilileri; yirmi bir gün yolculuktan sonra böyle bir uygulamanın neticesinde o hayvanlar, o şartlar altında elbette yolda ölecek. Hayvan haklarından da vazgeçtim, elbette hayvan haklarını da konuşuyoruz ve savunuyoruz ama bunun, bu çevre felaketinin bize yansıması ne yazık ki hastalık olarak dönecek ve biz bunun faturasını ödeyeceğiz. Elimdeki sağlık raporu ilk defa Türkiye'de artık deli dana hastalığının olduğunu gösteriyor. Bugün aldım bu raporu; bu, kepazelik! Dünyada deli dana hastalığının kökü kazınmış, artık Türkiye'de ne yazık ki deli dana görülmeye başlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Üretici bitti, tüketici bitti, çiftçi bitti, çeteler semirdi ve bize de hastalıkları, çevre felaketi ve korkunç bir ekonomik tablo kaldı.

Bu da benim fezlekem. Bu fezleke ne biliyor musunuz? Bandırma Limanı'na 500 tane hayvanı kaçak yolla sokmak isteyen şirketin peşine düştüğüm için, bu şirketle uğraştığım için; bu şirket mahkemeye verildi ve bu şirketin mahkemeyle bu hayvanları sokamayacağını belgelediğim için Meclise fezleke gönderdiler. Bu, Türk siyaseti için utanç vesilesidir; benim için de benim için de bir onur vesilesidir, şeref vesilesidir!

İnşallah, o günler gelecek, bu çetelere tek tek mahkemede hesap soracağız ve bu rantın arkasında her kim varsa onlara inşallah tek tek hesap soracağız diyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır. İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan
Mardin

Mahmut Dindar
Van

Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Siirt

Gülderen Varli
Van

Celal Fırat
İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Orhan Sarıbal
Bursa

Semra Dinçer
Ankara

Nermin Yıldırım Kara
Hatay

İnan Akgün Alp
Kars

Faik Öztrak
Tekirdağ

Ali Karaoba
Uşak

Kadim Durmaz
Tokat

Hasan Öztürkmen
Gaziantep

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde İstanbul Milletvekili Sayın Celal Fırat.

Buyurun Sayın Fırat. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Meclisi ve ülkemizin dört bir yanında yaşayan bütün halkımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Tarih, yalnızca geçmişte yaşanmış olayların kronolojik sıralaması değildir; tarih, tam da bir toplumsal hafızadır. Bu hafıza her zaman adil de değildir; bazı isimler büyütülür, bazıları unutulur; bazı sesler duyulur, bazı sesler ise yüzyıllar boyunca sessizliğe mahkûm edilir. Günlük hayatımızda da olduğu gibi tarihi değerlendirirken de önemli yanılgılara düşebiliriz. Geçmişi ya bütünüyle reddeder ya da hiç sorgulamayız, kutsarız. Oysa tarih bugünü anlamak, yarını inşa etmek için yeniden okunması gereken en büyük bir tecrübedir. Geçmişi bugüne taşımak, geçmişi yok saymak da bizi hakikate ulaştırmaz. Asıl mesele, tarihten bugünü aydınlatacak hikmeti, erdemi çıkarabilmektir.

Değerli milletvekilleri, Alevi toplumu ne yazık ki bu toprakların hafızasında uzun yıllar hak ettiği ölçüde yer bulamadı, bulamamıştır. Oysa bu coğrafyanın hikâyesini, onun vicdanını, irfanını, birlikte yaşama kültürünü, Alevi toplum geleneğini anlamadan okumak, yaşatmak mümkün değildir. Bugün, bu kürsüden, bir kez daha bu ülkenin ortak vicdanına seslenmek istiyorum: Bugün konuştuğumuz tek mesele bir inanç grubunun sorunu da değildir. Bugün konuştuğumuz mesele, geçim derdi, adalet, umut, kardeşlik, birlikte yaşayabilme iradesidir. Bugün pazara çıkan emekli filesini nasıl dolduracağını düşünüyor. Gençler diplomalarını alıyor ama geleceklerini göremiyorlar. Çiftçi toprağını ekip biçip hesabını yapıyor. Esnaf dükkânını açık tutmanın mücadelesini veriyor. Anne-babalar çocuklarının geleceği için kaygılanıyor.

Evet, bugün insanlarımız yoksullukla mücadele ediyor, umut yoksullaşıyor, güven yoksullaşıyor, birbirimizi dinleme kültürü yoksullaşıyor, sevgi azalıyor, öfke büyüyor ve tarih bize göstermiştir ki toplumları yalnız açlık yıkmaz, toplumları sevgisizlik yıkar, adaletsizlik yıkar, kimini öfke yıkar, umudunu kaybetmiş nesiller yıkar. Oysa o toprakların umutsuzluğun değil, umudun toprağı olması gerekir. "Anadolu" binlerce yıldır farklı dillerin, farklı kültürlerin, farklı inançların aynı gökyüzü altında birlikte yaşayabildiği kadim bir milletin adıdır. Anadolu'yu ayakta tutan yalnızca toprağın bereketi değildir, asıl bereket paylaşmayı bilen insanların vicdanındadır, birbirine uzanan elinde, ortak yaşam kültüründedir çünkü bu topraklarda halklar bize şunu öğretmiştir: İnsanlık ancak insanlıkla çoğalır. Anadolu, Şeyh Bedreddin'in adalet sesini yüzyıllar boyunca taşıdı, taşımaya devam ediyor. O ses eşitliği, paylaşmayı, insan onurunu savunan bir vicdanın sesiydi. Bugün o ses hâlâ bu topraklarda yankılanıyor. Hacı Bektaş Veli "Bir olalım, iri olalım, diri olalım." diyerek farklılıklarımızı ayrılık sebebi değil, birlikte yaşamın zenginliği olarak görmeyi öğütlüyordu. Bugün de yolumuzu aydınlatan bir hakikati dile getiriyordu. İşte o toplulukların bu erdemi, yüzyıllardır bu kadim anlayışı yaşatmaktır. Bizim yolumuz da lokma paylaşmaktır çünkü komşusu açken tok yatmanın insan eksilttiğine inanılır. Bizim yolumuzda rızalık vardır, insanın insana üstünlüğü değil insanın insanla kardeşliği vardır. Bizim yolumuzda "Eline, beline, diline sahip ol." ilkesi yalnızca bireysel bir ahlak ilkesi değildir, toplumsal barışın, ortak yaşamın da temelinin ta kendisidir. İşte bu nedenle Alevilerin taleplerini de sadece Alevilerin meselesi olarak görmek gerekmiyor. Eşit yurttaşlık talebi hepimizin meselesidir. İnanç özgürlüğü hepimizin meselesidir. Adalet hepimizin meselesidir. Hiç kimsenin inancından dolayı ayrımcılığa uğramadığı, hiçbir yurttaşın kendisini ikinci sınıf hissetmediği bir Türkiye istemek sadece Alevilerin değil demokrasiye inanan herkesin ortak talebi olmalıdır. Biz cemevlerinin ibadethane olarak tanınmasını arzuluyoruz, istiyoruz. İnanç hizmetlerinin kendi inanç önderlerimizin eliyle yürütülmesini arzuluyoruz. Devletin bütün inançlara eşit mesafede durmasını arzuluyoruz. Çocuklarımızın farklılıklarından dolayı değil başarılarıyla anıldığı bir gelecek istiyoruz. Bunlar bir ayrıcalık değildir, bunlar eşit yurttaşlık idealinin doğal sonucudur. Bugün de demokrasinin, hukukun, toplumsal barışın yanında olmaya devam etmemiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, toplumların gerçek zenginliği kasalarındaki para değildir, gerçek zenginlik adalettir, vicdandır, kardeşliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin

CELAL FIRAT (Devamla) - Ülkemizde insanlar birbirine güvenmiyorsa en büyük yoksulluk budur. Bir ülkede insanlar birbirinin acısını hissetmiyorsa en büyük eksiklik budur. Ama bu ülkenin mayası gereği birbirimize güvenmemiz lazım çünkü bu coğrafyanın mayasında kin, nefret yoktur, muhabbet vardır; intikam yoktur, helalleşme vardır; ötekileştirme yoktur, insan sevgisi vardır. Bugün bize düşen görev bu kadim mirası yeniden hatırlatmaktır, soframıza yeniden bereketi, gönüllerimize yeniden umudu, meydanlarımıza yeniden kardeşliği taşımaktır çünkü barış yalnızca çatışmaların olmaması demek değildir, barış herkesin kendisini eşit, özgür, onurlu hissettiği bir hayatı birlikte kurabilmektir diyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aşk ile. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarımız; saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin torba kanunlarla meşgul edilmesi bu iktidar döneminin bir alışkanlığı ve vazgeçilmez bir pratiği hâline gelmiştir. Biz esasında emeklilerle ilgili ve geçimini kendi emeğiyle sağlayanlar için müstakil bir yasa olmasını isterdik ama iktidar yine "Torba yasanın içine, şuraya da bir sıkıştıralım bu emeklilerle ilgili maddeyi." demişler ve bunu böyle uygun görmüşler ama bunu doğru bulmadığımızı ifade etmek isterim. Çünkü bu teklifle sadece 3.552 liralık bir artış öngörülmüş, oysaki 23.552 liraya çalışan asgari ücretliler, 20 bin liraya en az, en minimum ücretle maaş alan emekliler gerçekten ülkemizde yaşama tutunma, hayata tutunma savaşı vermekteler. Bugün açlık sınırının, yoksulluk sınırının ne kadar yükseldiğini özellikle asgari ücret karşısında hepiniz biliyorsunuz. 116 bin liraya çıkmış olan bir yoksulluk sınırında bugün hayata tutunabilmek nasıl olur, özellikle deprem illerinde bunu nasıl başarabiliriz? Lütfen, bunu kendinize bir sorun. İnsan gibi yaşamak nasıl mümkün kılınır, bunu sormak lazım. Bu yasa teklifinde keşke sicil affı olsaydı, özellikle mali disiplinin öngördüğü sicil affı, ehliyet affı, çek affı olsaydı hem deprem bölgeleri hem de tüm Türkiye'deki esnaflar için gerçekten iyi bir hizmet yapmış olurdunuz.

Şimdi, iktidar medyasının artık pek de ilgisini çekmeyen bizim deprem illerinin en önemli sorunları... Bakınız, biz yapılan hiçbir şeye hayır demedik, yapılmadı demedik amma velakin 3'üncü yılın sonunda 4'üncü yıla gelirken verilen hiçbir sözün tutulmadığını, yeterince tutulmadığını buradan söylemek isterim. Valiliğin açıklamasıdır ki AFAD'ın 153 bin adetlik hak sahipliğinden bugün 67 bininin anahtarının hazır olması demek, neredeyse fiziki koşulların yüzde 50 oranında gerçekleşmediğini bize anlatır; dolayısıyla hem iş yerleri hem de konutlarla ilgili istenilen performans gösterilememiştir. Buna karşılık inşaatlar devam etmektedir, kamu kurumları hâlâ diğer kamu kurumlarının mekânlarını, yerlerini terk edememiştir. Örneğin, İl Emniyet Müdürlüğünün hâlâ bir okul binasında hizmet veriyor olması ve Bakanlık tarafından bana verilen cevapta "Haziran 2025 tarihinde çıkacaktır." denilmiş olmasına rağmen hâlâ bir Anadolu lisesinde hizmet veriyor olması, Hatay'daki sorunların nereye evrildiğini sizlere anlatmama sanırım yeterince faydalı olabilir.

Şimdi, konteyner kentlerin tahliyesiyle alakalı bazı sıkıntılarımız var. Burada ciddi bir sistematikle ve oradaki yöneticilerin de daha müşfik, daha ılımlı bir şekilde yurttaşlarımıza davranması gerekiyor. Biz konteyner kentler devam etsin istemiyoruz, zaten konutlar bir an evvel bitse orada kimse kalmayacak ama şunu söylemeye dikkat ederek konuşuyorum: Kiracıların ne yapacağı eğer bizi ilgilendirmiyorsa başka bir şey, "Onların evsiz ve yurtsuz kalması bizim sorunumuz değil." diyorsanız bu başka bir şey. Özellikle konut fiyatlarıyla alakalı valiliğin açıkladığı gibi öyle 5 bin liraya, 8 bin liraya Hatay'da maalesef konut yok ama performansla, bu konutların bitirilmesiyle alakalı daha ciddi bir çaba görürsek bunlar konusunda da fiyatların aşağı düşeceği noktasında da bir fikrimiz olabilir.

İki önemli spesifik konuyu ifade etmek isterim ki: Şu günlerde Ötençay'da, benim de ilçem olan Belen ilçesinde Ötençay Mahallesi'nde Hazreti Mikdat ibadethanesinin, ziyaretgâhının olduğu mekâna başka ilçelerden hak sahiplerinin getirilecek olmasının bu bölgede demografik, sosyolojik, gelenek ve göreneklerimiz açısından doğru olmadığını buradan ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Burada Hatay'ın milletvekilleri olarak, bakınız, siyasi parti gözetmeden Hatay'ın milletvekilleri olarak Sayın Kurum'dan bu ricamızı ve bu konuyu tekrar gözden geçirmesini talep ediyoruz ve kendisinden de bu konuda hassasiyet göreceğimizden emin olmak istiyorum. Ötençay'daki bu ziyaretgâhın etrafına başka ilçelerden getirilecek yurttaşlarımızın sosyolojik ve demografik yapıyı yıpratacağı açıktır; bunun altını çiziyorum.

Hassa Aktepe'de ağır hasarlı iş yerlerinde hizmet veren yurttaşlarımız, esnaflarımız şimdi, birkaç gündür tebligatlarla çıkarılmaya çalışılıyor. Bakınız, geçici konteyner iş yeri merkezlerini, iş yerlerini yapın. Bu insanlar zaten çok hevesli değil, ağır hasarlı yerde iş güç yapmaya. O bakımdan, Hassa Aktepe'de de bir an evvel plan, proje, ihale sürecinin tamamlanmasını ve esnafımızın rahat bir nefes almasını istiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Turhan Çömez	Burhanettin Kocamaz
Trabzon	Balıkesir	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Trabzon Milletvekili Sayın Yavuz Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin en sorunlu düzenlemelerinden biri de yabancılara yönelik ticari taviz düzenlemeleridir. Bu kanun teklifiyle Avrupa Birliği ülkelerindeki yerleşik firmalara, Avrupa Birliği menşeli mallara ve bu malları teklif eden firmalara yerli firmaların hakları ve avantajlarının tanınmasının önü açılmaktadır ve yetki de Cumhurbaşkanına verilmektedir. Ancak bu yetkinin hangi sektörlere, hangi ürünlere hangi şartlarla verildiği belirsizdir, karşılığında Türk firmaları ne kazanacaktır, o da belirsizdir. Yani iktidar yine çok tanıdık bir iş yapmaktadır. Millete büyük diplomasi diye anlattığını yabancı firmalara kapıyı ardına kadar açmak olarak gerçekleştirmektedir. Bu anlayış yeni değildir. AK PARTİ'nin siyasette teslimiyetçi çizgisi neyse ekonomideki çizgisi de aynıdır. Dışarıda el yükseltiyor gibi yaparken masada geri çekilmektedirler; içeride yerli ve millî nutuklar atıp kanun metinlerinde yabancıya yeni imtiyazlar yazmaktadırlar. Bir tarafta hamaset varken diğer tarafta taviz vardır; bir tarafta NATO mehteriyle milleti uyutma operasyonları çekilirken diğer tarafta yerli üreticinin pazarı yabancıya peşkeş çekilmektedir.

Üstelik mesele yalnızca kamu alımlarındaki bu belirsiz mütekabiliyet düzenlemesiyle de sınırlı değildir. Bu teklifin başka maddeleriyle de nükleer enerji yatırımlarına yönelik vergi avantajları getirilmektedir; damga vergisi muafiyeti, KDV iadesi, KDV istisnası, örtülü sermaye kolaylığı vardır. Bütün bunlar nükleer yatırımcısına yeni bir imtiyaz alanı açmaktadır. Türkiye'de bu başlığın en somut adresi de Akkuyu'dur yani kanun tekniğinde "teşvik" denilen şey esasında yabancı sermayeye bir imtiyazdır. Daha acı olan şudur: Dün burada dile getirdik, Karadeniz'de Türk sahipli ticari gemiler hedef alınırken, denizcilerimizin canı yanarken, bölgede Rusya kaynaklı saldırılar Türkiye'nin ticaret yollarını tehdit ederken siz burada ne yapıyorsunuz? "Nükleer yatırım" başlığı altında Rus sermayesine yarayacak yeni vergi kolaylıklarını getiriyorsunuz. Ne güzel dış politikadır bu, değil mi? Gemilerimiz Karadeniz'de vuruluyor, siz Mecliste vergi kapılarını açtırıyorsunuz. Denizcimiz risk alıyor, üreticimiz eziliyor, yerli sanayicimiz bekliyor ama iktidar yabancıya imtiyaz üretmekten vazgeçmiyor.

Bu düzenleme bize tarihten acı bir kavram olan kapitülasyonları hatırlatmaktadır. Zihniyet aynı zihniyettir; yabancıya ayrıcalık tanıyan, yerliyi rekabette zayıflatan, sonra da adına "ticaret" "entegrasyon" "mütekabiliyet" denilen bir anlayış asla kabul edilemez. Şunu açıkça soruyoruz: Türk firmalarının Avrupa'da aynı hakları alacağına dair somut garanti nerededir? Nükleer yatırımlarda bu vergi kolaylıklarının kamu yararına hizmet edeceğine dair etki analizi nerededir? Sektör bazlı koruma planı nerededir? Yerli üreticinin zarar görmeyeceğine dair güvence nerededir? Her zamanki gibi yoktur ama yetki vardır, taviz vardır, belirsizlik vardır, imtiyaz vardır. Biz elbette dünyaya kapalı bir ekonomi istemiyoruz, küresel gerçekliğin de açıkça farkındayız fakat kendi üreticisini koruyamayan bir devlet de istemiyoruz. Mütekabiliyet gerçekse adı konulsun, biz ne veriyorsak en az aynısını alalım. Bu şartlar neden kanun teklifinde yoktur? Görünen o ki politikada ruhban okulu tavizi veren iktidar ekonomide de bu tür imtiyazları vermektedir. Ekonomik veya siyasi taviz ve teslimiyetin her türlüsünü reddettiğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli		Celal Fırat
Van		İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

Önerge üzerinde söz isteyen Siirt Milletvekili Sayın Sabahat Erdoğan Sarıtaş.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri izleyen değerli halklarımızı ve onurlu, eşit bir yaşamın mücadelesini verdiği için şu anda cezaevlerinde siyasi rehine olan bütün siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkenin gündemi çok sıcak ama en yakıcı sorunlardan biri de ekonomidir. Gerçekten bu ülkenin birçok derdi var, bu kürsüden her gün ifade ediliyor ama maalesef bu sesi duyan olmadığı gibi bir zahmet tenezzül edip, gelip burada da oturmuyorlar.

Değerli vekiller, bugün milyonlarca yurttaş hayat pahalılığı altında eziliyor; çiftçi üretemiyor, işçi emeğinin karşılığını alamıyor. Ben, dün akşam geç saatte buradan çıkarken -şuradan, kapıdan çıkarken- bir taksi durdurdum, adresi söyledim, taksiyi kullanan emekçi mahcup bir ifadeyle adresi bilmediğini, benim tarif edip edemeyeceğimi sordu. O mahcup ama bu iktidar maalesef hicap duymuyor. Niye? Çünkü o işçi çalışıyor, izin günlerinde ekstra çalışmak için bir de taksiye çıkıyor; dolayısıyla, onun için emeğinin karşılığını alamıyor. Gençlere ise hiç gelemiyorum çünkü onların umudu tükenmiş, çareyi başka ülkelerde arıyorlar fakat iktidar ne yapıyor? Her gün bu en temel, en yakıcı sorunları konuşacağına, bunlara çözüm arayacağına buraya iktidarını nasıl tahkim edeceğine, bürokrasiyi, kurumları nasıl kendi güdümüne alacağına ilişkin kanunlar getirip bu Meclisin gündemini kendi çıkarlarına alet ediyor.

Bakın, TÜİK'in açıkladığı verilere göre, 2025 yılında bitkisel üretim yüzde 11,6 geriledi; yine, tahıl üretimi yüzde 12,3 düştü, meyve üretimindeki kayıp ise yüzde 30'u aştı. Gübre, mazot, enerji ve yem maliyetleri üreticiyi toprağından koparırken iktidarın tarım politikası ithalata bağımlılığı büyütmekten ileriye maalesef gitmedi. Yine, BİRLEŞİK METAL-İŞ Sendikasının Temmuz 2026 raporuna göre, 4 kişilik bir ailenin yalnızca sağlıklı beslenebilmesi için aylık gıda harcaması 36.324 lirayı, temel ihtiyaçları karşılayan yaşam maliyeti ise 119.330 lirayı aşmıştır. Milyonlarca emekçi bu rakamların çok altında gelirle yaşamaya mahkûm edilmiş durumda. Bu yoksullaşmanın en ağır yükünü ise maalesef yine kadınlar taşıyor, ekonomik kriz derinleştikçe kadın emeği daha da ucuzlaştırılıyor. Kadınlar güvencesiz ve esnek çalışmanın adresi hâline getiriliyor maalesef. Bir yandan düşük ücretle kayıt dışı ya da geçici işlerde çalışmaya zorlanıyor, diğer yandan ev içi bakım yükünü tamamen kadınların omzuna bırakıyorlar maalesef. İktidar ise kadınların ekonomik hayatta eşit ve güvenceli katılımını sağlayacak politikalardan fersah fersah uzakta. Kadın yoksulluğu artık yalnızca bir ekonomik mesele değil, aynı zamanda derin bir eşitsizliğin ve adaletsizliğin de göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, buradaki her vekil emeklilerin durumundan bahsediyor ama ben kısaca şunu söyleyeyim: Arkadaşlar, AKP işten emekli etmiyor, âdeta hayattan emekli ediyor. Ne yapıyor? Ölümü gösterip sıtmaya maalesef razı ediyor. Yıllarca çalışan emeklilerin maaşları daha ayın ortasını görmeden tükeniyor ve bunu konuşacak, buna çözüm üretecek hiçbir şey maalesef mevcut durumda bu Mecliste yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - Bütün bunların sonucu olarak ortaya çıkan en acı tablo ise maalesef iş cinayetleri. İSİG Meclisinin Haziran 2026 raporuna göre, sadece bir ayda en az 228 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. 6 çocuk işçi ve 14 göçmenin de bu ölümler arasında olması emek sömürüsünün ulaştığı vahim noktayı gösteriyor. İşte, ülkenin gerçek meselesi budur. Gerçek sorun açlık sınırının altında yaşamaya zorlanan emekçiler, üretmekten vazgeçen çiftçiler ve denetimsizlik nedeniyle can veren işçiler ama siz bunları çözmek yerine, denetim kurallarını da siyasal kadrolaşmanın parçası hâline getiriyorsunuz çünkü liyakatten korkuyorsunuz, bağımsız denetimden korkuyorsunuz, hesap vermekten korkuyorsunuz. Biz ise kamunun sadakatle değil liyakatle yönetildiği, emeğin hak ettiği değeri gördüğü, denetimin bağımsız olduğu ve halkın kaynaklarının bir avuç ayrıcalıklı kişiye değil halka ayrıldığı bir düzeni savunuyoruz diyorum.

Genel Kurul saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinde yer alan "yeniden düzenlenmiştir" ibaresinin "değiştirilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Turhan Çömez	Yavuz Aydın	Burhanettin Kocamaz
Balıkesir	Trabzon	Mersin
	Hasan Toktaş	
	Bursa	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; sanayici, tüccar, esnaf ve ticaret erbabı birçok vatandaşımızın bize ilettiği ve Bursa Bizim Platformu Çalışma Grubunun aynı paralelde hazırlamış olduğu, Platform Başkanı, değerli dostum Ferit Gürsoy'un gündeme getirmek üzere tarafımıza iletilmiş olan Ticari Sicil Affı ve Terkin Mağdurlarının Ekonomiye Kazandırılması Ortak Raporu'ndan söz edeceğim.

Küçük ve orta ölçekli işletmeler, ticaret erbapları ile esnaflar Türkiye ekonomisinin dinamizmini sağlayan, istihdamını sırtlayan ve iç piyasadaki nakit akışını ayakta tutan en temel yapı taşlarıdır ancak son yıllarda küresel ve yerel düzeyde yaşanan yüksek enflasyon, maliyet artışları, kur şokları, yüksek finansman maliyetleri, tedarik zinciri kırılmaları ve öngörülemeyen krizler -örneğin pandemi gibi, büyük afetler, depremler gibi- esnafın ve sanayicinin nakit akışını doğrudan olumsuz etkilemiş ve bir kısmının ticari faaliyetlerini sonlandırmalarına maalesef sebep olmuştur. Bu süreçte borçlarını zamanında ödeyemeyen, çekleri yazılan, senetleri protesto olan birçok dürüst esnaf Kredi Kayıt Bürosu nezdinde olumsuz sicil gurubuna dâhil olmuşlardır. Dahası, yasal tasfiye sürecini tamamlayan veya ticaret odası sicil kayıtları resen silinen yani terkin edilen binlerce şahıs ve şirket işletmesi bulunmaktadır. İşletmenin hukuken kapanmış veya terkin edilmiş olması geçmiş ticari faaliyetlerinden kaynaklanan olumsuz sicil kayıtlarını ortadan kaldırmamakta, bu durum ise ticari hayatı sona ermiş binlerce müteşebbis ve şirket ortağını şahsi hayatlarında da bir finansal ablukayla karşı karşıya bırakmaktadır. Mevcut bankacılık pratiklerinde, bir esnaf geçmiş dönem borçlarını tamamen kapatmış veya yapılandırmış olsa dahi sicilindeki olumsuz kayıtlar en az beş yıl boyunca silinmemektedir. Bu durum esnafın yeni yatırımlar için kredi alamamasına ve ticari faaliyetlerini sürdürmek için ihtiyaç duyduğu KGF destekli kredilerden yararlanamamasına yol açmaktadır. Sonuç olarak, sicil affı, borcunu temizlemiş veya yapılandırmış esnafın finansal sisteme temiz bir sayfayla dönmesini sağlayacaktır. Bankacılık sisteminin dışına itilen ve acil nakit ihtiyacı olan aktif esnaflar ile şirketi terkin edilmiş eski ortaklar şahsi hayatlarında en basit bankacılık işlemlerini dahi maalesef gerçekleştirememektedir, geçmişin olumsuz sicili bu kişileri âdeta finansal ölüme mahkûm etmektedir. Bu şartlarda, bankaların inisiyatif bariyeri ve arka oda kayıtları engellenmelidir yani geçmişte çıkmış olan çeşitli aflarda yasal olarak af çıkmış olmasına rağmen bankanın o arka oda kayıtlarında esnafın, sanayicinin, ticaret erbabının geçmişe dönük bir kaydı var ise yasal olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi af çıkarmış olmasına rağmen banka bunu tanıyor yani buna göre işlem yapıyor. Böylesi çıkacak olan bir sicil affında da vatandaşımızın temiz bir sayfa açabilmesi için bankaları da bağlayıcı bir maddenin mutlaka olması gerekiyor.

Kapanan şirketler için yasal zaman aşımı süresi mutlaka getirilmeli yani o şirketin sicilini bozucu herhangi bir unsur olduğunda onun ortaklarını bağlayıcı bir süre mutlaka konmalı. Koşulsuz sicil temizliği mutlaka yapılmalı.

Kredi Garanti Fonu ve yeniden girişim teşvikleriyle, düzenli ödeyen dürüst esnafın da düzenli ödemesini teşvik amacıyla mutlaka ödüllendirilmesi de ayrıca gerekmektedir diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci madde üzerinde 2 önerge vardır.

İlk önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifinin 25'inci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Zeynep Oduncu Kutevi
Van	İstanbul	Batman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Batman Milletvekili Sayın Zeynep Oduncu Kutevi.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifinin gerekçesini okuyan biri zanneder ki iktidar belediyelerin, il genel meclislerinin derdine derman olmak istiyor. Ne diyor gerekçede? "Mahallî idarelerin genel aydınlatma enerji tüketim bedellerine merkezî yönetim bütçesinden sağlanan desteğin süresini 2030 yılına kadar uzatıyoruz. Yerel yönetimlerin maddi yükünü hafifletiyoruz." Bu, kulağa çok hoş geliyor değil mi? Ama kelime oyunlarını bir kenara bırakıp teklifin detayına yani işin matematiğine baktığımızda gerçeğin bu olmadığını bir kez daha görüyoruz.

"Desteği uzatıyorum." derken gerçekte ne yapıyorsunuz, bir de buradan bakalım. Genel bütçe vergi gelirleri payından yapılan kesinti oranlarını büyükşehir belediyeleri ve il genel idareleri için yüzde 10'dan yüzde 30'a, diğer belediyeler için yüzde 5'ten yüzde 15'e çıkarıyorsunuz. Bu bir destek değil maalesef. Bu, yerel yönetimlerin halka hizmet için kullanılması gereken öz kaynaklarına, belediyelerin bütçelerine merkezî hükûmet eliyle çökülmesi demektir; maliyeti belediyelerin sırtına yıkmak, yerel bütçelerden merkezî bütçeye muazzam bir kaynak yaratmaktır. Üstelik bu kadarıyla yetinilmiyor, aynı zamanda Cumhurbaşkanına bu yüksek kesinti oranlarını 2 katına kadar artırma yetkisi veriliyor. Yani bir büyükşehir belediyesinin genel bütçe vergi payından yapılacak kesintiyi tek bir imzayla yüzde 60'a kadar çıkarabilecek. Soruyorum sizlere: Bu kesintiyle bir belediye nasıl ayakta kalacak, nasıl temizlik yapacak, yoksul halka nasıl sosyal belediyeciliği sağlayacak?

Değerli milletvekilleri, bizler bu kürsüden yıllardır gerçek demokrasinin yolunun yerelden geçtiğini söylüyoruz. Yerel yönetimin yetkilerinin arttırılması, idari ve mali açıdan güçlendirilmesi, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na Türkiye'nin koyduğu çekincelerin derhâl kaldırılması gerekirken iktidar ne yapıyor? Her geçen gün yerel yönetimlerin alanını daraltmaya, yetkilerini budamaya ve belediyeleri Ankara'ya muhtaç bir hâle getirmeye devam ediyor. Batman'da, Van'da ve daha nice kentimizde halkın sandıkta gösterdiği irade tanınmayıp belediyelere kayyım atanarak halkın iradesi gasbedildi. Peki, şimdi siz ne yapıyorsunuz? Kayyım atadığınız belediyeleri bir de finansman olarak boğmanın, mali uygulamaların peşine düşüyorsunuz.

Durum sadece bütçe kesintisiyle sınırlı da değil. Hazır, enerji şirketlerine sağlanan imtiyazları, destek sürelerinin arttırılmasını konuşuyorken elektrik dağıtımını bir hizmet değil, âdeta bir kolektif cezalandırma aparatına dönüştüren DEDAŞ zulmüne de dikkat çekmek zorundayız. Defalarca bu kürsüden dile getirdik ancak sorunlar çözülmediği gibi daha da ağırlaştı, her geçen gün ağırlaşmaya

devam ediyor. DEDAŞ bölgede faaliyete başladığı günden beri elektrik ve su kesintileri katlanarak artıyor. Mardin'de, Batman'da, Urfa'da ve bölgenin dört bir yanındaki kentlerde gün ortasında saatlerce elektrik kesintisi yaşanıyor. Çiftçi için hayati önemde olan o sıcak yaz aylarında tam bir susuzluk cehennemi yaşanıyor; tarlalar kuruyor, ekili araziler mahvoluyor, hayvanlar susuzluktan telef oluyor. Bırakın tarımı, bu ciddiyetsiz ve evlerinde solunum cihazına bağlı yaşayan hastaların, yaşlıların, çocukların yaşam hakları lakayt tavır yüzünden ellerinden alınıyor. Bu, artık bir hizmet aksaklığı değil halkın yaşam hakkına yöneltilmiş bir saldırıdır. Peki, DEDAŞ ne diyor? Her yaz utanmadan, sıkılmadan "Onarım çalışması yapıyoruz." yalanının arkasına sığınıyor, "Kaçak elektrik var, köylünün borcu var." diyerek bu zulmü meşrulaştırmaya çalışıyor; bu büyük bir yalandır, açık bir çarpıtmadır. Elektrik kesintilerinin gerçek sebebi, bölgede kullanılan trafoların otuz yıllık, çürümüş olmasıdır; altyapı yatırımlarının yapılmaması, bakım ve onarımlarının bilerek aksatılmasıdır. Üstelik DEDAŞ kendi yapmadığı yatırımın, eksik altyapının kayıp kaçak bedelini de fahiş zamlarla bu halkın faturasına yansıtmaktan da geri durmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Devamla) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, tablo bu kadar açıkken iktidar sıralarındaki halk temsilcilerine seslenmek istiyorum: Belediyelerin bütçesine el uzatarak, yerel yönetimleri çalışamaz hâle getirerek, halkı DEDAŞ zulmüne ezdirerek hiçbir yere varamazsınız. Demokrasi yerelden başlar, adalet ise halkın hakkını, iradesini ve kaynağını halka teslim etmekle olur. Belediyelerin elini kolunu bağlayan, onları halka hizmet edemez hâle getiren bu mali darbe teklifini kabul etmeyelim, reddedelim diyoruz. Enerji şirketlerinin imtiyazlarını ve rantını değil tarlasında kuruyan ekinine ağlayan çiftçinin, cihaza bağlı yaşlı hastaların, karanlığa mahkûm edilen çocukların sesi olalım diyoruz.

DEDAŞ zulmüyle bir yere varamayacağımızın bir daha altını çizmek istiyorum. Yaz aylarında kuraklığa mahkûm edilen çiftçilerin yanında olarak çiftçiye, tarlamıza, tarımımıza sahip çıkmamız gerektiğinin bir kez daha altını çiziyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Turhan Çözmez	Burhanettin Kocamaz
Trabzon	Balıkesir	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Yüksel Arslan. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 25'inci maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifle, genel aydınlatma giderlerine merkezî yönetim tarafından sağlanan desteğin süresi 31 Aralık 2030'a kadar uzatılmaktadır. Bu yönüyle düzenleme, genel aydınlatma hizmetinin devamlılığı açısından olumlu bir adımdır. Ancak aynı maddeyle belediyelerin ve il özel idarelerinin genel bütçe vergi gelirlerinden yapılacak kesinti oranları da önemli ölçüde artırılmaktadır. Büyükşehir belediyeleri ve il özel idareleri için kesinti oranı yüzde 10'dan yüzde 30'a, diğer belediyeler için de yüzde 5'ten yüzde 15'e çıkarılmaktadır. Yani merkezî bütçenin katkısı sürdürülürken bu hizmetin mali yükünün daha büyük bir kısmı yerel yönetimlerin omuzlarına bırakılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ne yazık ki karar yetkisi ile mali sorumluluk aynı elde de değildir. Sokakların nerede, ne kadar, hangi standartlarda aydınlatılacağına büyük ölçüde il aydınlatma komisyonları karar vermektedir. Bu komisyonlarda belediyeler tek başına belirleyici de değildir fakat kararın mali sonucuna geldiğimizde faturaların önemli bölümü belediyelere kesilmektedir. Bu durum, kamu yönetiminin en temel ilkelerinden biri olan yetki ile sorumluluğun birlikte taşınması anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Üstelik bugün birçok belediye artan personel giderleriyle, yüksek enerji maliyetleriyle, borç yüküyle ve azalan gelirlerle hizmet üretmeye de çalışmaktadır. Böyle bir dönemde yerel yönetimlerin mali yükünü daha artırmak, belediyelerin yatırım kapasitesini zayıflatacak, vatandaşa sunulan hizmetleri de olumsuz etkileyecektir.

Sayın milletvekilleri, yerel yönetimlerden söz açılmışken yalnızca mali sorunlar değil son dönemlerde oluşan yönetim iklimini de konuşmak zorundayız çünkü belediyeler bugün sadece bütçe baskısıyla değil hukuki ve idari belirsizliklerle de karşı karşıyadır. Bu nedenle şu hususun altını özellikle çizmek istiyorum: Zimmet, irtikap ve ihaleye fesat karıştırma gibi suçların işlendiği şüphesinin varlığı hâlinde ilgili idari otoritenin iznine gerek olmadan doğrudan soruşturma başlatılabilir. Ancak bu gibi suçların işlenip işlenmediği kolluk marifetiyle araştırılıp tespit edilemez. Bu suçlar ancak idarenin iş ve işlemleriyle ilgili belgeler üzerinden yapılacak incelemeyle tespit edilebilir, bu inceleme de ancak müfettişler marifetiyle yapılır. Söz konusu suçların işlendiği hususundaki ihbarlar üzerine doğrudan cumhuriyet başsavcılığı tarafından kolluk marifetiyle harekete geçme yerine İçişleri Bakanlığından veya ilgili valilikten müfettiş incelemesi yaptırılmasının talep edilmesi ve sonucuna göre soruşturmaya devam edilmesi doğru olan yöntemdir. Bu yöntem izlenmeden başta belediye başkanı olmak üzere, kaçacak durumda olmayan ve delilleri karartma tehlikesi bulunmayan kamu görevlilerinin toplu olarak gözaltına alınması ve hatta tutuklanması belediye ve ilgili kamu kurumlarını çalışamaz hâle getirmektedir. Özellikle mağduriyetten başka bir sonuç da ortaya çıkarmıyor.

Değerli milletvekilleri, kamu yönetiminde güven duygusu kaybolursa karar alma cesareti de kaybolur. Bugün birçok belediye yöneticisi attığı her imzada hukuki sorumluluktan değil keyfî uygulamalardan endişe duymaktadır. Bunun yanında, sosyal medya üzerinden faaliyet gösteren bazı trol hesaplar da belediye başkanlarını, bürokratları ve kamu yöneticilerini sistemli biçimde hedef göstermekte, baskı altına almaya ve tehdit etmeye çalışmaktadır. Ne yazık ki bu hesaplar iktidarı hedef almadıkları sürece herhangi bir işlem de yapılmamaktadır. Oysa hukuk kişilere göre değil ilkelere göre işlemelidir. Hiç kimse görevini yaparken linç kampanyalarıyla sindirilmemelidir, hiçbir kamu görevlisi sosyal medya baskısıyla karar vermek zorunda bırakılmamalıdır çünkü herkes kendi ayağının sağlam basacağı zemin ister. Oysa önemli olan, herkesin ayak basabileceği ortak bir zemin olmalıdır. İşte o ortak zeminin adı hukuktur, adalettir, eşit uygulamadır, öngörülebilir kamu yönetimidir.

Sayın Başkan, yerel yönetimler merkezî idarenin rakibi falan da değildir, vatandaşa hizmette en önemli paydaştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Onların mali yükünü artırırken karar mekanizmalarında daha güçlü söz hakkı vermeden, hukuk güvenliğini sağlamadan, idari belirsizlikleri gidermeden yapılacak her düzenleme eksik kalacaktır.

Bu düşüncelerle Genel Kurula saygılar sunuyor, hayırlı akşamlar diliyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25’inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Ertuğrul KAYA (Gaziantep)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 115’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

281 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

26’ncı madde üzerinde 4 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 26’ncı maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

George Aslan	Mahmut Dindar	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Mardin	Van	Siirt
Gülderen Varli	Celal Fırat	Sırrı Sakik
Van	İstanbul	Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Orhan Sarıbal	Semra Dinçer	Nermin Kara Yıldırım
Bursa	Ankara	Hatay
İnan Akgün Alp	Hasan Öztürkmen	Kadim Durmaz
Kars	Gaziantep	Tokat

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelere Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Sayın Sırrı Sakik.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; ben de hepinize iyi bir akşam diliyorum. Bu akşam Ağrı’dan, serhaddin en yoksul kentinden bahsedeceğim, ilçelerinden bahsedeceğim.

Diyadin ilçemiz cumhuriyetle yaşıt yani yüz yıllık bir ilçemiz, burası aslında çok tarihî güzellikleri olan bir ilçemiz. Buralarda kanyonlar var, kaplıcalar var, Murat Nehri oradan doğar, gider Fırat’la buluşur, Dicle’yle buluşur, bereketler götürür. Dünyanın en güzel yerlerinden biri ama orayı talan etmişler. Gidin, orada bir ahtapot gibi holdingler, madenciler, altın arayanlar, HES projeleri, GES projeleri; bu kenti kuşatma altına almışlar. Oysaki bu kent yaralı bir kent. Bu kırk yıllık çatışmalı süreçte bu kentlerin hepsi yaralı. Bizim bunların yaralarını sarmamız görevimizken, tam tersi, oraya giden güvenlik birimleri, oradaki amirler kenti germeye devam ediyorlar.

Şimdi, orada görev yapan bir kaymakam -birkaç kez burada seslendirdim- ön yargılı, kente düşmanlık ediyor. Kış aylarında biri yaşamını yitiriyor, arıyoruz: "2 metre kar var, ya, cenazeyi kaldıracağız." "Bizim görevimiz bu değil." diyor. Peki, göreviniz ne, niye oradasınız? Böyle bir düşmanlık. Sonrası, bu kaymakam camilerde Kürtçe hutbe okunduğu için orada herkesi cezalandırıyor hatta "Okullarda öğretmenler kendi aralarında Kürtçe konuşamaz." diyor, öğrencileri bile tehdit ediyor "Bu dili konuşamazsınız." diyor. Şimdi, böylesi yöneticiler orada ne yapabilirler?

Bakın, ben, yakın tarihte Sayın Cumhurbaşkanıyla görüştüm, kendisine anlattım, dedim ki: "Sayın Cumhurbaşkanım, önemli bir süreci götürüyoruz. Bu kent de, bu bölge de -bütün Türkiye'de olması gerekir ama- özellikle uzun yıllardır o coğrafya farklı hukuklarla yani cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar farklı hukuklarla yönetildi. Eğer barışacaksınız, ilk önce, bu halka düşmanlık eden oradaki yöneticileri alın." Buradan tekrar sesleniyorum.

Bakın, oradaki kaymakam ne yapıyor? Bir belediyemiz var orada, Türkiye'nin en yoksul belediyesi, orada bütün maden ocakları geçiyor, yer altı bütün o yapıları yerle bir etmiş, orada altın aranıyor, Koza orada ama gidiyor, belediye oradan, Murat'tan kum aldı diye 1 milyon lira ceza kesiyor. Yahu kardeşim, Murat o halkın, o nehir onların, kum onların, doğa onların. Siz hangi gücünüzü kullanıyorsunuz halkı cezalandırıyorsunuz? Buna hakkınız yok ki. Oradan kamyonlar geçiyor, moloz götürüyorlar, gidiyor, belediyeye 3 milyon lira ceza kesiyor. Şimdi, böyle yöneticilerle bu topraklarda siz barışı inşa edemezsiniz. Orada Karayolları yolları söküyor, asfaltları götürüp çöpe atıyor; Belediye Başkanımız gidiyor, talep ediyor ama o kadar düşman ki oradaki kaymakam "Çöpe gitsin ama DEM belediyelerine bunlar gitmesin." diyor. Şimdi böylesi büyük bir felaketle iç içeyiz. Buradan sesleniyorum: Hiç kimsenin buna hakkı yok. Bu şekilde, siz, oralarda yaralı olan o kentlerin yarasını saramazsınız. Empati yapmalısınız, Kürtler "..."[2] diyor yani Türkçesi "Kendini benim yerime koy." diyor. Eğer siz Kürtlerle barışacaksanız, ilk önce bir "..."[3] yapacaksınız, empati yapacaksınız, kendinizi Kürtlerin yerine koyacaksınız. Diyeceksiniz ki: "Ey Kürt kardeşlerim, biz size şu cumhuriyet kurulduğu günden bugüne kadar haksızlık ettik, size zulüm eden yöneticileri gönderdik, gelen herkes orada size parmak salladı. Şimdi görev, hepimiz barışı sağlayacağız, birlikte büyük bir ülkeyi inşa edeceğiz, demokratik bir ülkeyi birlikte inşa edeceğiz."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Bu bir lütuf da değil, demokrasi böyle emreder, insanlık böyle emreder. İnsanlığı, demokrasiyi büyütmenin görevi başta işte söylediğim gibi bu bürokratların bölgeyi bir an önce terk etmesidir ve biz onların ensesinde olacağız. Bizim dilimize, bizim kimliğimize, bizim inançlarımıza öyle parmak sallayamazsınız. Biz bu inançlar için, bu dil için, bu kültür için vallahi kırk yıldır ölüyoruz, kırk yıldır dağlardayız, kırk yıldır zindanlardayız, sürgündeyiz, bizi böyle bilin. Bizim dilimize, kimliğimize, kültürümüze, inançlarımıza saygı duyun. Bu bir lütuf da değil.

Ben, bütün yetkilileri bu konuda duyarlı olmaya davet ediyorum, Parlamentonun bu konuda hassas olması gerektiğine inanıyorum. Bu, hiçbir yerde olmamalı, sadece Kürt coğrafyası değil, diğer yerlerde de aynı uygulama olmalıdır diyorum.

Herkese iyi akşamlar.

Başkanım, teşekkürler, sağ olun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

---

[2] Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

[3] Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Gaziantep Milletvekili Sayın Hasan Öztürkmen.

Buyurun Sayın Öztürkmen. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüştüğümüz kanun teklifinin en önemli konusu emekli maaşlarıydı. Cumhur İttifakı'nın oylarıyla kabul edilen maddeyle en düşük emekli maaşına sadece 3.522 liralık bir zam yapıldı. TÜİK'in insafına terk eden emeklilerin tamamı bir bütün olarak yine sefalet hayatına mahkûm edildi.

CHP'li arkadaşlarım emeklilerin sorunlarını derinlemesine anlattı. Ben gözlerden uzak kalan iki çok önemli konuya değineceğim. Geçmişin bir mirası daha AKP eliyle katlediliyor. 186 yaşındaki PTT âdeta can çekişiyor. Bu yıl için 4,5 milyar TL'nin üzerinde zarar öngörülen PTT'nin batırılmasının sorumlusu emekçiler değil, liyakatsiz yöneticileridir. PTT'de yıllardır adım adım uygulanan parçalama, güvencesizleştirme ve tasfiye politikaları bugün yeni bir aşamaya ulaşmıştır. Torba yasada kabul edilen madde yalnızca 399 sayılı KHK'ye tabi personeli ilgilendiren teknik bir düzenleme değildir. Bu teklif, PTT'nin kamu kurumu niteliğini tamamen ortadan kaldırmayı hedefleyen, tüm çalışanları güvencesizliğe sürükleyen siyasi bir tercihin ürünüdür. Hak gaspları bir kez başladığında artık durmaz, her yeni düzenleme emekçilerin elindeki son hakları da alır. Bu nasıl bir hukuk anlayışıdır? Devlet kendi yaptığı KPSS'yle personel alacak, yıllarca kamu hizmeti yaptıracak, en ağır sorumlulukları yükleyecek, sonra da "İş güvencen yok." diyecek. PTT çalışanları emir kulu değildir, tepeden inme ve keyfî dönüşüm politikalarını kabul etmiyorlar. PTT'ye alınacak personeli dahi AKP il teşkilatları belirliyor. Geçen yıl -belgesiyle açıklamıştım- Gaziantep AKP İl Başkanlığı WhatsApp grubunda PTT'ye alınacak personel için AKP Yönetim Kurulu üyelerinden birer isim istendiğini gösteren yazışmaları kamuoyuyla paylaşmıştım. PTT'yi arpalığa çevirdiğiniz kamu kurumlarından sadece biri olarak görüyorsunuz.

"Arpalık" demişken rezil ettiğiniz bir başka miras kurumumuzu da konuşalım: Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Atatürk'ün talimatıyla 13 Temmuz 1938'de kuruldu. Seksen sekiz yılı geride bırakan TMO çiftçinin kara gün dostu olsun diye kurulmuştu ancak TMO bırakın kara gün dostu olmayı, âdeta çiftçinin köstekçisi oldu. Arpa ve buğday hasadını büyük ölçüde tamamlayan çiftçilerimiz yine ürünlerini TMO'ya satamadı. Sıra bulamayan, randevu alamayan çiftçi kaderine terk edildi ve tüccarın kucağına itildi. Sadece bu mu? TMO, depolarındaki buğdaya bile sahip çıkamıyor. Gaziantep'in İslâhiye ilçesindeki TMO tesislerinden piyasa değeri yaklaşık 100 milyon lira olan buğdayın çalındığını yine geçen aylarda duyurmuştum. Başka illerdeki depolarda da benzer olayların yaşandığını biliyoruz. Aylar geçti ancak yetkililer susmaya devam ediyor. Atatürk'ün bir mirası daha AKP iktidarının elinde can çekişiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Gaziantep'in yeşil altını Antep fıstığı bölgenin en temel geçim kaynağı, aynı zamanda kalitesiyle dünyaca ünlü. Ancak Antep fıstığı üreticilerimiz âdeta can çekişiyor. Antep fıstığında üretim maliyetleri her yıl katlanıyor ancak üretici ürününden hak ettiği parayı alamıyor. Devlet TMO ve Tarım Kredi eliyle alım yapmadığı ve taban fiyat açıklamadığı için fıstık üreticisi tüccarın insafına terk edilmiş durumda. Geçen yıl üreticiden ortalama 230 TL'den toplanan fıstık piyasada 800 TL'ye satıldı, kazanan üretici değil aracılar oldu çünkü devlet taban fiyat açıklamadı, piyasayı denetlemedi ve çiftçiyi korumadı. Dolu ve fırtına nedeniyle rekolte de beklenenin altında gerçekleşecek. Fıstık ithalatı, özellikle de Suriye'den ve İran'dan kaçak getirilen Antep fıstığı yerli üretimi baltalıyor. TMO'yu bu hâle getirenler, Atatürk'ün mirasına karşı ihanet içindedirler.

İktidara çağrımız: Üreticiyi kaderine terk etmeyin, tüccarın insafına bırakmayın, uluslararası tekelleri değil Türk çiftçisini koruyun.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesi ile 6475 sayılı Kanun'a eklenen ek madde 4'e aşağıdaki fıkraların eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"(5) Bu madde kapsamında idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilenlerden, geçiş veya atama öncesinde 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalılığı bulunan veya 5434 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Emekli Sandığı ile ilgisi devam edenler yazılı talepleri hâlinde 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmaya devam eder. Bu kişilerin PTT'de geçen ve geçecek hizmetleri emeklilik aylığı, emekli ikramiyesi ve diğer sosyal güvenlik hakları bakımından önceki statülerine göre değerlendirilir.

(6) Bu madde kapsamında istihdam edilen personelin sözleşmesinin yenilenmemesi veya sona erdirilmesi ancak kanunda açıkça belirtilen objektif, ölçülü ve somut gerekçelerle yapılabilir. İşlemden önce ilgili personele isnat edilen hususlar yazılı olarak bildirilir, savunma hakkı tanınır ve işlem gerekçeli olarak tesis edilir. Personelin aylık ücret ve diğer mali ve sosyal haklarının belirlenmesinde kazanılmış mali hakların korunması, eşit işe eşit ücret ilkesi ve hizmet gerekleri gözetilir."

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Burhanettin Kocamaz	Turhan Çömez
Trabzon	Mersin	Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 281 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 26'ncı maddesi PTT bünyesinde çalışan personelin idari hizmetler dalında sözleşmeli statüye geçiş süreçlerini düzenlemektedir. Değerli milletvekilleri, kamu personel sistemimizdeki statü farklılıkları ve özlük hakları arasında dengesizlikler had safhaya ulaşmıştır. Bu durum, sistemdeki karmaşayı ve personel arasındaki huzursuzlukları gün geçtikçe daha da derinleştirmektedir. PTT çalışanlarına yönelik yapılan bu düzenlemede hem mevcut idari hizmet sözleşmeli personelin iş güvencesi kaygıları hem de 399 sayılı KHK kapsamında görev yapan personelin idari hizmet statüsünde sözleşmeye geçirilmesi aşamasında ortaya çıkan ciddi belirsizlikler hukuk devleti, hukuki güvenlik ve belirlilik ilkeleri açısından çok ağır soru işaretleri yaratmaktadır. Bu maddeler personelin kazanılmış haklarını korumaktan ziyade onları belirsizlikler içerisinde bir statü değişimine zorlayarak çalışanların aidiyet duygusunu ve kurumsal motivasyonunu doğrudan zedelemektedir. Özellikle, teklifte yer alan ve

399 sayılı KHK'ye tabi personelin yalnızca yüzde 50'sine idari hizmet sözleşmesine geçiş hakkı tanıyan sınırlayıcı düzenleme hem hakkaniyetten uzak hem de aynı hukuki statüde bulunan personel arasında eşitlik ilkesini kökten zedelemektedir. İsteyen tüm personelin bu haktan yararlandırılması gerekirken getirilen bu keyfî sınırlandırma kurum içerisinde atıl personel olduğu yönünde iddiaları beraberinde getirmekte ve yetişmiş nitelikli personeli geleceğe dair kaygıya sürüklemektedir. PTT personelinin iş güvencesi sorunu kurum içerisinde çalışma barışını bozan en büyük etkendir. Uygulamada bugüne kadar herhangi bir iş sonlandırması olmamış olsa da bu düzenlemeyle çalışanlar işsiz kalma baskısı altında çalışmak zorunda kalacaktır.

Hukuki belirsizlikleri gidermek ve çalışanların yıllar içerisinde elde ettikleri kazanılmış haklarını korumak amacıyla İYİ Parti olarak Komisyon görüşmeleri sırasında sunduğumuz önergelerle çok temel ve insani güvencelerin sağlanmasını talep etmiştik ancak kabul görmemişti.

İlk olarak, idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilenlerden geçiş öncesinde 5510 sayılı Kanun'un 4/1 (c) alt bendi kapsamında sigortalılığı bulunan personelin yazılı talepleri olması şartıyla bu statülerinin korunması ve emeklilik haklarının önceki statülerine göre değerlendirilmesi bir yasal zorunluluktur.

Çalışanların kendi rızası dışında 4/1 (a) statüsüne geçirilmeleri hukuki güvenlik ilkesinin açık ve telafisi oldukça zor bir durumdur. Ayrıca, bu durum idari hizmet sözleşmeli personeller için sözleşmenin sona erdirilmesinin ancak objektif, somut ve ölçülebilir gerekçelere bağlanması, personelin savunma hakkının tam ve eksiksiz tanınması, tüm mali haklarının bu süreçte korunması evrensel hukuk ilkelerinin bir gereğidir.

Son olarak, idari hizmet sözleşmesine geçmeyen veya geçiş hakkı kısıtlanan personelin başka kamu kurumlarına naklinde mali haklarının, ünvanlarının, görev derecelerinin ve emekliliğe esas tüm özlük haklarının hiçbir kayba uğramadan korunması gerekir. Yüzde 50 sınırlandırmasının kaldırılarak talep eden tüm personele geçiş hakkı tanınması ve isteyen personelin PTT Sağlık Yardım Sandığı üyeliğini kendi imkânlarıyla sürdürebilmesine imkân sağlanması, personelin mevcut sosyal güvencesini korumak için ileriye dönük iyi bir adım olacaktır.

PTT'de atılan her adım, personel sistemimizin genel yapısını daha da karmaşık hâle getirmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - İnsanları iş güvencesi korkusuyla çalıştırmak veya rızaları dışında statü değiştirmeye zorlamak yerine kazanılmış hakların korunduğu, emeğin güvence altına alındığı ve hukuki belirliliğin esas alındığı bir personel rejimi inşa etmek şarttır diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesinde yer alan "Yönetim Kurulu kararı ile" ifadesinin "Bakanlıkça" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen — Mersin
Mehmet Atmaca — Bursa
Elif Esen — İstanbul
Necmettin Çalışkan — Hatay
Selçuk Özdağ — Muğla

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; 23 Temmuz tarihi Türkiye için önemli bir tarih. Ülkemizde bütün illerin kurtuluş günleri vardır ama Hatay'ın ana vatana iltihak günleri vardır. 23 Temmuz, Hatay'ın kendi öz iradesiyle devlet vasfını bir kenara bırakıp Türkiye Cumhuriyeti'nin bir parçası olmayı kabul ettiği gündür. 23 Temmuz ülkemize, milletimize hayırlı olsun.

Değerli milletvekilleri, yasa görüşüyoruz, mağduriyetler baştan sona belli, hiçbir derde deva olmayan yasa. Ben burada iktidarı samimiyete davet ediyorum yani burada gündemi tamamlamak üzere "el kaldır, el indir"le bir yere varacak değiliz. Bakın, şu yasanın içerisinde pek çok mağduriyet oluşturuluyor ama hepsini geçtim, pek çoğunuz cuma namazına geldiniz, bugün cuma namazında hutbenin konusu Ayasofya'nın açıldığına dair hutbeydi. İnsaf edin, Allah'tan korkar insan; kaşımak için, insanları dinden nefret ettirmek için elinizden gelen her şeyi yapıyorsunuz. Dünyada bir caminin açılış gününe dair bir hutbenin irad olduğu asla vaki değildir ama bugün ülkemiz buna şahit oldu. Doğru bir şeydi; Ayasofya'nın açılması doğru ama bunun sakız gibi çiğnenmesi, milletin gözüne sokulması doğru değil. Birçok insan bugün cuma... Ne yazık ki geçiyorum.

Değerli milletvekilleri, PTT'yle ilgili yasayı gördük; bugün PTT çalışanlarının ruhuna Fatiha okuma günü, bugün müktesep hakkın gasbedildiği gün. Bugün kamu görevi bitti, özel sektör hâline getirildi, iş güvencesi sıfırlandı ve kamuda PTT görevlisi olarak çalışan insanlara deniyor ki: "Ya dayatmayla şunu imzalarsın ya da maaşın düşer, başka kuruma gidersin." Başka kuruma gitmek istese gitme imkânı yok, aynı kurumda kalacak olsa, imza atmazsa yani "Bugüne kadarki müktesep hak olan kamu memurluğumu, 657'ye tabi çalışan vasfımı yitirdim. Bundan sonra özel sektörün sözleşmeli personeli olarak çalışacağım, Yönetim Kurulunun iki dudağı arasında bir hayat süreceğim." diyecek. Bu, kabul edilemez. Geçmişten bugüne gelen çok sayıda bir personel de zaten yok.

Bunun dışında PTT'de bir başka mağduriyet, özel güvenlik görevlileri. Bize ulaştığına göre 2.500 personel 2017 yılında çıkarılan taşeronların kadroya geçirilmesinden yararlanamadı, hâlen arasatta duruyorlar. Evet, PTT'yle ilgili düzenleme yapıyorsanız PTT'de canla başla çalışan özel güvenlik görevlilerini kadroya alın. Bu PTT'yle ilgili yapılan iş orada çalışan insanlara kapıyı göstermekten başka bir şey değil ve bugünden itibaren de bunun benzerini pek çok yerde de zaten yaşadık.

Bakın, kademeli emeklilikle ilgili ciddi bir mağduriyet var. Bir gün on yedi yıla mal olmaz; bunu yazan kişinin aklıyla zoru olması lazım. Bir günü on yedi yıla bedel yaparsanız insanlar isyan eder; bunu düzeltmek için bir fırsat.

Bunun dışında, staj ve çırak mağdurları. Hepiniz biliyorsunuz ki yıllardan beri bas bas bağırıyorlar, hak arayışı içerisindeler. Kimler bunlar biliyor musunuz? Teknik lisede öğrenci, herhangi bir kamu kuruluşuna gitmiş ya da özel sektörde staj yapıyorum demiş, devlet de bu şahsa, o gence sigorta numarası vermiş, "Evet, sen sigortalısın." demiş. Ölüm riski olan işlerde çalışmış, aradan zaman geçmiş, başka işe girdiğinde devlet kendisine demiş ki: "Bizim sana verdiğimiz o numara, numara bir numaraydı, sahte bir numaraydı." Arkadaşlar, devlet aldatmaz, devlet böyle bir kötülüğe alet edilemez. Onun için, bu staj ve çırak mağdurlarının bu mağduriyeti acilen giderilmeli.

Bununla beraber, aynı kurumun bir parçası olduğu için söylüyorum, EYT, esnafla ilgili dendi ki: "Biz size emeklilik için hak tanıyacağız." Ne yaptı esnaf? Dükkânını kapattı, birine devretti, iş yeri elinden çıktı, onu götürdü, primini yatırdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Kimi evini sattı, kredi çekti; bu insanlar tepetaklak yarı yolda bırakıldı. Onun için, burada gerçek anlamda iş yapmak istiyorsanız, öyle gelişigüzel değil, gerçek anlamda sorunları çözen iş yapın.

Evet, bu Meclis bu hafta muhtemelen kapanacak. Biz birkaç ay sonra tekrar emeklilerin maaşını 23.552 liradan 25 bin liraya çıkarılması için muhtemelen görüşeceğiz çünkü buradaki gelen her şey pansuman tedbir, her şey günü kurtarmaya yönelik ama yarının hiçbir şekilde düşünüldüğü yok.

Bakın, son olarak, siber güvenlikle ilgili bütün yetkiler Siber Güvenlik Başkanlığına verildi; dinleme, fişleme, yasaklama, el koyma ,her türlü baskı var ama şunu ekleyebilirdiniz: "Kamu kurumlarında millî yazılım kullanma zorunluluğu vardır." Bu yok. İşte, İsrailli şirketler geliyor, kamu kurumlarının yazılımını yapıyor; bu, gündemde olmuyor. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci madde üzerinde 2 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Orhan Sarıbal	Semra Dinçer	Nermin Yıldırım Kara
Bursa	Ankara	Hatay
İnan Akgün Alp	Serkan Sarı	Ali Karaoba
Kars	Balıkesir	Uşak
	Kadim Durmaz	
	Tokat	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Efendim, katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum, o güzel alkışlarınız için de teşekkür ediyorum.

Posta Hizmetleri Kanunu'yla ilgili bir madde hakkında söz almış bulunuyorum. Bu torba yasada PTT çalışanlarının özlük haklarıyla ilgili bir düzenleme yapılıyor. Bu düzenleme ne yazık ki çalışanların hakkını gasp düzenlemesidir; bunu baştan belirtmek isterim ve içeriğini de ayrıntılı bir şekilde açıklayacağım.

Posta Kurumu 1840 yılında, bundan yüz seksen altı yıl önce kurulmuş, cumhuriyetten de daha eski köklere sahip bir kurum. Göreve geldiğiniz gibi bütün kamu kurumlarını, teşekküllerini bir bir yok ettiniz, şimdi PTT'ye göz diktiniz. Yazıktır, günahtır! O günden bugüne bu kadar eski kaç tane kurum var bu ülkede? Bunun değerlerini, birikimini, kültürünü korumak, sahip çıkmak yerine ne yazık ki buranın kaynağını heba ediyorsunuz; rantından kendi kadrolarınıza imkân yaratabilmek için, kadrolaşmak için düzenlemeler yapıyorsunuz.

2018 yılında Türkiye Varlık Fonuna devrettiniz kurumu. Varlık Fonuna devrettiniz, iyi mi oldu? Tabii ki olmadı. AKP icraatlarının hepsinde olduğu gibi, yaptığınız bu düzenlemeyle 2025 yılında, sadece geçen sene 4,5 milyar TL zarar ettirdiniz. O yetmedi, 2018'den bugüne kadar 13,5 milyar lira ki bugünkü değerle bugünkü kura çevirdiğimizde katbekat fazlasına gelen milyarlarca liralık parayı bu kurumda yönetimsizliğiniz, beceriksizliğiniz, kadro atamalarınız, liyakatsiz atamalarınız, AKP'nin arkabahçesine çevirmeye çalıştığınız bu kurumu zarar eden bir kurum hâline getirdiniz; üzücüdür, acıdır.

Şimdi, ne yapmak istiyorsunuz, biliyor musunuz? Buradaki personeli tasfiye edeceksiniz; personelin yüzde 50'sini başka kurumlara aktarıyorsunuz, kalan yüzde 50'sini de emekli etmek için hazırlanıyorsunuz. Emeklilik haklarını, özlük haklarını vermeden onları emekli edebilmek için idari sözleşmeli personel olmaya zorlayacaksınız. Bunlar kimler? İdari ceza almayanlar, yaşı ilerlemiş olanlar, emekliliği yaklaşmış olanlar. Niçin yapıyorsunuz bunu, kurumun menfaati için mi? Hayır, kurumu özelleştireceksiniz, özelleştireceğiniz şirkete zarar ve yük bırakmamak için. "Onun da zararını ben alayım, onun da yükünü ben alayım; aman, özelleştirdiğimiz yandaşımız bu özelleştirmeden zarar etmesin. Bütün yükü yine milletimiz, halkımız, onların vergileriyle elde edilmiş kaynaklardan ödeyelim." derdindesiniz. Ha, bu yetmiyor, bir de bu idari personel sözleşmesiyle personelin geleceğini, ücretlerini, sosyal haklarını, terfilerini, sözleşmelerinin devam edip etmeyeceğini Yönetim Kuruluna, 7 kişilik Yönetim Kurulunun iki dudağının arasına bırakıyorsunuz. Böyle kanun çıkar mı arkadaşlar? "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." diyoruz burada ama milletin lehine olmayan ne varsa AKP'nin elinde, bu Meclisin kürsüsünde.

Ben, bu süreçle ilgili açık bir şekilde ifade ediyorum: Yazıktır, şu emekçinin bari hakkını kısmayın. Zaten verdiğiniz maaş belli, bundan sonra da ne vereceğiniz meçhul çünkü koyulan sınır... Üst sınır koyulmuş, Cumhurbaşkanının onayına tabi, alt sınırla ilgili bir sınırlama yok. İdari personel sözleşmesiyle beraber personel keyfî bir maaş uygulamasına razı olacak. Niye? Özelleştirdiğiniz şirket istediği rakamlarla burada bu personeli çalıştırabilsin diye; yazıktır! Vadettiniz, "Sözleşmeli personeli bitiriyoruz, herkesi güvence sahibi yapacağız. Bu ülkede güvencesiz kimse kamuda kalmayacak." dediniz. Yalan, bildiğiniz düpedüz yalan. O günden bugüne bu vaatlerinizi tutmadınız. 446.400 sözleşmeli personel hâlâ kamu kurum teşekküllerinde çalışıyor ama ne yazık ki sözünü tutmayanların genelde yüzü kızarır ama baktım da yüzü kızaran kimseyi de görmüyorum.

Kadroya tabi olan bu sözleşmeli statüde çalışan kurumları sayayım: Sağlık Bakanlığında var, Millî Eğitim Bakanlığında var, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında var, Tarım ve Orman Bakanlığında var, belediyelerde, il özel idarelerinde, hatta bir şey söyleyeceğim, tam bu konuşmayı yaptığımız Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında çalışan personel de yine aynı şekilde, milletvekili danışmanlarımız da aynı şekilde. Özlük haklarını vermiyorsunuz, yanımızda çalıştırdığımız personelin bugün işten ayrılsa ne kıdem tazminatı var ne işsizlik ödeneği var. Böyle güvencesiz bir şekilde çalışmayı bu Meclis kendi personeline bile hak görmüş durumda ama elinizi vicdanınıza koyun desem vicdanınızın yerini bulabileceğinizi düşünmüyorum, olup olmadığını da bilmiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SERKAN SARI (Devamla) - Bugün bu süreçte sadece bu kurumlar mıydı ki sizin tahrip ettiğiniz? Evet, sadece bunlarda değil AKP'nin yıkımı. Geldiğinizden beri yıktığınız kurumları sayalım; TEKEL, geldiğiniz gibi özelleştirdiniz, oradan oraya, elden ele elden ele hem personelini rezil ettiniz hem kurumu rezil ettiniz hem de devletin, milletin kaynağını heba ettiniz.

TÜRKŞEKER fabrikasında farklı bir durum yok; fabrikaların büyük bir çoğunluğunu özelleştirdiniz, kalanını da niteliksizleştirerek üretim kabiliyetini düşürdünüz. Kamunun yüzde 74 olan üretim potansiyeli bugün bakımsızlık, yeterince yatırım yapılmaması, planlamanın doğru olmaması, beceriksiz kadrolarınızın iş yapamamasından dolayı yüzde 34'lere kadar düşmüş durumda.

Toprak Mahsulleri Ofisi deseniz aynı durumda; "çiftçinin dostu" dediğimiz Toprak Mahsulleri Ofisi ne yazık ki yeterli kota açıklayamıyor, yeterli kaynak ayırmıyor, verdiği taban fiyatı geç açıklayıp çiftçiyi korumaktan aciz bir duruma geliyor. TİGEM'de durum aynı, Et ve Süt Kurumunda, TÜRK TELEKOM'da, köy hizmetlerinde, SEKA'da...

Bütün kurumları bir bir yok ettiniz. Yazıktır, günahtır! (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Serkan Bey, tebrikler.

SERKAN SARI (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Balıkesir dayanışması...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Evet efendim, teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesi ile 6475 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 13'ün (1)'inci ve (3)'üncü fıkralarından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkraların eklenmesini; (2)'nci, (3)'üncü ve (4)'üncü fıkralarının ise aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 6475 sayılı Kanunun geçici 6'ncı maddesi kapsamında idari hizmet sözleşmeli personel statüsüne geçirilen ve 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılığı devam edenlerin sigortalılık statüleri ile buna bağlı emeklilik aylığı, emekli ikramiyesi ve diğer sosyal güvenlik hakları korunur. Bu kişiler, yazılı talepleri olmadıkça 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında geçirilemez."

"4) Üçüncü fıkra kapsamında nakledilen personel ile bakmakla yükümlüğü olduğu aile fertleri, PTT Sağlık Yardım Sandığı ile üyelik veya yardım ilişkisini, Sandık statüsünde belirlenen aidat ve diğer mali yükümlülükleri kendileri tarafından karşılanmak kaydıyla isteğe bağlı olarak sürdürme hakkına sahiptir. Bu kişilerin nakil öncesindeki Sandık üyeliği veya yardım ilişkisi yalnızca nakil nedeniyle sona erdirilemez."

"(2) PTT'de 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin eki (I) ve (II) sayılı cetvellerine tabi olarak çalışan personel, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren yirmi gün içinde bu Kanunun ek 4. maddesi kapsamında istihdam edilmek üzere yazılı olarak PTT'ye talepte bulunabilir. Talep tarihinden itibaren otuz gün içinde talepte bulunan personel ile idari hizmet sözleşmesi imzalanır. Bu kişiler hakkında bu Kanunun geçici 6. maddesinin ikinci fıkrası hükümleri ile 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanunun 22. maddesinin beşinci fıkrası kıyasen uygulanır."

(3) İkinci fıkra kapsamında başvuruda bulunmayan veya süresi içinde idari hizmet sözleşmesini imzalamayan personel, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilmek üzere nakli yapacak ilgili kuruma bildirilir. Nakil teklifleri, bildirimi izleyen doksan gün içinde; personelin öğrenim durumu, mesleği, görev unvanı, hizmet süresi, kazanılmış hak aylık derecesi, yürüttüğü görev, il tercihleri ve kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet ihtiyacı birlikte dikkate alınarak yapılır.

(4) Nakledilen personelin görev unvanı, kazanılmış hak aylık derecesi, emekliliğe esas hakları, mali ve sosyal hakları korunur. Nakil tarihinde PTT Anonim Şirketinde almakta olduğu mali haklar toplamının, nakledildiği kurumda aynı nitelikteki mali haklar toplamından fazla olması hâlinde aradaki fark, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark tazminatı olarak ödenir. Fark tazminatı, nakledildiği kurumda genel nitelikte yapılan mali artışlar nedeniyle azaltılamaz; ancak personelin görevde yükselme, unvan değişikliği veya kişiye özgü kariyer ilerlemesi nedeniyle elde ettiği ilave mali haklar fark hesabında dikkate alınabilir. Nakil işlemi nedeniyle personelin emeklilik aylığı, emekli ikramiyesi, sosyal güvenlik statüsü ve diğer emekliliğe esas haklarında azalmaya yol açacak şekilde işlem tesis edilemez. Nakledilecek personel için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması hâlinde, atama işleminin yapılabilmesi için gerekli kadro veya pozisyon, atama onayı ile şahsa bağlı olarak ihdas edilmiş sayılır. Bu kadro veya pozisyon herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. 6475 sayılı Kanunun Geçici 6'ncı maddesi kapsamında idari hizmet sözleşmesine geçmiş ve halen 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının c bendi kapsamında bulunan personel için de talep etmeleri halinde diğer kamu kurumlarına aynı şartlarla nakil hakkı tanınır."

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Burhanettin Kocamaz	Turhan Çömez
Trabzon	Mersin	Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin, PTT bünyesindeki personelin idari hizmet sözleşmeli statüye geçirilmesini düzenlediği iddia edilen ama düzenden ziyade kaos getiren, iş barışını bozan, aidiyeti zayıflatan, zaten var olan eşitsizliği -aynı işi yapan personel 3 ayrı statüye dağıtılmış olabilir mi, aralarındaki maaş farkı yüzde 100 oranında olabilir mi- gidermek iddiasıyla daha da derinleştiren ve aslen güvence altına alabildiği tek şey iş güvencesizliği olan 26 ve 27'nci maddeleri üzerine bazı önergeler verdik Komisyonda, çalışanların çok temel ve insani zorunluluklarını hiç değilse karşılayabiliriz umuduyla ama bir umursamazlık duvarına çarptı. Oysa idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilen personelden geçiş öncesinde kanunun ilgili bendi kapsamında sigortalılığı bulunanların yazılı talepleri olması şartıyla bu statülerinin korunması ve emeklilik haklarının önceki statülerine göre değerlendirilmesi bir yasal zorunluluktur. Onca çalışanı nasıl rızaları hilafına başka bir statüye geçirebilirsiniz? Bu, hukuk devleti niteliği sakatlanmamış her ülkede açık bir hak ihlalidir, hukuki güvenlik ilkesinin ihlalidir.

İkinci olarak, gerekçe göstermeden nasıl sözleşme sonlandırılabilir; Ali kıran, baş kesen rejiminde miyiz biz? İdari hizmet sözleşmeli personel için sözleşmenin sona erdirilmesinin objektif, somut ve ölçülebilir gerekçelere bağlanması gerekir, personele tam ve eksiksiz savunma hakkı tanınması gerekir ve bu süreçte bütün mali haklarının da korunması gerekir. Bunlar, Komisyonda sınırlı sürede sizlere dert anlatmaya çalışan haberleşme sendikalarının hususi istekleri değil, evrensel hukuk ilkelerinin gereğidir.

Son olarak, yüzde 50 sınırlandırılmasının kaldırılarak talep eden tüm personele geçiş hakkı tanınması ve isteyen personelin PTT Sağlık Yardım Sandığı üyeliğini kendi imkânlarıyla sürdürebilmesinin önünün de açılması gerekir ama olmayacağı ortada maalesef.

İdari hizmet sözleşmesine geçmeyen veya geçiş hakkı kısıtlanan personelin de başka kamu kurumlarına naklinde yine bütün mali haklarının, ünvanlarının, görev derecelerinin ve emekliliğe esas tüm özlük haklarının hiçbir kayba uğramadan korunması gerekir. Velhasıl kamu personel rejimi hukuki belirliliği esas almak mecburiyetindedir, kazanılmış hakları korumakla mükelleftir, güvenceler üzerinde Demokles kılıcı sallandırmak değil, emeği güvence altına almakla mükelleftir ve bunları esas alan bir standart tesis edilmelidir. Palyatif torba düzenlemeleri çözüm değildir.

Değerli milletvekilleri, bugün 24 Temmuz, “Basın Bayramı” diyor kimileri; hep söylüyorum, yasevinde bayram olmaz. Mezunları arasında işsizlik oranı yüzde 20’lere dayanmış, iş güvencesi yok, sendikası yok, mesai mefhumu yok. Teröristleri dağdan indirmeye hazırlananlar için katiller değil, hainler değil, caniler değil, gazeteciler olmuş terörist. Bebeklerin körpe bedenlerini paramparça edenler değil, gazilerimizi kolundan bacağından eden, Mehmetleri şehit eden patlayıcılar, tarayıcılar değil, haber olmuş artık silah. Neyin bayramını kutlayacak gazeteci? “Sansürün kaldırılmasının yıl dönümü.” diyor kimileri de; kaldırıldı mı peki? Sansür yasası var bu ülkenin. Sansür yasası olan ülkede sansürün kalkmış olma imkân ve ihtimali var mıdır? Bizatihi Anayasa Mahkemesinin “Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetine müdahaledir.” dediği Dezenformasyonla Mücadele Merkezi belirliyor halkın neyi bilip neyi bilemeyeceğini? Anayasal olmayan bir kuruluş eliyle anayasal haklarımız çiğneniyor, haber alma hakkımız engelleniyor. Bundan âlâ sansür olur mu?

Siyasi tarihin en büyük operasyonlarından biri yapıldı İstanbul Büyükşehir Belediyesine. İçişleri Bakanlığından önce, Adalet Bakanlığından önce Kültür Bakanlığına bağlı RTÜK açıklama yaptı gece 01.00’de: “Soruşturmalar tamamen hukuk çerçevesindedir, bunun hilafına yayın yapan en üst sınırdan cezalandırılacaktır.” diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Senin işin yayıncı kuruluşlarla; hâkim misin, savcı mısın? Nereden biliyorsun hukuki mi değil mi? Hüküm vermek senin işin mi? “George Orwell bile RTÜK gibi bir şeyi hayal edemezdi.” dedi Avrupa Parlamentosu, bir de böyle hakaretamiz bir etiket yedik; bundan âlâ sansür kurumu mu olur? Bugün, basının bayramı da değildir, sansürden kurtuluşunu da ifade etmez. Bugün, basın için mücadele günüdür ve o mücadele istibdadı yenene kadar sürecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28’inci madde üzerinde 2 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 28'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Mehmet Atmaca	Elif Esen
Mersin	Bursa	İstanbul
Necmettin Çalışkan	Selçuk Özdağ	Mustafa Kaya
Hatay	Muğla	İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 28'inci madde üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, sizleri saygıyla selamlıyorum.

28'inci madde, Siber Güvenlik Başkanlığıyla ilgili madde. Bu maddede 3 tane temel sorun görüyoruz. Mesela, bu temel sorunlardan birincisi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Telekomünikasyon Kurumunun Siber Güvenlik Başkanlığına bağlanması, tek elde toplanmasıyla alakalı belirsizlikler var. Mesela, bu belirsizlikler, elektronik haberleşme altyapısı, veri merkezleri, kritik bilgi sistemleri gibi aslında şu an hayatımızın tamamını kapsayan alanlardaki kurumların çalışmalarının üç ay gibi kısa bir sürede Siber Güvenlik Başkanlığına devredilme girişimi; bunun nasıl olacağı, yol haritasının nasıl gerçekleşeceğine dair herhangi bir açıklama, herhangi bir belirti burada yok; öncelikle birinci gördüğümüz sıkıntı bu.

İkincisi, kamu personel rejimiyle alakalı, Siber Güvenlik Başkanlığında sıkıntı var. Burada Başkanlığın uygun görmesi şartına bağlı olarak oldukça geniş bir takdir yetkisi tanınıyor ve burada Başkanlığın uygun görmesinde herhangi bir kriter yok, herhangi bir belirti yok. Dolayısıyla, subjektif değerlendirmeler üzerinden Siber Güvenlik Başkanına verilen bu yetkinin yarın kimin elinde nasıl kullanılacağına dair herhangi bir net bilgi olmadığını buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, üçüncü olarak hâkim ve savcıların Başkanlık emrinde görevlendirilmesiyle ilgili sıkıntı var. Şimdi, tamam, Siber Güvenlik Başkanlığı kendince yaptığı herhangi bir işlemle ilgili hâkim ve savcılardan destek isteyebilir ama yine burada, bu maddede diyor ki: "Hâkim ve savcıların terfilerinde -başarıyı- ayrıcalıklı bir terfi modeli uygulanacak." diyor. Yani şimdi Siber Güvenlik Başkanlığı kendince bir hâkim ve savcıyı görevlendirdi ve o hâkim ve savcının ne kadar liyakat sahibi olduğu veya ne kadar bu işe ehil olduğu, bunların tamamı belirsiz ve sadece Başkanın takdir yetkisinde, hâkim ve savcı burada görevlendirildiği için, ona ayrıcalıklı bir terfi hakkı veriliyor. Bu da bu maddenin üçüncü kritik, üçüncü sorunlu ayağıdır.

Değerli arkadaşlar, tabii "millî güvenlik" denildiğinde sadece kara sınırlarımızın korunması, deniz sınırlarımızın korunması veya hava sınırlarımızın korunması konusunu tamamen aştık. Konvansiyonel anlamda artık "güvenlik" dediğinizde siber güvenlik ana unsurlardan bir madde hâline geldi. Siber güvenlik olmadan ülkemizin bu saydığım alanlarını da korumanız mümkün değil. Hayatımızın her bir alanında şu anda tamamen dijitalleşme hâkim ve dijitalleşme üzerinden içimize nasıl sızmalar olabileceğini görüyoruz. Son yapılan NATO zirvesinde de buluta yapılan atfı gördünüz. Hatta NATO, siber uzayı kara, deniz ve havayla eş düzeyde, dikkat buyurun, eş düzeyde resmî bir harekât alanı olarak

kabul etti. Dolayısıyla, siber güvenlik çok önemli ama bu maddelerdeki belirsizlik, bu verilen önemle örtüşmüyor; özellikle bunu ifade etmek istiyorum. Ayrıca e-devletten bankacılığa, enerji şebekelerinden sağlık sistemlerine kadar birçok alanda dijitalleşme var.

Değerli arkadaşlar, burada detay vermeyeceğim, detayları âcizane biliyorum. Yani herhangi bir belediyenin, herhangi bir devlet kurumunun yazılım aldığı şirketin adı "Türk" olabilir yani bu şirket Türk şirketi olduğu için onun getirdiği, sattığı, devlet kurumuna verdiği yazılım Türk firma tarafından kaleme alınmış veya yazılmış bir yazılım olarak da algılanabilir ama öyle değil. Özellikle buna dikkat edilmesi gerekir. Bu şirketlerin bazıları iyi niyetle -ki çoğunluğu öyle- daha iyi bir sistemi sunmak adına yurt dışından kimlerle bağlantılı olduğu belli olan veya olmayan o şirketlerin yazılımlarını bizim sistemlerimize entegre ediyorlar. Bu çok büyük bir güvenlik açığını beraberinde getiriyor. Çok basit bir şey söyleyebilirsiniz, "Su sayacı okuyor." diyebilirsiniz. Su sayacı okuyor ama o su sayacı üzerinden, abone bilgileri üzerinden hangi verilere ulaştığını da sizler gayet net olarak biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin insan kaynağı noktasında bir adım atması lazım. İnsan kaynağı, bizim şu anda en kritik nitelikli eleman açığımızın olduğu alan siber güvenliktedir. İkincisi, yerli ve millî teknolojileri biraz önce endişesini duyduğum alandan dolayı ifade ediyorum

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Yerli ve millî teknolojilerin, ASELSAN, HAVELSAN, TÜBİTAK gibi kurumların üretimlerine özel destek muhakkak verilmeli ve bizim burada özellikle siber güvenlik alanındaki bütün yazılımlarımız bu kurumlarımız tarafından hayata geçirilmeli.

Üçüncüsü, KOBİ'lerimiz, aslında yumuşak karnımız. KOBİ'lerimiz üzerinden maalesef sızmalar daha açık olabilir. KOBİ'lerimiz güvensiz şekilde şu anda işlemlerini yürütüyorlar. Onların girdiği küçük bir alan çok daha büyük verilerin başkalarının eline geçmesini temin edebilir.

Dördüncüsü, toplumsal farkındalık ve uluslararası iş birliği yapmamız gerekir. Bir terimden bahsetmek istiyorum; siber hijyen eğitimi erken yaşlardan itibaren müfredata girmeli. Düzenli, ulusal siber tatbikatların yapılması gerekmektedir diyorum.

Bu siber noktasındaki gayretleri desteklediğimizi ama bu maddelerdeki olumsuzlukların da mutlaka ortadan kaldırılması gerektiğini ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 28'inci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Turhan Çömez	Burhanettin Kocamaz	Yavuz Aydın
Balıkesir	Mersin	Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Resmî Gazete'de bugün yine bir belge yayınlandı; tam 115 tane maden ruhsatı veriyoruz. 115 maden ruhsatı; bu, sadece bir sayıdan, bir rakamdan ibaret değil, korkunç bir doğa katliamından ibaret aynı zamanda. AK PARTİ iktidara geldiğinden bugüne yaklaşık 15 bin maden ruhsatı verildi. Cumhuriyet tarihinde 1.500 kadar ama AK PARTİ iktidarı döneminde 15 bin maden ruhsatı verildi ve bunların 10.500'ünde ihale dahi yapılmadı; çağırıldı "Gelin, size şurayı veriyoruz; gelin, size bu alanı veriyoruz." Türkiye'nin neredeyse ruhsatlandırılmamış hiçbir yeri kalmadı.

Şimdi, özellikle kendi bölgemden, Balıkesir'den bahsedeceğim, felaketin boyutunu anlamak açısından birkaç örnek vereceğim size. Bunlardan bir tanesi Madra Dağı, İvrindi'nin Madra Dağı altın madeni olarak verildi. Daha önceden 835 hektardı; biraz daha altın buldular, "Hadi, biraz daha zenginleyelim." dediler, "Hadi yeniden bir ÇED raporu alalım." dediler, bunu 1.287 hektara çıkarttılar ve yaklaşık 70 bin ağaç kesilecek, İvrindi'de 70 bin civarında ağaç kesilecek. Şimdi, bakın, yanı sıra göstereceğim size, bu maden talanının, orman tahribatının, doğa tahribatının Balıkesir'e ve tabiatıyla bize bıraktığı miras bu; biraz sonra bunların kimin cebine nasıl para boca ettiğinden de bahsedeceğim. Geçtiğimiz günlerde sevgili kardeşim bahsetti, Serkan Bey, tekraren söyleyeceğim: Havran Demirtepe Altın Madeni, 187.554 ağaç kesilecek, yine birileri zengin olacak, yine bizim Balıkesir'in gençlerine zehirlenmiş doğa, tahrip olmuş ormanlar, maalesef kesilmiş ağaçlar kalacak.

Başka vahim bir şeyi paylaşacağım sizinle, Bigadiç; Bigadiç'te 95 bin hektarlık bir maden sahası geçtiğimiz günlerde 186 bin hektara çıkarıldı. Yine aynı hikâye, yine aynı yeni ÇED raporları, yeni büyütmeler vesaireler. Ha, bu arada başka bir şey öğrendim, harıl harıl şu anda tankerler o güzelim doğaya, o güzelim ormanlara siyanür taşıyorlar biliyor musunuz? Siyanür taşıyorlar. Yerli firmaya vermişsiniz bunu, firmanın adından bahsetmeyeceğim, hepinizin çok iyi bildiği bir firma ve bu firma ne yapmış biliyor musunuz? Götürmüş bunu, İngiliz şirketine satmış. Benim Balıkesir'imin dağları, ormanları talan edilecek, oyulacak, eşilecek, zehirlenecek ve Balıkesir'in gençlerinin, onların geçim kaynağı yok edilecek. Önce etrafınızdaki çeteleri zengin edeceksiniz; yetmeyecek, arkadan da bu çeteler götürüp İngiliz firmalarına buraları peşkeş çekecek. Firmayı buldum, Londra'da.

Buradan açık yüreklilikle söylüyorum: Artık bu doğa katliamına bir son verin, baktığınız her yerde rant ve talan görme anlayışından vazgeçin. Balya'daki altın ve gümüş madeni, yine on binlerce ağaç kesildi, altında -biliyorsunuz Serkan Bey- fay hattı var; ne zaman, ne olacağı belli değil. İşte, benim Balıkesir'imin dağları, Kaz Dağları bunlar; bu resimlerin bir kısmını da ben çektim. Etmeyin, eylemeyin, bu doğayı katletmeyin; birilerinin cebine para boca etmek adına, rant devşirmek adına, birilerini zengin etmek adına güzelim doğayı talan etmeyin. Elbette bu ülkede madencilik yapılsın, elbette bu ülke zenginleşsin, elbette istihdam sağlansın ama bunu sadece rant anlayışıyla, birilerini zengin etmek adına yapmayın diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim ben de.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu madde üzerinde 1 önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Turhan Çömez	Yavuz Aydın	Burhanettin Kocamaz
Balıkesir	Trabzon	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidara geldiğinde bu ülkede 6 tane eczacılık fakültesi vardı, bugün tam 64 tane eczacılık fakültesi var, biliyorsunuz ve bugün AK PARTİ "Gördünüz mü bak, ne kadar çok eczacılık fakültesi açtık." diye gurur duyuyor; binalarla, yapılan yatırımlarla gurur duyuyor. Peki, ne kadar rantabl, ne kadar netice veriyor? Şimdi, biraz sonra anlatacağım size.

Tam 20 bin eczacı işsiz bu ülkede. Peki, bu kadar eczacılık fakültesi açtınız, bu kadar yatırım yaptınız, bunun neticesinde ne elde ettiniz? Ürettiğiniz bir ilaç var mı, keşfettiğiniz bir ilaç var mı? İlaç ithalatında herhangi bir kısıntıya gittiniz mi? Hayır. Bakın, Türkiye'nin yıllık ilaç tüketimi 350 milyar lira civarında -ki elimizdeki rakamlar bunlar, Sağlık Bakanlığı teyit etsin- bunun yüzde 40'ı direkt ithal ediliyor, yüzde 60'ı Türkiye'de üretiliyor ama Türkiye'de sadece ambalajı yapılıyor, paketleniyor, ham maddesinin neredeyse yüzde 95'i yine yurt dışından geliyor. Tabiatıyla bu kadar yatırım yapmışsınız, bu kadar maliyetli işler yapmışsınız, orada yetiştirdiğiniz eczacılar işsiz ve bu ülke hâlâ ilaç ithal ediyor ve ne yazık ki Türkiye'nin sermayesi oluk oluk dışarıya boca ediliyor.

Peki, siz, bu kadar yatırımın karşılığında Türk milletine ihtiyaç duyduğu akıllı ilaçları verebiliyor musunuz? Hayır. Onların raporlarını çıkardım. Bakın, Avrupa Birliği genelinde yaklaşık 173 akıllı ilaç kullanılıyor. Peki, Türkiye'de ne kadar? 6 tane. Türk milletinin neyi eksik Allah aşkına? Türk milletine sizin saygınız yok mu? Bu millet doğru düzgün tedavi olmayı, akıllı ilaç kullanmayı hak etmiyor mu? Hak etmiyor, anlaşılan o. Acaba durum nasıl diye istatistiklere baktım, 2019-2020 yılından itibaren Türkiye'deki akıllı ilaç kullanım oranında çok ciddi bir azalma var. Niye biliyor musunuz? Çünkü pahalı, çünkü siz üretmiyorsunuz, dışarıdan geliyor ve bunu Türk milletine layık görmüyorsunuz ama kendi yakınlarınız, yandaşlarınız zengin oldukları için bunları gayet güzel dışarıdan getirip kullanıyorlar.

Bir başka vahim durum daha var. Uzmanlık alanım olduğu için, çok da teknik bir konu olduğu için uygun cümlelerle ifade edeceğim. Ameliyatlarda kullanılan cihazlar var. Müteaddit defalar soru önergesi verdim, dedim ki: Kullanılan cihazlar eskiden modern ülkelerden, medeni ülkelerden geliyordu; niye şimdi Hindistan'dan, Çin'den ithal edilen adi ve beş para etmez cihazları kullanıyorsunuz? Cevap verilmedi. Ben size söyleyeyim: Para kalmadığı için. Hastane müteahhitlerine para vermek için bunlara para bulamıyorsunuz. Israrla ve iddiayla söylüyorum -hastanelere beraber gidip yerinde denetlemeye de varım, yerinde ziyaret edip doktorlarla konuşmaya da varım- eskiden kaliteli malzemeler kullanılıyordu; artık Çin'den, Hindistan'dan gelen kötü malzemeler kullanılıyor, bunun da faturası hastada -bir yakınımı bundan dolayı kaybettim- komplikasyonlar meydana geliyor.

Şimdi, Kahramanmaraş'ta bir skandal ortaya çıktı geçtiğimiz günlerde. Teşekkür ediyorum, üniversitenin rektörü ve tıp fakültesinin dekanı bu konuda çalışma yapıyor, kendilerine teşekkür ediyorum. Meğer Kahramanmaraş'ta kullanılan tıbbi malzemeleri bir daha, bir daha, bir daha kullanıyorlarmış; aslında tek kullanımlık imal edilen malzemeleri bir kere daha, bir kere daha kullanıyorlarmış. Dünyanın hiçbir medeni ülkesinde bu uygulama yok.

Ben buradan Sağlık Bakanına çağrı yapmak istiyorum: Hastaneleri tek tek denetleyin; aziz Türk milletine 2'nci, 3'üncü, 4'üncü defa steril edilmiş, kullanılmış, adi malzemelerin tekrar kullanılmasına müsaade etmeyin.

Geçtiğimiz günlerde İstanbul Tıp Fakültesinde bir genelge yayınlandı, benim de okuduğum tıp fakültesinde. Genelge diyor ki: "Hastanemize turistler geldiği zaman aman ha, onlarla iyi ilgilenin." Genelge burada Sayın Başkanım, utanç genelgesidir bu. Tıp fakültesinde genelge yayınlanıp "Dışarıdan yabancı gelirse iyi ilgilenin. Sakın ola kendilerine uzak tarihte randevu vermeyin. Hasta memnuniyeti çok önemli, onları memnun edin. Sağlık turizm faaliyetlerinde aksaklık yaşanmasın, biz onlardan para alıyoruz, para kazanalım." deniliyor. Baktığınız her yerde rant ve talan görüyorsunuz, nihayetinde hastanelerde de aynı şeyi yapmaya başladınız, Allah aşkına yapmayın! Türk milletini, bu ülkenin asil vatandaşlarını 2'nci sınıf vatandaş olarak görmeyin; onlara hak ettiği sağlıklı, kaliteli hizmetin verilmesi için gerekeni yapın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN - Devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bu genelgeyi yayınlayıp Türk milletini 2'nci sınıf görenlere de lütfen bunun hesabını sorun. Bu millet bunu hak etmiyor.

Son olarak bir şey daha söylemek istiyorum sizlere. Geçtiğimiz aylarda BlackRock'un CEO'su Türkiye'ye geldi. Şuradan, koltuğumdan konuştum; bu adam niye geldi, dünyanın Yahudi finans ve sermaye çevrelerinin en büyüklerinden bir tanesi Türkiye'ye niye geldi diye sordum ama hiçbiriniz cevap vermediniz. Şimdi, ASELSAN'da bir çalışma yaptım, ASELSAN'ın bu yıl yapılması gereken maaş zamları yapılmamış. Dikkatimi çekti, sonra geriye dönük olarak arkadaşlarımızla bir araştırma yaptık. Özelleştirme kapsamında olan, mesela TÜRK TELEKOM'da, SEKA'da, TEKEL'de, TEDAŞ'da aynı şeyi yapmışsınız; özelleştirmeden önce maaş zammı yapmamışsınız. Niye? Çünkü kârlı görünsün diye. Şimdi, aynı uygulamayı ASELSAN'da da yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bilmiyorum, niyetiniz gerçekten bunu BlackRock'a satmak mıdır, değil midir? Bu konunun takipçisi olacağım. Meclis kayıtlarına girdi, böyle bir satış gerçekleşirse günü geldiğinde hesabını soracağız.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 30'uncu maddesinde yer alan "yer alan" ibaresinin "bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selcan Taşcı	Yüksel Arslan	Metin Ergun
Tekirdağ	Ankara	Muğla
Yavuz Aydın	Turhan Çömez	Burhanettin Kocamaz
Trabzon	Balıkesir	Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün milletimizin bağımsızlık iradesinin bütün dünyaya kabul ettirildiği, cumhuriyetimizin uluslararası hukuk temelinde tescillendiği Lozan Barış Antlaşması'nın 103'üncü yıl dönümünü idrak ediyoruz. Lozan yalnızca bir barış anlaşması değildir; Lozan Çanakkale'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da yazılan destanın diplomasi masasında taçlandırılmasıdır; emperyalizme karşı verilen Millî Mücadele'nin hukuki ve siyasi zaferidir, Türk milletinin hür ve bağımsız yaşama iradesinin bütün dünyaya ilan edildiği tarihî bir dönüm noktasıdır. Sevr'le milletimizi tarihten silmek, vatanımızı parçalamak, egemenliğimizi yok etmek isteyenler Anadolu'nun imanını, milletimizin bağımsızlık aşkını ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde verilen büyük mücadeleyi hesap edememişlerdir. İşte, Lozan, Sevr'in tarihin çöplüğüne atıldığı; Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının, egemenliğinin ve toprak bütünlüğünün uluslararası hukuk önünde tescil edildiği bir belgedir. Lozan sayesinde kapitülasyonlar tarihe gömülmüş, siyasi ve ekonomik bağımsızlığımızın önündeki zincirler kırılmış, Türk milleti kendi kaderine yalnızca kendisinin yön vereceğini bütün dünyaya ilan etmiştir. Cumhuriyetimizin temelleri işte bu bağımsızlık anlayışı üzerine inşa edilmiştir. Bugün Lozan'ı küçümsemeye, itibarsızlaştırmaya ya da bir hezimet gibi göstermeye çalışanlar, aslında Millî Mücadele'nin ruhunu ve o büyük fedakârlıkları görmezden gelmektedirler. Oysa Lozan, savaş meydanlarında kazanılan zaferin masabaşında hukukla ve diplomasiyle perçinlenmesinin bir belgesidir. Lozan, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası alandaki tapu senedidir.

Bizlere düşen görev, tarihimizin bu büyük kazanımını doğrudan anlamak ve doğrudan anlatabilmektir ve cumhuriyetimizin kurucu değerlerine, millî egemenliğimize ve tam bağımsızlık ilkesine aynı kararlılıkla sahip çıkmaktır çünkü güçlü Türkiye'nin temeli bağımsızlık iradesinden ve millî egemenlik anlayışından geçmektedir.

Bu anlamlı yıl dönümünde, başta cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, İsmet İnönü'yü, Lozan heyetinin bütün üyelerini, Millî Mücadele'nin isimsiz kahramanlarını, vatan uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden gazilerimizi rahmet, minnet ve saygıyla yâd ediyorum. Lozan Barış Antlaşması'nın 103'üncü yıl dönümü kutlu olsun.

Saygıdeğer milletvekilleri, Doktor Sadık Ahmet, Batı Trakya Türklerinin Lozan'dan kaynaklanan meşru haklarını savunmak uğruna her türlü eza ve cefaya maruz kalmış bir kahramandır, "Türk" demenin, "Türk'üz" demenin bedelini hapislerde ödemiş ancak asla haksızlığa ve zulme boyun eğmemiştir. Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu Batı Trakya Türklerinin efsanevi lideri Doktor Sadık Ahmet'in ölüm yıl dönümünde bugün oradaki Müslüman Türk kardeşlerimizle birlikte programlar yapmaktadır. Bu vesileyle Gazi Meclisimizden Batı Trakya'daki bütün kardeşlerimize kucak dolusu muhabbetlerimizi ve saygılarımızı sunuyoruz.

Çok teşekkür ederim. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 31'inci madde kabul edilmiştir.

32'nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 32'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Mehmet Atmaca	Elif Esen
Mersin	Bursa	İstanbul
Necmettin Çalışkan	Selçuk Özdağ	Sadullah Kısacık
Hatay	Muğla	Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemi millete yeni vergi, yeni ceza, yeni harç artışları ama şu anda dünyanın ana gündemi var: Yapay zekâ. Yıkıcı bir yenilik geldi; bakın, geliyor demiyorum,

o yıkıcı yenilik geldi. Bu yenilik tüm sektörlerde devrim yaratacak ve yaratmaya başladı. Nasıl ki buhar makinesi sanayi devrimini, elektriğin icadı üretim devrimini ve internet bilgi devrimini başlattıysa şimdi de yapay zekâ benzer şekilde yeni bir devrimi başlatmıştır. Bu büyük dönüşümün adı "yapay zekâ devrimi"dir. Yapay zekâ devrimi sadece bir teknoloji konusu değildir; yapay zekâ, ekonomiden eğitime, sağlıktan savunmaya, tarımdan sanayiye, ulaştırmadan kamu yönetimine hayatın her alanını dönüştüren stratejik bir güç olacaktır. Önümüzdeki yıllarda ülkelerin ekonomik büyüklükleri, verimlilik seviyeleri, rekabet güçleri ve hatta küresel güç dengelerindeki konumları büyük ölçüde yapay zekâ alanındaki başarılarına bağlı olacaktır.

Bugün birçok ülke yapay zekâ yatırımlarını ulusal güvenlik ve kalkınma stratejilerinin merkezine koymuştur. Bu ülkeler yapay zekâyı ülkede yönetecek güçlü kurumları tesis etmiştir hatta Birleşik Arap Emirlikleri ve Fransa'da yapay zekâ bakanlıkları kurulmuştur. Türkiye'deyse daha düne kadar yapay zekâyı bu ülkede koordine edecek, yapay zekâ çalışmalarının sahibi olacak bir kurum yoktu; yapay zekâ, TÜBİTAK'ın bünyesinde küçük bir enstitüye hapsedilmişti. Şu anda dünyanın ana gündemi olan yapay zekâ -şunu net olarak söyleyeyim- biz gündeme getirmeseydik bu çatının altında bile konuşulmuyor olacaktı; bunu net bir şekilde söylüyorum, tutanaklardan bakabilirsiniz.

Bakın, değerli arkadaşlar, 4 Kasım 2025 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesi görüşülürken Sayın Fatih Kacır'a "Yapay zekâ çalışmalarının sorumluluğunu alacak ve koordinasyonunu sağlayacak güçlü bir kurum lazım." dediğimde bana "Gerek yok." dedi. Daha sonra 1 Aralık 2025 tarihinde yine Plan ve Bütçe Komisyonunda Cumhurbaşkanlığı kapanış bütçesi görüşülürken Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz'a aynı şekilde ülkemizde yapay zekâ çalışmalarını koordine edecek bir kuruluşun eksikliğini dile getirdik. Ve 25 Aralık tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle, bakın, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında Millî Teknoloji ve Yapay Zekâ Genel Müdürlüğü kuruldu; yine, Siber Güvenlik Başkanlığında Kamu Yapay Zekâ Genel Müdürlüğü kuruldu. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'a ve emeği geçen arkadaşlara buradan teşekkür ediyorum.

Şimdi, gelelim, 13 Haziran 2026 tarihinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı organizasyonunda Türkiye Yapay Zekâ Zirvesi oluşturuldu ve denildi ki: "Burada Sayın Cumhurbaşkanı Yapay Zekâ Eylem Planı'nı açıklayacak." Sayın Fatih Kacır yaptığı konuşmada dedi ki "Zatıdevletlerinizin birazdan dünyayla paylaşacağı Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı'nı bu anlayışla oluşturduk." Ve Sayın Cumhurbaşkanı yaptığı konuşmada "Birazdan 2026-2030 dönemini kapsayan, bu alanda kritik bir yol haritası olan Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı'mızı sizlerle ve milletimizle paylaşacağız." dedi. Değerli arkadaşlar, kırk bir gün oldu, hâlâ Yapay Zekâ Eylem Planı yok. Tam kırk bir gün oldu, nerede bu Yapay Zekâ Eylem Planı? Buradan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına soruyorum: Siz olmayan eylem planını mı Sayın Cumhurbaşkanına açıklattınız? Bu eylem planı nerede? Sayın Cumhurbaşkanı yaptığı konuşmada sadece 4 eksenden bahsetti: "Fark et, istifade et, üret ve yönet." yani cümle bu; bizim bilgilerimiz bu kadar, başka hiçbir bilgimiz yok. Ben her hafta Sanayi Bakanlığını arıyorum, "Haftaya yayınlayacağız, haftaya Resmî Gazete'de." deniliyor. Tam kırk bir gündür Sayın Cumhurbaşkanının 13 Haziran 2026 tarihinde açıkladığı eylem planı yok. Buradan tekrar soruyorum: Eylem planı nerede? Siz olmayan eylem planını mı Sayın Cumhurbaşkanınıza açıklattınız? Zaten geç kalınmış. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Değerli arkadaşlar, yapay zekâda kaybedecek bir günümüz bile yok, bakın, bir günümüz bile yok. Eğer biz bu treni kaçırırsak, bu trende hak ettiğimiz yere gelmezsek inanın, ülkemizin gelişmişlik seviyesi on yıl içinde bulunduğu yerden çok daha aşağıya gelebilir. Onun için, hâlâ kırk bir gündür Yapay Zekâ Eylem Planı'nı bekliyoruz. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının -üzülerek söylüyorum- yapay zekâ konusunda da gerekli hassasiyeti göstermediğini düşünüyorum. Bir an önce, buradan hem iktidarı hem de Bakanlığı yapay zekâ konusunu Türkiye'nin ana gündemi hâline getirmeye çağırıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 33'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 33- Bu Kanunun;

a) 9 uncu maddesi yayımını izleyen ay başında,

b) 11 inci maddesi 2026 yılı Mayıs ayı döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

c) 15 inci maddesi 1/8/2026 tarihinde,

ç) 16 ncı maddesi 2026 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

d) 17 nci maddesi 1/1/2026 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için 1/1/2026 tarihinden itibaren başlayan hesap dönemine) ait kurum kazançları için geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

e) 23 üncü maddesi 1/1/2026 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

f) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer."

Abdulhamit Gül	Murat Alparslan	Şahin Tin
Gaziantep	Ankara	Denizli
Mesut Bozatlı	Hüseyin Özhan	Nazım Maviş
Gaziantep	Adıyaman	Sinop

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 3'üncü ve 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasına bağlı olarak yürürlük maddesi yeniden düzenlenmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre veriyorum. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 281 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu okutuyorum:

"Oy sayısı : 252

Kabul : 220

Ret : 32[4]

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Havva Sibel Söylemez	Ertuğrul Kaya
Mersin	Gaziantep"

BAŞKAN - Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

2'nci sırada yer alan, 282 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- Niğde Milletvekili Cevahir Uzkurt ve Kocaeli Milletvekili Sadettin Hülagü ile 109 Milletvekilinin Yükseköğretim Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3755) ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 28 Temmuz 2026 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.47

[4] *Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.*

IV.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 281) Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne verilen oyların sonucu:

Sıra Sayısı : 281
Oylama Saati : 20:42
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 220
Reddedenler : 32
Çekimserler : 0
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 253
Açık Üyelikler : 8
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	YENİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatımoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Ret
Adana	Sümer	Orhan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	BAĞIMSIZ	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul[2]/Mük.[1]
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Ret
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Ret
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Ret
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Katılmadı
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Fakıbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcıer	Gamze	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	YENİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı
Antalya	Coşar	Aliye	YENİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	YENİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	YENİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	YENİ PARTİ	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	YENİ PARTİ	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	YENİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrim	YENİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	YENİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret
Balıkesir	Aytekin	Ensar	YENİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Ret
Balıkesir	Dalgın	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Ret
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	YENİ PARTİ	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoğlu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	YENİ PARTİ	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Ret
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Katılmadı
Çanakkale	Ceylan	Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	YENİ PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayrıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	YENİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	YENİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	YENİ PARTİ	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	YENİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	YENİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	YENİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Çelikaslan	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	YENİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Ret
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Kabul
Hakkari	Bartin	Öznur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoğlu	Servet	YENİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Katılmadı
Iğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	YENİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Birol	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Doğan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gören	Seda	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Günaydın	Gökhan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Ret
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlu	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu Emir	Evrim	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	BAĞIMSIZ	Ret
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	YENİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Kabul
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
İstanbul	Zeybek	Gökan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı Aksoy	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Türeli	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	YENİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kirişci	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı
Karabük	Keskinkılıç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülüstan	DEM PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Arıkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
Kocaeli	Aşıla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	YENİ PARTİ	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Siraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	YENİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	YENİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	YENİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Ret
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Ret
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	YENİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Katılmadı
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Katılmadı
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Ret
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	YENİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Özcan	Gizem	YENİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	YENİ PARTİ	Katılmadı
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Ret
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Katılmadı
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Kabul
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Katılmadı
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Ret
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	YENİ PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	YENİ PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	YENİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	YENİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	YENİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	YENİ PARTİ	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	YENİ PARTİ	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Katılmadı
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	YENİ PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Ret
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Avşar	Cem	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Ret
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 281
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Ret
Trabzon	Büyükaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	YENİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Katılmadı
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyiğit	Gülcan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Varli	Gülderen	DEM PARTİ	Ret
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Katılmadı
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	YENİ PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Yavuzyılmaz	Deniz	YENİ PARTİ	Katılmadı